

Бюлетинът е изготвен по последни данни публикувани към Декември 2018 г.

Цитираните данни в бюлетина са последните данни, публикувани в официалните източници: Министерство на финансите, Българска народна банка, Национален статистически институт, Национална агенция по заетостта.

Електронната система, използвана за теглене на данни от официалните източници е CEIC Data Manager.

Обединена българска банка
Структура
Главен икономист

За контакти:

Петя Цекова
Главен икономист
e-mail:
Petia.Tsekova@ubb.bg
тел.:+359 2 811 2980

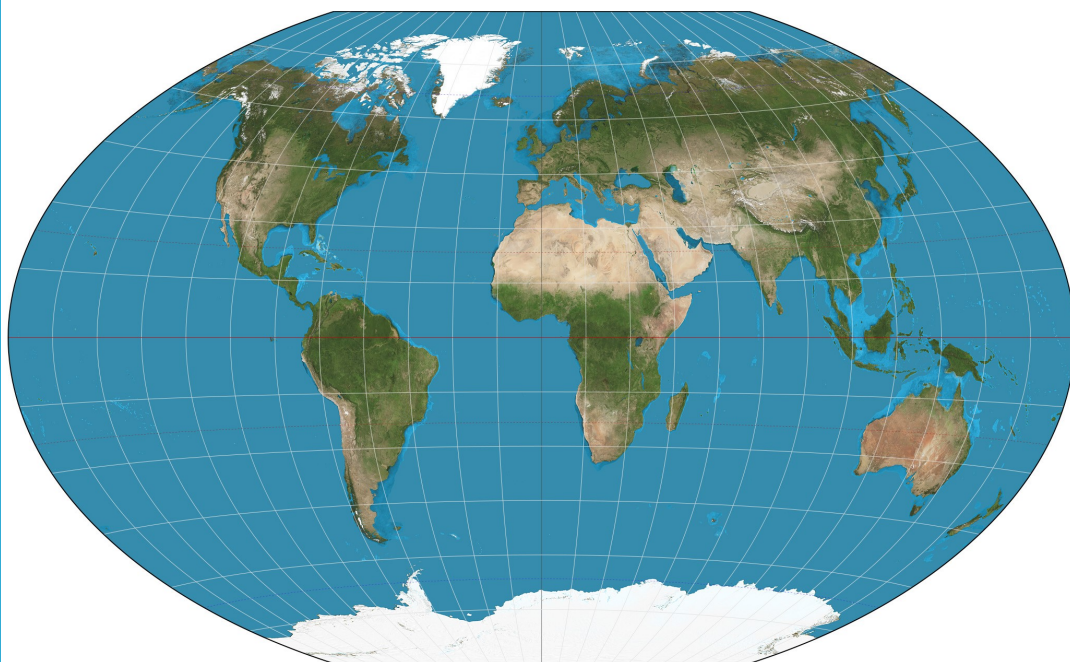
Зафира Бюклиева
Главен анализатор
e-mail:
Zafira.Boyuklieva-Petrova@ubb.bg
тел.:+359 2 811 2981

Петър Игнатиев
Главен анализатор
e-mail:
Petar.Ignatiev@ubb.bg
тел.:+359 2 811 2982

Източник: https://en.wikipedia.org/wiki/World_map

АКЦЕНТИ И ПРОГНОЗИ

МЕСЕЧЕН ИКОНОМИЧЕСКИ БЮЛЕТИН

Декември 2018 г.

гр. София

- *Икономиката на еврозоната нарасна с 0,2% през тримесечието до септември 2018 г., непроменена от втората ревизия и след 0,4% растеж през предходния период. Това е най-слабият темп на растеж от второто тримесечие на 2014 г. Изненадващо слабо представяне на растежа през третото тримесечие на годината се дължи главно на временни проблеми в автомобилната индустрия. Годишният темп на инфлация в еврозоната намалява до 2,0% през ноември 2018 г. от близо 6-годишно ниво от 2,2% през предходния месец. Нивото на безработица в еврозоната е стабилно на 8,1% през октомври 2018 г., което е същото като през всеки от предходните три месеца. Тя остана най-ниската безработица от ноември 2008 г. Докато твърдият Брекзит не е най-вероятният изход, икономическите рискове, които представлява и политическите последици, които той разкрива, следва, че е ключов фокус за пазарите в началото на 2019 г. Въпреки опитите да се постигне споразумение между Италия и Европейската комисия относно бюджетния дефицит, вероятността от глоба не може да се пренебрегне.*
- *Италианската икономика неочаквано се сви с -0,1% през третото тримесечие на 2018 г., следвайки ръст от 0,2% през предходния период, сочи окончателната оценка. Това е първото свиване от второто тримесечие на 2014 г. Докладите показват, че производството и услугите продължават да се свиват, като доверието спада. Процентът на безработица в Италия се повиши до 10,6% през октомври 2018 г. от възходящо ревизиран 10,3% през предходния месец и над пазарните очаквания. Нарастващият риск от рецесия оказва натиск върху новото правителство на Италия, което встъпи в длъжност през юни, да промени курса и да спази фискалните правила на ЕС. Главният икономист на ЕЦБ каза, че в тази ситуация ЕЦБ не може да направи много. Европейската комисия реши да не започне дисциплинарна процедура срещу Италия по отношение на бюджета, след като правителството на страната обеща да ограничи разходите си.*
- *Британското правителство отложи гласуването на споразумението за Брекзит от британския парламент. Причината е, че споразумението се очаква да бъде отхвърлено със значително мнозинство. Докато твърдият Брекзит не е най-вероятният изход, икономическите рискове, които представлява и политическите последици, които той разкрива, означава, че е ключов фокус за пазарите в началото на 2019 г. Според специален доклад на Bank of England "Сценарии за оттегляне от ЕС и парична и финансова стабилност", в случай на "няма сделка няма преход" твърд Брекзит, безработицата ще нарасне между 5,75% и 7,5%. Инфлацията в този случай нараства между 4,25% и 6,5%. В сравнение с прогнозната тенденция за нарастване на БВП на Bank of England от ноември 2018 г. до края на 2023 г. БВП е между 4,75% и 7,75% по-нисък.*
- *Американската икономика нарасна на годишна база с 3,5% за тримесечието през третото тримесечие на 2018 г., в съответствие с по-ранни цифри, показва втората оценка. Годишният темп на инфлация в САЩ спадна до 2,2% през ноември от 2018 г. от 2,5% през октомври. Американската безработица остана непроменена на 49-годишно ниско ниво от 3,7% през ноември 2018 г.*
- *През третото тримесечие на 2018 г. брутният вътрешен продукт (БВП) в Япония се задържа на 0%. Японската икономика се сви с -0,6% на тримесечие през третото тримесечие на 2018 г., което е по-бързо от предварителната оценка за спад с 0,3% и пазарните очаквания за 0,5% спад. Това е най-големият спад от второто тримесечие на 2014 г. Природните бедствия като наводнения и земетресения съкратиха повече от личното потребление и капиталовите инвестиции, отколкото първоначално се оценяваше. Процентът на безработицата в Япония е нараснал до 2,4% през октомври на 2018 г. от 4-месечно дъно от 2,3% през предходния месец.*
- *Индексът на потребителските цени в Китай се забави до 4-месечно дъно от 2,2% на годишна база през ноември 2018 г. в сравнение с 2,5% през предходния месец. Президентите Тръмп и Си Дзинпинг се съгласиха на 90-дневно примирие в търговската война между Китай и САЩ. САЩ обещаха да забавят до март планирания скок от 15% в септемврийския кръг на 10% тарифи, насочени към около USD 250 милиарда китайски износ. Задържането в Канада на Meng Wanzhou, главен финансов директор на Huawei и дъщеря на основателя му, продължава да разпалва напрежението между САЩ и Китай. Истинската конкуренция е за глобалното лидерство в развиващите се технологични индустрии.*
- *Турската икономика нарасна с 1,6% на годишна база през третото тримесечие на 2018 г., като се забави от възходящото увеличение от 5,3% през предходния тримесечен период. По-важно е, че*

на тримесечна база БВП в Турция се сви до 1,10% през третото тримесечие на 2018 г. през предходното тримесечие. Турция навлиза в период на стагфлация. Турската инфлация се понижи до 21,62% на годишна база през ноември 2018 г. от близо 15-годишно ниво от 25,24% през предходния месец. Икономиката вероятно ще се свие с -2% през 2019 г., каза Муудис. МВФ очаква ръст в Турция от 0,4% през 2019 г. ОИСП очаква спад от -0,4% през същата година, ЕБВР очаква ръст в Турция от 1% през 2019 г. Турската безработица се увеличи до 11,4% през септември от 2018 г. от 10,6% за същия месец на предходната година. Банковият сектор е сред най-тежко засегнатите от кризата. Причината за това е неуспеха на компаниите от реалния сектор да подновят външните си дългове. Турските нефинансови компании имат USD 331 млрд. валутни задължения в края на август, почти три пъти по-високи от валутните си активи. Правителството създаде Фонд за гарантиране на кредити, който да поеме съществен корпоративен риск в собствения си баланс. Могат да бъдат необходими по-радикални стъпки, като някои инвеститори призовават програмата за рекапитализация на банките да бъде финансирана от данъкоплатци и акционери.

- На 13 декември 2018 г. Управителният съвет на Европейската централна банка (ЕЦБ) взе решение лихвеният процент по основните операции по рефинансиране и лихвените проценти по пределното кредитно улеснение и депозитното улеснение да останат непроменени – съответно 0,00%, 0,25% и -0,40%. Нетните покупки по програмата за закупуване на активи ще приключат през декември 2018 г. Европейската централна банка възнамерява да продължи изцяло да реинвестира основните плащания от падежните ценни книжа, закупени по програмата за покупка на активи, за продължителен период от време, от време след датата, на която започне да повишава основните лихвени проценти на ЕЦБ. Според Изявлението относно склонността за поемане на риск в Единният надзорен механизъм (ЕНМ), публикувано на 10 декември 2018 г., ЕНМ насърчава устойчивите банкови бизнес модели, които предвиждат разумно управление на риска и механизми за контрол и са обезпечени с достатъчно капитал и ликвидност, за да бъдат в състояние да устоят на неблагоприятни икономически и финансови условия.
- Според специален доклад на Bank of England "Сценарии за оттегляне от ЕС и парична и финансова стабилност" перспективите за инфлацията, растежа и заетостта зависят значително от естеството на изтеглянето от ЕС, и по-специално: формата на нови търговски споразумения между ЕС и Обединеното кралство; дали преходът към тях е рязък или гладък; и как реагират домакинствата, предприятията и финансовите пазари. При всички обстоятелства Bank of England ще отговори на всяка съществена промяна в перспективата за инфлация да запази устойчивостта на инфлацията до целта от 2%, като същевременно подкрепя работни места и икономическата активност. Bank of England счита, че банковата система на Обединеното кралство е достатъчно силна, за да обслужва домакинствата и бизнеса в Обединеното кралство, дори и при условията на безредния най-тежък сценарий на Брекзит.
- Федералният резерв повиши целевия диапазон за процент на федералните фондове с 0,25% до 2,25-2,5% по време на заседанието си през декември. Информацията, получена след срещата на Федералния комитет за открит пазар през ноември, показва, че пазарът на труда продължава да се засилва и че икономическата активност се увеличава със силен темп. Възнагражденията на труда се увеличават средно през последните месеци, а нивото на безработицата остава ниско. Федералният резерв сега очаква само две увеличения на лихвите през следващата година, в сравнение с три по-рано.
- На срещата на паричната политика, проведена на 19 декември 2018 г., Японската централна банка реши: Японската централна банка ще прилага отрицателен лихвен процент минус 0,1% към лихвените проценти по текущи сметки, държани от финансови институции в Банката. Банката ще купува японски правителствени облигации, така че 10-годишната доходност да остане на равнище около нула процента. Банката ще купува краткосрочни и дългосрочни корпоративни облигации, фондове, търгувани на борсата и инвестиционни тръстове за инвестиции в недвижими имоти.
- Според изявлението на губернатора на РВос Yi Gang на срещата на министрите на 38-тата среща на Международния валутен и финансов комитет (IMFC) китайската икономика продължи да нараства стабилно през 2018 г., като напредъкът е постигнат в структурното модернизиране и подобряването на ефективността. Регулаторните органи засилиха координацията, за да осигурят системно намаляване на задължността. В същото време регулирането на продуктите за

управление на имуществото, сенчестото банкиране и на интернет-финансирането се подобри значително. От началото на тази година Китай обяви редица важни мерки за отваряне във финансовия сектор, включително разхлабвайки ограниченията за чуждестранни участия в банки, инвестиционни посредници и застрахователни компании, облекчавайки ограниченията за създаване на чуждестранни финансови институции в Китай с разширен обхват на бизнеса. В същото време Китай ще продължи да напредва с пазарните реформи на лихвените режими и режимите на обменните курсове и да запази обменния курс на RMB като цяло стабилен на равнище адаптивно равновесие.

- *Турската централна банка реши да запази основният лихвен процент по репо-сделките за една седмица на 24%. Според Доклада за финансова стабилност на Турската централна банка ноември 2018, низходящото развитие на коефициентите на използване на капацитета, наблюдавано от края на 2017 г., имаше обезсърчаващ ефект върху търсенето на нови инвестиции в преработващата промишленост. Слабото вътрешно търсене, дължащо се на свиването на икономическата активност, развитието на валутния курс и несигурността на цените, играе роля в забавянето на кредитите на дребно, предизвикано от затегнати кредитни условия.*
- *Суровият петрол спадна с 3,03 USD / барел или с 6,15% до 46,24 във вторник 18 декември от 49,27 по време на предишната търговска сесия. Брент спадна с 3,35 USD / барел или 5,62% до 56,26 във вторник 18 декември от 59,61 на предишната търговска сесия. Петролът поевтинява в трета сесия подред под тежестта на страховете за свръхпредлагане. И двата най-търгувани вида петрол са се обезценили с над 30% спрямо нивата си от началото на октомври. Производството на петрол от седем големи шистови басейна в САЩ се очаква да достигне за първи път до 8,03 млн. барела на ден до края на годината по данни на Администрацията за енергийна информация. С понижаването на цените на петрола производителите на шистов петрол, за които вече няма да е рентабилно да изпомпват „черно злато“ в крайна сметка ще спрат да работят и ще намалят доставките, но това ще отнеме известно време, смятат анализатори.*
- *Увеличението на цените на основните зърнени култури по световните борси, започнало в началото на месец декември, продължи и през изминалата седмица. В Чикаго цената на пшеницата се повиши с USD 7,00 долара на 225,00 USD/тон, във Франция имаше плюс EUR 5.00 до 210,00 EUR/тон. Русия също отново повиши цената с почти USD 5 до 242,20 USD/тон. У нас в подкръг "Зърно" на Софийска стокова борса АД котировките останаха сближени при повечето контракти, но цените леко се повишиха. Хлебната пшеница варира между BGN 350,00 и 360,00 BGN/ тон съответно за търсене и предлагане.*

- За януари – октомври 2018 г. текущата и капиталовата сметка е положителна и възлиза на 3126,2 млн. евро и заема 5,9% от БВП;
- За януари – октомври 2018 г., преките инвестиции в България възлизат на 842,2 млн. евро (1,6% от БВП), като са по-ниски с 21,4% на годишна база, когато са били в размер на 1070,9 млн. евро (2,1% от БВП);
- В края на ноември 2018 г. чуждестранните резерви на БНБ са в размер на 47,3 млрд. лева (24,2 млрд. лева) и нарастват с 0,1% на месечна база и с 8,8% на годишна база;
- Сезонно изгладените данни показват растеж от 3.1% на БВП през третото тримесечие на 2018 г. в сравнение със съответното тримесечие на 2017 г. по предварителни оценки;
- През ноември 2018 г. общият показател на бизнес климата се повишава с 0,6 пункта в сравнение с октомври, което се дължи на подобрената стопанска конюнктура в промишлеността и търговията на дребно;
- По предварителни данни през октомври 2018 г. индексът на промишленото производство, изчислен от сезонно изгладените данни, се увеличава с 0,8% в сравнение със септември 2018 година. През октомври 2018 г. при календарно изгладения индекс на промишленото производство е регистриран ръст от 1,6% спрямо съответния месец на 2017 година;
- По предварителни сезонно изгладени данни през октомври 2018 г. оборотът в раздел Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети по съпоставими цени нараства с 0,5% спрямо предходния месец;
- По предварителни данни през октомври 2018 г. индексът на продукцията в сектор „Строителство“, изчислен въз основа на сезонно изгладени данни, е с 3,3% над равнището от предходния месец. През октомври 2018 г. в сравнение със същия месец на 2017 г. календарно изгладеният индекс на строителната продукция се увеличава с 1,8%;
- През ноември 2018 г. годишната инфлация се забавя до 3.1%;
- Общият индекс на цените на производител през октомври 2018 г. се покачва с 1,3% в сравнение с предходния месец и с 4,4% спрямо октомври 2017 година. Индексът на цените на производител на вътрешния пазар през октомври 2018 г. нараства с 0,8% спрямо предходния месец, а спрямо съответния месец на предходната година е регистриран ръст от 3,9%;
- Пътуванията на български граждани в чужбина през октомври 2018 г. са 454,7 хил., или с 3,6% над регистрираните през октомври 2017 година. През октомври 2018 г. посещенията на чужденци в България са 739,3 хил., или с 3,8% повече в сравнение с октомври 2017 година;
- Приходите от нощувки през октомври 2018 г. достигат 49.9 млн. лв., или с 11.5% повече в сравнение с октомври 2017 година;
- В България безработицата през октомври е под средната за ЕС и достига 5,4%;
- По предварителни данни през третото тримесечие на 2018 г. БВП на един зает се увеличава с 3,7% в сравнение със същото тримесечие на предходната година;
- По данни на МФ салдото по КФП на касова основа към месец октомври 2018 г. е положително в размер на 2 844,3 млн. лв. и заема 2,6% от прогнозния БВП;
- Към края на октомври 2018 г. дългът на подсектор „Централно управление“ възлиза на 12 220,3 млн. евро. и заема 22,1% от прогнозния БВП;
- Международната рейтингова агенция S&P Global Ratings потвърди дългосрочния и краткосрочния кредитен рейтинг на България в чуждестранна и местна валута 'BBB-/A-3'; Перспективата пред рейтинга също се потвърждава и остава положителна;

- *Парламентът прие проектът за бюджет 2019;*
- *През октомври 2018 г. широките пари (паричния агрегат М3) са в размер на 92,408 млрд. лв. (89,5% от БВП) и се увеличават на годишна база с 9,7%. Вътрешният кредит, възлиза на 56,684 млрд. лв. и нараства спрямо август 2017 г. със 7,3%;*
- *През ноември 2018 г. три от четирите индекса на БФБ-София са се понижили (SOFIX до 592,12 пункта, VGBX 40 до 115,12 пункта и BG TR30 до 489.60 пункта), а само BGREIT регистрира минимален ръст от 0,20 ппс до 117,46 пункта;*
- *През октомври 2018 г. агрегираната нетна печалба на банковата система е в размер на 1379 млн. лева и нараства с 37,9% на годишна база в резултат на намаляването на разходите за обезценка с 37,5%.*

Съдържание

I. ГЛОБАЛНИ ТЕНДЕНЦИИ

Икономики на развитите страни	8
Евро зона	8
Италия	9
Обединено Кралство Великобритания	10
САЩ	11
Япония	11
Китай	12
Турция	12
Политика на Централните банки	14
ЕЦБ	14
Централна банка на Англия	14
Федерален резерв на САЩ	15
Централна банка на Япония	16
Народна банка на Китай	17
Централна банка на Турция	18
Международни цени на борсови стоки	19
Петрол	19
Селскостопански продукти	19

II. БЪЛГАРИЯ

Външен сектор	21
Платежен баланс	21
Преки чуждестранни инвестиции	22
Международни резерви	23
Реален сектор	23
Брутен вътрешен продукт	23
Бизнес климат	24
Индекс на промишленото производство	25
Търговия на дребно	26
Строителство	26
Туризм	27
Безработица	28
Инфлация	29
Общ индекс на цените на производител в промишлеността	29
Фискален сектор	30
Бюджетно салдо	30
Държавен дълг	31
Паричен сектор	34
Капиталов пазар	35
Банков сектор	36
Приложение	38
Дефиниции и методологически бележки	57

ГЛОБАЛНИ ТЕНДЕНЦИИ

Икономики на развитите страни

Евро зона

Икономиката на еврозоната нарасна с 0,2% през тримесечието до септември 2018 г., непроменена от втората ревизия и след 0,4% растеж през предходния период. Това е най-слабият темп на растеж от второто тримесечие на 2014 г. Изненадващо слабо представяне на растежа през третото тримесечие на годината се дължи главно на временни проблеми в автомобилната индустрия. Годишният темп на инфлация в еврозоната намалява до 2,0% през ноември 2018 г. от близо 6-годишно ниво от 2,2% през предходния месец. Нивото на безработица в еврозоната е стабилно на 8,1% през октомври 2018 г., което е същото като през всеки от предходните три месеца. Тя остана най-ниската безработица от ноември 2008 г. Докато твърдят Брекзит не е най-вероятният изход, икономическите рискове, които представлява и политическите последици, които той разкрива, следва, че е ключов фокус за пазарите в началото на 2019 г. Въпреки опитите да се постигне споразумение между Италия и Европейската комисия относно бюджетния дефицит, вероятността от глоба не може да се пренебрегне.

Икономиката на еврозоната нарасна с 1,6% на годишна база през третото тримесечие на 2018 г., след 2,2% ръст през предходния период, показва окончателната оценка. Тази стойност е по-ниска от средната стойност от 1,71% за периода от 1995 г. до 2018 г. Икономиката на еврозоната нарасна с 0,2% през тримесечието до септември 2018 г., непроменена от втората ревизия и след 0,4% растеж през предходния период. Това е най-слабият темп на растеж от второто тримесечие на 2014 г., отчасти поради негативния принос на външното търсене. Производството се сви с -0,2% (спрямо 0,4% през второто тримесечие), като причината е в спада на промишлеността (-0,4% спрямо 0,6%). Изненадващо слабо представяне през третото тримесечие на годината се дължи основно на временни проблеми в автомобилната индустрия. Сред най-големите икономики в блока производството на Германия се сви с -0,2% през третото тримесечие (спрямо 0,5% през второто тримесечие), първото понижение на производството от първото тримесечие на 2015 г. поради спад както в износа, така и в потреблението на домакинствата. Икономиката на Италия се сви с -0,1% (спрямо 0,2% през второто тримесечие), първото свиване след второто тримесечие на 2014 г. поради спада в инвестициите и частното потребление. От друга страна, темпът на растеж на БВП на Франция е най-силният в почти една година (0,4% спрямо 0,2% през второто тримесечие), а испанската икономика продължи да се развива стабилно (0,6%, същото като през второто тримесечие). Като се има предвид Европейският съюз като цяло, растежът на БВП се забави до 0,3% на тримесечна база (спрямо 0,5% през второто тримесечие); и до 1,8% на годишна база (спрямо 2,1% през второто тримесечие). Годишният темп на инфлация в еврозоната се очаква да се понижи до 2,0% през ноември 2018 г. от почти шестгодишно ниво от 2,2% през предходния месец и малко под пазарния консенсус от 2,1%. Цените се повишават с по-слаби темпове за услугите, енергетиката, храните, алкохола и тютюна. Годишната основна инфлация, която изключва нестабилните цени на енергията, храните, алкохола и тютюна и на която ЕЦБ следи в нейните решения, вероятно ще спадне до 1% през ноември от 1,1% през октомври и също под пазарния консенсус от 1,1%. Безработицата в еврозоната е стабилна на 8,1% през октомври 2018 г., както и през всеки от предходните три месеца, но е по-висока от пазарните очаквания от 8%. Тя остава най-ниската безработица от ноември 2008 г. За Европейският съюз като цяло, безработицата е 6,7% през октомври, стабилна в сравнение със септември и в сравнение със 7,4% през октомври 2017 г. Това остава най-ниското равнище за ЕС след началото на динамичния ред през януари 2000 г. Сред държавите-членки най-ниските нива на безработица през октомври 2018 г. са регистрирани в Чешката република (2,2%) и Германия (3,3%). Най-високи бяха наблюдавани в Гърция (18,9% през август 2018 г.) и Испания (14,8%). Във Франция безработицата е била 8,9%, а в Италия - 10,6%. Докато твърдят Брекзит не е най-вероятният изход, икономическите рискове, които представлява и политическите последици, които той разкрива, следва, че е ключов фокус за пазарите в началото на 2019 г. Въпреки опитите да се постигне споразумение между Италия и Европейската комисия относно бюджетния дефицит, вероятността от глоба не може да се пренебрегне.

Италия

Италианската икономика неочаквано се сви с -0,1% през третото тримесечие на 2018 г., следвайки ръст от 0,2% през предходния период, сочи окончателната оценка. Това е първото свиване от второто тримесечие на 2014 г. Докладите показват, че производството и услугите продължават да се свиват, като доверието спада. Процентът на безработица в Италия се повиши до 10,6% през октомври 2018 г. от възходящо ревизиран 10,3% през предходния месец и над пазарните очаквания. Нарастващият риск от рецесия оказва натиск върху новото правителство на Италия, което встъпи в длъжност през юни, да промени курса и да спазва фискалните правила на ЕС. Главният икономист на ЕЦБ каза, че в тази ситуация ЕЦБ не може да направи много. Европейската комисия реши да не започне дисциплинарна процедура срещу Италия по отношение на бюджета, след като правителството на страната обеща да ограничи разходите си.

Италианската икономика поскъпна с 0,7% на годишна база през третото тримесечие на 2018 г., след 1,2% ръст през предходното тримесечие и липса на пазарен консенсус с 0,8% ръст. Това е най-слабият темп на растеж от първото тримесечие на 2015 г. Италианската икономика неочаквано се сви с -0,1% през третото тримесечие на 2018 г., следвайки ръст от 0,2% през предходния период, сочи окончателната оценка. Това е първото свиване от второто тримесечие на 2014 г. Докладите показват, че производството и услугите продължават да се свиват, като доверието спада. Процентът на безработицата в Италия нарасна до 10,6% през октомври 2018 г. от възходящо ревизиран на 10,3% през предходния месец и над пазарните очаквания от 10,1%. Броят на безработните се е увеличил с 2,4%, докато заетостта остава като цяло стабилна. Въпреки умереното подобрене десетгодишният спред между Италия и германските държавни облигации остава около 3%, в сравнение с около 1,5% преди година.

	10 годишен спред Германски/ Италиански ДЦК 06.12.2018	Държавен дългт/БВП 2017	БВП Тримесечен растеж 09.2018	БВП годишен растеж 09.2019	Безработица 10.2018	Инфлация 10.2018	Капиталова Адекватност 06.2018	Необслужвани кредити 06.2018
Италия	2,96%	131,8%	-0.10%	0,7%	10,6%	1,7%	16,23%	9,73%

По-нататъшният спад на цените на държавните ценни книжа също би засегнало и капитала на малките банки в страната. Ликвидността на италианските банки не е висока - за 06.2018 г. Banca d'Italia има дълг от 481 млрд. Евро към платежната система TARGET2. Главният икономист на ЕЦБ каза, че в тази ситуация централната банка не може да направи много, освен ако Италия не поиска окончателни парични транзакции (OMT) - програма, при която ЕЦБ купува краткосрочни облигации на вторичния пазар - в случая на Италия, да се намалят разходите за финансиране за страната. Съществуват обаче "строги и ефективни" фискални условия, които трябва да бъдат изпълнени, които най-вероятно са под формата на строги мерки и структурни реформи. Председателят на ЕЦБ направи подобни коментари миналия месец. Той каза, че това, което е на разположение на ЕЦБ към определена държава, са окончателни парични транзакции и това изисква финансово подпомагане от спасителния фонд на еврозоната - Европейския механизъм за стабилност. Нарастващият риск от рецесия оказва натиск върху новото правителство на Италия, което встъпи в длъжност през юни, да промени курса и да спазва фискалните правила на ЕС. Италианското правителство предложи намаляване на бюджетния дефицит от 2,4% на 2,04%. Същото важи и за целта за италианския БВП за 2019 г. от 1,5% - правителство предложи намаляване на прогнозната ръст на БВП от 1,5% на 1%. Ако не бъде постигнат компромис, Комисията се очаква да въведе Италия в процедура при прекомерен дефицит - дисциплинарен процес, който в крайна сметка може да покаже глоби, наложени на Италия, започвайки от 0,2% от БВП. В стремеж да избегне тези глоби, италианското правителство се отказа от така наречените "златни пенсии", най-големите пенсионни пакети за държавни служители, и увеличи еко данъците за луксозни автомобили. Европейската комисия реши да не започне дисциплинарна процедура срещу Италия по отношение на бюджета, след като правителството на страната обеща да ограничи разходите си.

Обединено кралство Великобритания

Британското правителство отложи гласуването на споразумението за Брекзит от британския парламент. Причината е, че споразумението се очаква да бъде отхвърлено със значително мнозинство. Докато твърдят Брекзит не е най-вероятният изход, икономическите рискове, които представлява и политическите последици, които той разкрива, означава, че е ключов фокус за пазарите в началото на 2019 г. Според специален доклад на Bank of England "Сценарии за оттегляне от ЕС и парична и финансова стабилност", в случай на "няма сделка няма преход" твърд Брекзит, безработицата ще нарасне между 5,75% и 7,5%. Инфлацията в този случай нараства между 4,25% и 6,5%. В сравнение с прогнозната тенденция за нарастване на БВП на Bank of England от ноември 2018 г. до края на 2023 г. БВП е между 4,75% и 7,75% по-нисък.

Британското правителство отложи гласуването на споразумението за Брекзит от британския парламент. Причината е, че споразумението се очаква да бъде отхвърлено със значително мнозинство - повече от 100 гласа. Опитите на правителството да предоговорят споразумението с лидерите на ЕС за момента са неуспешни. Позициите на британския премиер са изложени на риск. Докато твърдят Брекзит не е най-вероятният изход, икономическите рискове, които представлява и политическите последици, които той разкрива, следва, че е ключов фокус за пазарите в началото на 2019 г. В специалния доклад на Bank of England "Сценарии за оттегляне от ЕС и парична и финансова стабилност" се анализират икономическите ефекти от Споразумението за Оттегляне и Политическата Декларация, определящи рамката за бъдещите отношения между ЕС и Обединеното кралство, както и последициите от напускането на ЕС без Споразумение за Оттегляне. Този анализ включва четири сценария със срокове до пет години. Сценариите илюстрират какво може да се случи при редица ключови предположения. Изграждането на сценарии изисква да се направят ключови предположения за формата на новите отношения между Обединеното кралство и ЕС, степента на подготвеност между фирмите и критичната инфраструктура и как ще реагират макроикономическите политики. Бюджетната комисия при Британския парламент поиска сценариите да бъдат представени по отношение на "сегашната ситуация". Това може да се тълкува или: i) като прогнозната тенденция за нарастване на БВП в петгодишен период, по който икономиката се развива понастоящем, представена от прогнозата на Bank of England от най-скорошната дата, ноември 2018 г. или ii) като прогнозната тенденция за нарастване на БВП в петгодишен период, по който се е развивала икономиката преди референдума на ЕС, представен от прогнозата на Bank of England от май 2016 г. И двете се използват като референции за четирите сценария. Споразумението за Оттегляне и Политическата Декларация могат да бъдат съвместими с различни резултати за бъдещите отношения между Обединеното кралство и ЕС. Двата сценария, представени за Икономическото Партньорство, се различават в основните си предположения за търговските бариери между Обединеното кралство и ЕС. При сценарий, в който Обединеното кралство запазва "Тясно Икономическо Партньорство" с ЕС, включващо всеобхватни договорености за свободна търговия със стоки и известна търговия с бизнес и финансови услуги, може да има известно възстановяване на изходящата част от пътя към пътя на 2016 г. за петгодишния период, който е в основата на целите на Bank of England. Но при сценарий, в който има "По-малко Икономическо Партньорство" с ЕС, митническите проверки и по-големите регулаторни бариери пред търговията означават, че БВП може да падне под прогнозата през ноември 2018 г. и по-далеч под прогнозата през май 2016 г. Диапазонът отразява чувствителността към ключовите предположения относно степента, в която се увеличават търговските бариери и колко бързо намалява несигурността. БВП е между 1,25% и 3,75% по-нисък от прогнозната тенденция за нарастване на БВП от май 2016 г. до края на 2023 г. В сравнение с прогнозната тенденция за нарастване на БВП от ноември 2018 г. до края на 2023 г. той е с 1,75% по-висок при сценария "Тясно Икономическо Партньорство" и с 0.75% по-нисък при сценария "По-малко Икономическо Партньорство". Това е съпроводено с малко по-ниско равнище на безработица, сравнено с доклада за инфлацията в сценария "Тясно Икономическо Партньорство", и малко по-високо ниво в сценария "По-малко Икономическо Партньорство". И при двата сценария инфлацията е малко по-ниска в близко бъдеще, отразявайки поскъпването на паунда. След това инфлацията се покачва над прогнозния доклад за инфлацията в сценария "По-малко Икономическо Партньорство", тъй като митническите бариери влизат в сила от 2021 г. Има два твърди Брекзит сценарии (няма сделка няма преход Брекзит).

В разрушителния сценарий внезапно се въвеждат тарифи и други бариери пред търговията между Обединеното кралство и ЕС. През петгодишния период не се изпълняват нови търговски сделки, но Великобритания възпроизвежда сделки, придобити по силата на членство в ЕС. Докато Великобритания признава стандартите на ЕС за продуктите, ЕС не отговаря по същия начин ЕС не предприема действия за преодоляване на останалите рискове от смущения на финансовите

пазари. При безредния най-тежък сценарий Великобритания губи съществуващите търговски споразумения, които понастоящем има с държави извън ЕС чрез членство в ЕС. Предполага се, че граничната инфраструктура на Обединеното кралство не е в състояние да се справи гладко с новите митнически изисквания. Налице е ясно изразено увеличение на изискванията за доходност на инвеститорите за активи в паунди. Съществува зараза между класовете активи. При тези сценарии БВП е между 7,75% и 10,5% по-нисък от прогнозната тенденция за нарастване на БВП от май 2016 г. до края на 2023 г. В сравнение с прогнозната тенденция за нарастване на БВП от ноември 2018 г. до края на 2023 г. БВП е с 4,75% и 7,75% по-нисък. Това е съпроводено с повишаване на безработицата до между 5,75% и 7,5%. Инфлацията в тези сценарии се увеличава между 4,25% и 6,5%.

САЩ

Американската икономика нарасна на годишна база с 3,5% за тримесечието през третото тримесечие на 2018 г., в съответствие с по-ранни цифри, показва втората оценка. Годишният темп на инфлация в САЩ спадна до 2,2% през ноември от 2018 г. от 2,5% през октомври. Американската безработица остана непроменена на 49-годишно ниско ниво от 3,7% през ноември 2018 г.

През третото тримесечие на 2018 г. американската икономика нарасна с 3,5% на тримесечие, в съответствие с по-ранни цифри, показва втората оценка. Следва растеж от 4.2% през предходния период, който е най-висок от третото тримесечие на 2014 г. Ревизиите нагоре на инвестициите в нежилищни капиталови инвестиции и частния оборотен капитал бяха компенсирани от ревизиране на потребителските разходи надолу и по-голямо спад на нетната търговия. Годишният темп на инфлация в САЩ спадна до 2,2% през ноември от 2018 г. от 2,5% през октомври, отговаряйки на пазарните очаквания. Това е най-ниската стойност от февруари тази годи насам. На месечна база потребителските цени останаха непроменени след покачване с 0,3% през октомври и също в съответствие с прогнозите. Индексът на бензина спадна с 4,2%, компенсирайки увеличение в редица индекси, включително хотелиерство и употребявани автомобили и камиони. Американската безработица остана непроменена на 49-годишно ниско ниво от 3,7% през ноември 2018 г., в съответствие с пазарните очаквания. Броят на безработните е намалял с 100 хил. до 5.98 млн., а заетостта е нараснала с 233 хил. до 156.80 млн. процентът на участие на работната сила 62,9%, и съотношението заетост/население 60,6%, остават непроменени в сравнение с края на ноември.

Япония

През третото тримесечие на 2018 г. брутният вътрешен продукт (БВП) в Япония се задържа на 0%. Японската икономика се сви с -0,6% на тримесечие през третото тримесечие на 2018 г., което е по-бързо от предварителната оценка за спад с 0,3% и пазарните очаквания за 0,5% спад. Това е най-големият спад от второто тримесечие на 2014 г. Природните бедствия като наводнения и земетресения съкратиха повече от личното потребление и капиталовите инвестиции, отколкото първоначално се оценяваше. Процентът на безработицата в Япония е нараснал до 2,4% през октомври на 2018 г. от 4-месечно дъно от 2,3% през предходния месец.

Брутният вътрешен продукт (БВП) в Япония в третото тримесечие на 2018 г. се е понижил с 0% в сравнение със същото тримесечие на предходната година. Японската икономика се сви с 0,6% на тримесечие през третото тримесечие на 2018 г., което е по-бързо от предварителната оценка на спад от 0,3% и пазарните очаквания за спад от 0,5%. Това е най-голямото свиване след второто тримесечие на 2014 г., след ревизирано надолу увеличение от 0,7% през предходния период. Природните бедствия, като наводнения и земетресения, съкратиха повече от личното потребление и капиталовите инвестиции, отколкото първоначално се оценяваше. Инфлацията в Япония нарасна до 1.4% на годишна база през октомври 2018 г. от 1.2% през предходния месец и в съгласие с пазарните очаквания. Това е най-високата стойност от февруари тази година насам, главно поради скока в цените на храните. Основният темп на инфлация, който изключва пряната храна, е 1%, непроменен спрямо предходния месец и в съответствие с очакванията. Процентът на безработицата в Япония е нараснал до 2,4% през октомври на 2018 г. от 4-месечно дъно от 2,3% през предходния месец и малко над пазарните очаквания от 2,3%. Междувременно съотношението "работни места към кандидати" падна неочаквано до 1.62 от 1.64 през септември и под предварителните очаквания от 1.65.

Китай

Индексът на потребителските цени в Китай се забави до 4-месечно дъно от 2,2% на годишна база през ноември 2018 г. в сравнение с 2,5% през предходния месец. Президентите Тръмп и Си Дзинпинг се съгласиха на 90-дневно примирие в търговската война между Китай и САЩ. САЩ обещаха да забавят до март планирания скок от 15% в септемвриския кръг на 10% тарифи, насочени към около USD 250 милиарда китайски износ. Задържането в Канада на Meng Wanzhou, главен финансов директор на Huawei и дъщеря на основателя му, продължава да разпалва напрежението между САЩ и Китай. Истинската конкуренция е за глобалното лидерство в развиващите се технологични индустрии.

Индексът на потребителските цени в Китай се забави до 4-месечно дъно от 2,2% на годишна база през ноември 2018 г. в сравнение с 2,5% през предходния месец и под пазарния консенсус от 2,4%. Инфлацията на храните достигна най-ниското си ниво за три месеца, а разходите за нехранителни стоки се увеличиха най-малко за седем месеца. Търговската война между Китай и САЩ продължи през декември с висок темп. Президентите Тръмп и Си Дзинпинг се съгласиха на 90-дневно примирие. Версията на Белия дом е следната: Китай обеща да купи "много съществено" количество селскостопански, енергийни и промишлени стоки в САЩ, като покупките на селскостопански продукти започват незабавно. Пекин също се съгласи да преговаря незабавно за китайски практики като принудителни трансфери на технологии, защита на интелектуалната собственост, нетарифни бариери и кибер кражби. В замяна САЩ обещаха да отложат до март планирания скок на 25% в септемвриския кръг от 10% тарифи, насочени към около USD 250 млрд. китайски износ. Тръмп заяви, че Китай, най-големия автомобилен пазар в света, ще премахне тарифите за износа на автомобили в САЩ, който те увеличиха до 40% през юли. Но Пекин не каза нищо за 90-дневното удължаване, нито за стоките, които планира да купи, нито как ще ги купи. Според Пекин предстоящите преговори ще се съсредоточат върху премахването на всички тарифи, наложени от двете страни, и постигането на консенсус по отношение на търговията. Задържането в Канада на Meng Wanzhou, главен финансов директор на Huawei и дъщеря на основателя му, продължава да разпалва напрежението между САЩ и Китай. Нейният арест е свързан с искане за екстрадиция в САЩ по обвинения в нарушаване на санкциите срещу Иран през периода 2009-2014 г. Китай твърди, че нейното задържане е нарушение на човешките права и настоява за бързо освобождаване. Значението на американския пазар и американските компоненти във веригите за доставки означава, че решенията на американските регулаторни органи за ограничаване на достъпа до ключови елементи на американската икономика или произведената в САЩ технология могат сериозно да навредят на чуждестранните фирми, създавайки екзистенциален риск за китайската икономика. Западът се опасява, че компаниите като Huawei предлагат комуникационни системи, които могат да бъдат компрометирани от китайското правителство. Те също така се опасяват, че Китай краде САЩ технологични тайни, които могат да бъдат използвани не само за засилване на китайската икономика, но и за нейната военна мощ. В последния голям случай на санкции срещу китайската фирма ZTE - Съединените щати заплашиха да блокират достъпа на ZTE до полупроводници, произведени в Съединените щати. Истинската конкуренция е за глобалното лидерство в развиващите се технологични индустрии. Засега зависимостта на Huawei и китайския високотехнологичен сектор от американските технологии е оставила Китай уязвим. Коефициентът на безработица в Китай е намалял до 3,82% през третото тримесечие на 2018 г. от 3,83% през второто тримесечие на 2018 г. Това равнище е рекордно ниско от 2002 г. насам.

Турция

Турската икономика нарасна с 1,6% на годишна база през третото тримесечие на 2018 г., като се забави от възходящото увеличение от 5,3% през предходния тримесечен период. По-важно е, че на тримесечна база БВП в Турция се сви до 1,10% през третото тримесечие на 2018 г. през предходното тримесечие. Турция навлиза в период на стагфлация. Турската инфлация се понижи до 21,62% на годишна база през ноември 2018 г. от близо 15-годишно ниво от 25,24% през предходния месец. Икономиката вероятно ще се свие с -2% през 2019 г., каза Муудис. МВФ очаква ръст в Турция от 0,4% през 2019 г. ОИСР очаква спад от -0,4% през същата година, ЕБВР очаква ръст в Турция от 1% през 2019 г. Турската безработица се увеличи до 11,4% през септември от 2018 г. от 10,6% за същия месец на предходната година. Банковият сектор е сред най-тежко засегнатите от кризата. Причината за това е неуспеха на компаниите от реалния сектор да подновят външните си дългове. Турските нефинансови компании имат USD 331 млрд. валутни задължения в края на август, почти три пъти по-високи от валутните си активи. Правителството създаде Фонд за гарантира-

Декември 2018 г.

не на кредити, който да поеме съществен корпоративен риск в собствения си баланс. Могат да бъдат необходими по-радикални стъпки, като някои инвеститори призовават програмата за рекапитализация на банките да бъде финансирана от данъкоплатци и акционери.

Турската икономика нарасна с 1,6% на годишна база през третото тримесечие на 2018 г., забавяйки се от възходящото увеличение от 5,3% през предходния тримесечен период и под пазарните очаквания от 2%. Това е най-слабият темп на растеж след свиването през третото тримесечие на 2016 г., тъй като потреблението на домакинствата и държавните разходи се увеличиха с по-мек темп, докато пасивите на инвестициите паднаха. От друга страна, нетното външно търсене допринесе положително за разширяването, тъй като слабата лира укрепи износа. Най-големият спад се наблюдава в строителството, което се свива с 5.3% след 1.0% ръст през второто тримесечие. Още по-съществено е, че на тримесечна база БВП в Турция се сви до -1,10% през третото тримесечие на 2018 г. през предходното тримесечие. Спадът се очаква да продължи през следващите две тримесечия. Турция навлиза в период на стагфляция. Икономиката вероятно ще се свие с -2% през 2019 г., според Moody's. МВФ очаква растеж в Турция с 0,4% през 2019 г., ОИСР очаква договор с -0,4% през същата година, ЕБВР очаква ръст в Турция от 1% през 2019 г. Инфлацията се понижи до 21.62% на годишна база през ноември 2018 г. от близо 15-годишно ниво от 25.24% през предходния месец и под очакванията на пазара от 22.58%. Това е най-ниската инфлация от август главно благодарение на благоприятната тенденция за възстановяване на петрола, лирата и намалението на данъците за потребителските стоки, мебели и автомобили, въведени от правителството в началото на ноември. Годишният темп на основната инфлация, който изключва енергийните, хранителни и безалкохолни напитки, алкохолни напитки, тютюн и злато, падна до 20,72% през ноември от 24,34% през предходния месец. На месечна база потребителските цени паднаха с 1,44% през ноември. Това е първият месечен спад в потребителските цени от юни 2017 г., поради намаляването на транспортните разходи (-6,46%); обзавеждане и битова техника (-2.85%); отход и култура (-2.08%); различни стоки и услуги (-0.96%); и хранителни и безалкохолни напитки (-0.74%). Турската безработица се увеличи до 11,4% през септември от 2018 г. от 10,6% за същия месец на предходната година. Броят на безработните се е увеличил с 330 хиляди спрямо година по-рано до 3,75 милиона през септември, а заетостта е нараснала с 266 хиляди до 29,06 милиона. Процентът на безработните в селското стопанство се увеличи до 13.5% през септември от 12.8% през предходната година. Нивото на младежка безработица, измерващо търсещите работа между 15 и 24-годишна възраст, се увеличава до 21.6% от 20.0% през същия месец преди година. На база сезонно изглаждане коефициентът на безработицата е достигнал до 11,3% през септември от 11,2% през август. Банковият сектор е сред най-тежко засегнатите от кризата. Причината за това е неуспеха на компаниите от реалния сектор да подновят външните си дългове. Кризата в реалния сектор имаше непосредствен ефект върху осигуряващата кредитиране банкова система. Много турски банки - понижени няколко пъти от международни агенции за кредитен рейтинг тази година - се нуждаят от реструктуриране. Публичните банки, по-специално Ziraat, Vakifbank и Halkbank, са известни със сериозни балансови проблеми. Месечните доклади за анализ на риска от Асоциацията на банките в Турция показват, че в на кредити все още не е съществен проблем. Към септември просрочените плащания по заеми възлязоха на USD 570 млн., или 3,3%, от около USD 18 млрд. в отпуснати заеми. Просрочените плащания по заеми под строго наблюдение, но все още не подлежат на съдебно действие, са в група 2. Заедно с официално просрочени кредити посочени по-горе те възлизат на между 17% и 18% от общата сума на кредитиране. Също така, капиталовата структура на банките, особено публичните, отслабва. В първата стъпка за решаване на този проблем през септември, Halkbank и Vakifbank издадоха срочни подчинени облигации на стойност 5 TRY млрд., които да бъдат продадени на надеждни инвеститори. През октомври беше изменен правният статут на Държавната Банка за Развитие. Вече беше известно, че банката ще бъде използвана, за да се справи с необслужваните кредити на други банки. В тази операция банката за развитие има за задача да издава ценни книжа, обезпечени с активи, на стойност 3,1 милиарда TRY (около 600 милиона щатски долара) и да размени петгодишните облигации, деноминирани в лири, които имат доходност от 18,5% срещу облигации на публичните банки. Турските нефинансови компании имат USD 331 млрд. валутни задължения в края на август, почти три пъти по-високи от валутните си активи. Правителството създаде Фонд за гарантиране на кредити, който да поеме съществен корпоративен риск в собствения си баланс. Могат да бъдат необходими по-радикални стъпки, като някои инвеститори призовават програмата за рекапитализация на банките да бъде финансирана от данъкоплатци и акционери.

Политика на Централните банки

ЕЦБ

На 13 декември 2018 г. Управителният съвет на Европейската централна банка (ЕЦБ) взе решение лихвеният процент по основните операции по рефинансиране и лихвените проценти по пределното кредитно улеснение и депозитното улеснение да останат непроменени – съответно 0,00%, 0,25% и -0,40%. Нетните покупки по програмата за закупуване на активи ще приключат през декември 2018 г. Европейската централна банка възнамерява да продължи изцяло да реинвестира основните плащания от падежните ценни книжа, закупени по програмата за покупка на активи, за продължителен период от време, от време след датата, на която започне да повишава основните лихвени проценти на ЕЦБ. Според Изявлението относно склонността за поемане на риск в Единният надзорен механизъм (ЕНМ), публикувано на 10 декември 2018 г., ЕНМ насърчава устойчивите банкови бизнес модели, които предвиждат разумно управление на риска и механизми за контрол и са обезпечени с достатъчно капитал и ликвидност, за да бъдат в състояние да устоят на неблагоприятни икономически и финансови условия.

На 13 декември 2018 г. Управителният съвет на Европейската централна банка (ЕЦБ) взе решение лихвеният процент по основните операции по рефинансиране и лихвените проценти по пределното кредитно улеснение и депозитното улеснение да останат непроменени – съответно 0,00%, 0,25% и -0,40%. Европейската централна банка очаква основните лихвени проценти на ЕЦБ да се задържат на сегашното си равнище най-малко за период, който включва и лятото на 2019 г., и във всеки случай толкова дълго, колкото е необходимо, за да се осигури по-нататъшно устойчиво доближаване на инфлацията до равнища под, но близо до 2% в средносрочен план.

Що се отнася до нестандартните мерки по паричната политика, нетните покупки по програмата за закупуване на активи ще приключат през декември 2018 г. Същевременно Европейската централна банка развива допълнително ориентира си за реинвестирането. По-специално, Европейската централна банка възнамерява да продължи да реинвестира в пълен размер погашенията по главници на ценни книжа с настъпващ падеж, придобити по програмата за закупуване на активи, в продължителен период от време след датата, на която започне да повишава основните лихвени проценти на ЕЦБ, и във всеки случай толкова дълго, колкото е необходимо, за да се поддържат благоприятни условия на ликвидност и значителна степен на нерестриктивност на паричната политика.

Според Изявлението относно склонността за поемане на риск в Единният надзорен механизъм (ЕНМ), публикувано на 10 декември 2018 г., ЕНМ насърчава устойчивите банкови бизнес модели, които предвиждат разумно управление на риска и механизми за контрол и са обезпечени с достатъчно капитал и ликвидност, за да бъдат в състояние да устоят на неблагоприятни икономически и финансови условия. Банките, които не изпълняват тези минимални условия, трябва да вземат подходящи мерки да укрепят позициите си, в противен случай може да се наложи да излязат от пазара. Ето защо ЕНМ няма за цел да предотвратява банковите фалити сами по себе си. Да се поддържа политика на нулево равнище на фалити не е нито осъществимо, нито желателно. Банките могат и следва да напускат пазара, ако управлението им е рисковано и нестабилно или ако са структурно неспособни да поддържат своята конкурентоспособност въз основа на устойчив бизнес модел. Освен това политика на нулево равнище на фалити би била в разрыв с принципа, че собствениците и управителите на банките носят крайната отговорност за последиците от своите действия и решения. Следователно политика на нулево равнище на фалити би засилила моралния риск. След като оцени устойчивостта на бизнес модела на дадена банка, нейния рисков профил и осъществими мерки за възстановяване, ЕНМ може да установи, че банката вече не е жизнеспособна от капиталова и ликвидна гледна точка, и да я обяви за проблемна или с вероятност да стане проблемна. Впоследствие Единният съвет по реструктуриране (ЕСП) поема отговорността за решението дали да реструктурира въпросната банка.

Централна банка на Англия

Според специален доклад на Bank of England "Сценарии за оттегляне от ЕС и парична и финансова стабилност" перспективите за инфлацията, растежа и заетостта зависят значително от естеството на изтеглянето от ЕС, и по-специално: формата на нови търговски споразумения между ЕС и Обединеното кралство; дали преходът към тях е рязък или гладък; и как реагират домакинствата, предприятията и финансовите пазари. При всички обстоятелства Bank of England

ще отговори на всяка съществена промяна в перспективата за инфлация да запази устойчивостта на инфлацията до целта от 2%, като същевременно подкрепя работни места и икономическата активност. Bank of England счита, че банковата система на Обединеното кралство е достатъчно силна, за да обслужва домакинствата и бизнеса в Обединеното кралство, дори и .при условията на безредния най-тежък сценарий на Брекзит.

Според специален доклад на Bank of England "Сценарии за оттегляне от ЕС и парична и финансова стабилност" перспективите за инфлацията, растежа и заетостта зависят значително от естеството на изтеглянето от ЕС, и по-специално: формата на нови търговски споразумения между ЕС и Обединеното кралство; дали преходът към тях е рязък или гладък; и как реагират домакинствата, предприятията и финансовите пазари. Монетарната политика може да направи малко, за да компенсира шоковете на предлагането. Големи отрицателни шокове на предлагането се среща сравнително рядко в развитите икономики. Последиците от това развитие за подходящата насока на паричната политика ще зависят от баланса на тяхното въздействие върху търсенето, предлагането и валутния курс. Английската централна банка смята, че реакцията на паричната политика за изтеглянето от ЕС, независимо от начина, по който се оттегля от ЕС, няма да бъде автоматична и може да бъде в която и да е посока. Въпреки че понастоящем естеството на изтеглянето от ЕС не е известно и въздействието му върху баланса на търсенето, предлагането и валутния курс не може да бъде определено предварително, при всички обстоятелства Bank of England ще отговори на всяка съществена промяна в перспективата за инфлация да запази устойчивостта на инфлацията до целта от 2%, като същевременно подкрепя работни места и икономическата активност.

Осигуряването на Преходен период ще сведе до минимум риска относно краткосрочната финансова стабилност и икономическите рискове от безреден най-тежък сценарий на изтеглянето от ЕС, като предостави време на властите, доставчиците на инфраструктура, финансовите и нефинансовите предприятия да отделят време за справяне с тези рискове.

Bank of England, заедно с другите власти и самите финансови компании, е въвела обширни планове за действие в непредвидени обстоятелства, за да подкрепи институционалната устойчивост и функционирането на пазара в случай, че Обединеното кралство напусне ЕС без Преходен период.

Bank of England счита, че банковата система на Обединеното кралство е достатъчно силна, за да обслужва домакинствата и бизнеса в Обединеното кралство, дори и .при условията на безредния най-тежък сценарий на Брекзит.

- Тежестта на икономическия стрес в Обединеното кралство в стрес теста през 2018 г., който са преминали големите банки в Обединеното кралство, е значително по-голяма от икономическия сценарий за Брекзит, основан на предположенията за "най-лошия случай".
- Има достатъчно капитал за поемане на загубите при най-лошия случай на Брекзит.
- Основните британски банки притежават повече от 1 трилион GBP от висококачествени ликвидни активи. Освен това банките са предопределили обезпечение в Bank of England, което би им позволило да заемат още 300 милиарда GBP. Банката е в състояние да отпусне заеми във всички основни валути.

Федерален резерв на САЩ

Федералният резерв повиши целевия диапазон за процент на федералните фондове с 0,25% до 2,25-2,5% по време на заседанието си през декември. Информацията, получена след срещата на Федералния комитет за открит пазар през ноември, показва, че пазарът на труда продължава да се засилва и че икономическата активност се увеличава със силен темп. Възнагражденията на труда се увеличават средно през последните месеци, а нивото на безработицата остава ниско. Федералният резерв сега очаква само две увеличения на лихвите през следващата година, в сравнение с три по-рано.

Федералният резерв повиши целевия диапазон за процент на федералните фондове с 0,25% до 2,25-2,5% по време на заседанието си през декември и понижи прогнозите за повишаване на лихвените проценти през 2019 г. след неотдавнашната нестабилност на финансовите пазари и забавянето на глобалния растеж. Това е четвъртият подем през тази година въз основа на солидния икономически растеж и силния пазар на труда и въпреки тежките критики на президента Доналд Тръмп. Федералният резерв сега очаква само две увеличения на лихвите през следващата година, в сравнение с три по-рано.

Изявление на Федерален комитет на открития пазар 19.12.2018 г.:

Информацията, получена след срещата на Федералния комитет за открит пазар през ноември, показва, че пазарът на

Декември 2018 г.

труда продължава да се засилва и че икономическата активност се увеличава със силен темп. Възнагражденията на труда се увеличават средно през последните месеци, а нивото на безработицата остава ниско. Разходите за домакинствата продължават силно да нарастват, докато ръстът на инвестициите в бизнес фиксирани инвестиции се забави от бързия си темп по-рано през годината. На 12-месечна база както общата инфлация, така и инфлацията за продукти, различни от храни и енергия, остават близо 2%. Показателите за дългосрочните инфлационни очаквания не се променят съществено.

В съответствие със законоустановения мандат Комитетът се стреми да насърчава максимална заетост и ценова стабилност. Комитетът счита, че по-нататъшното постепенно увеличение на целевия диапазон на коефициента на федералните средства ще бъде в съответствие с устойчивото разрастване на икономическата активност, силните условия на пазара на труда и инфлацията в съседство със симетричната цел на Комитета от 2% инфлация в средносрочен план. Комитетът счита, че рисковете за икономическите перспективи са относително балансирани, но ще продължи да наблюдава световното икономическо и финансово развитие и да оценява неговото въздействие върху икономическите перспективи. Предвид реализираните и очакваните условия на пазара на труда и инфлацията, Комитетът реши да повиши целевия диапазон на ставката на федералните фондове от 2,25% до 2,5% в сравнение с предишния диапазон от 2% до 2.25%. При определянето на сроковете и размера на бъдещите корекции в целевия диапазон за коефициента на федералните средства Комитетът ще направи оценка на реализираните и очакваните икономически условия, свързани с неговата максимална цел по отношение на заетостта и неговата симетрична 2% инфлационна цел. Тази оценка ще вземе предвид широк спектър от информация, включително мерки за условията на пазара на труда, индикатори за инфлационния натиск и инфлационните очаквания и показанията за финансовото и международното развитие.

Централна банка на Япония

На срещата на паричната политика, проведена на 19 декември 2018 г., Японската централна банка реши: Японската централна банка ще прилага отрицателен лихвен процент минус 0,1% към лихвените проценти по текущи сметки, държани от финансови институции в Банката. Банката ще купува японски правителствени облигации, така че 10-годишната доходност да остане на равнище около нула процента. Банката ще купува краткосрочни и дългосрочни корпоративни облигации, фондове, търгувани на борсата и инвестиционни тръстове за инвестиции в недвижими имоти.

На срещата на паричната политика, проведена на 19 декември 2018 г., Японската централна банка реши: Японската централна банка ще прилага отрицателен лихвен процент минус 0,1% към лихвените проценти по текущи сметки, държани от финансови институции в Банката. Японската централна банка ще купува японски правителствени облигации (JGB), така че техните 10-годишните доходи ще останат около нула процента. Докато се прави това, доходността може да се движи нагоре и надолу до известна степен главно в зависимост от развитието на икономическата активност и цените. Що се отнася до размера на закупените ДЦК, Японската централна банка ще извършва покупки по гъвкав начин, така че размерът им ще се увеличава с годишен темп от около 80 трилиона японски йени. Японската централна банка ще закупи фондове, търгувани на борсата (ETFs) и инвестиционни тръстове за инвестиции в недвижими имоти в Япония (J-REITs), като тяхната обща стойност ще се увеличава с годишни темпове съответно от около GPY 6 трилиона и около GPY 90 милиарда. За да се намали рисковата премия на цените на активите по подходящ начин, Японската централна банка може да увеличи или намали размера на покупките в зависимост от пазарните условия. Що се отнася до краткосрочните и дългосрочните корпоративни облигации, Японската централна банка ще запази в баланса си суми на около 2,2 трилиона японски йени и съответно 3,2 трилиона японски йени. Японската централна банка ще продължи с "Коефициент на количествено и качествено парично облекчаване (QQE) с контрол на доходността" с цел постигане на целта за ценова стабилност от 2%, доколкото е необходимо за поддържането на тази цел по устойчив начин. Тя ще продължи да разширява монетарната си база, докато годишният темп на нарастване на наблюдавания индекс на потребителските цени (CPI, всички стоки минус прясна храна) надвишава 2% и остава над целта по стабилен начин. Що се отнася до лихвените проценти, Банката възнамерява да запази настоящите изключително ниски нива на краткосрочните и дългосрочните лихвени проценти за продължителен период от време, като вземе предвид несигурността по отношение на икономическата активност и цените, включително влиянието на увеличението на данъка върху потреблението, което влиза в сила през октомври 2019 г. Тя ще разглежда рисковете, които най-релевантно са свързани с провеждането на паричната

политика, и при необходимост ще направи корекции на политиките, като вземе предвид развитието на икономическата активност и цените, както и финансовите условия, с оглед запазване на инерцията към постигане на целта за ценова стабилност.

Народна банка на Китай

Според изявлението на губернатора на РВос Yi Gang на срещата на министрите на 38-тата среща на Международния валутен и финансов комитет (IMFC) китайската икономика продължи да нараства стабилно през 2018 г., като напредъкът е постигнат в структурното модернизиране и подобряването на ефективността. Регулаторните органи засилиха координацията, за да осигурят системно намаляване на задлъжнялостта. В същото време регулирането на продуктите за управление на имуществото, сенчестото банкиране и на интернет-финансирането се подобри значително. От началото на тази година Китай обяви редица важни мерки за отваряне във финансовия сектор, включително разхлабвайки ограниченията за чуждестранни участия в банки, инвестиционни посредници и застрахователни компании, облекчавайки ограниченията за създаване на чуждестранни финансови институции в Китай с разширен обхват на бизнеса. В същото време Китай ще продължи да напредва с пазарните реформи на лихвените режими и режимите на обменните курсове и да запази обменния курс на RMB като цяло стабилен на равнище адаптивно равновесие.

Според изявлението на губернатора на РВос Yi Gang на срещата на министрите на 38-тата среща на Международния валутен и финансов комитет (IMFC) китайската икономика продължи да нараства стабилно през 2018 г., като напредъкът е постигнат в структурното модернизиране и подобряването на ефективността. През първата половина на годината БВП нарасна с 6,8%, а потреблението и инвестициите нараснаха стабилно. През август общите продажби на дребно на потребителски стоки се увеличават с 9,0% на годишна база, а индексът на потребителските цени нараства с 2,3% на годишна база. През първите осем месеца на тази година вносът и износът запазиха стабилен растеж, а общата стойност на вноса и износа на стоки се увеличи с 9,1% на годишна база, от които вносът се увеличи с 13,7%, а износът се увеличи с 5,4%. От януари до август търговският излишък на Китай се е свил с 33,4%. Към края на август широките пари M2 се увеличиха с 8,2%, а кредитите по републиканския бюджет нараснаха с 13,2%. Властите са се фокусирали повече върху качеството на икономическия растеж, а растежът е станал по-балансиран. През първата половина на годината потреблението допринесе с 78,5% за растежа на БВП, което представлява увеличение от 14,2% за същия период на предходната година; приносът на сектора на услугите към растежа се увеличава допълнително до 60,5%, което е с 1,4% по-високо от това през същия период на миналата година. Същевременно използването на чиста енергия се е увеличило и потреблението на енергия на единица БВП е намаляло допълнително.

Финансовият сектор като цяло е стабилен и цялостният риск се контролира. Китай последователно предприема мерки за засилване на финансовия надзор и регулиране. През втората половина на тази година Комитетът за финансова стабилност и развитие към Държавния съвет се съсредоточи върху предотвратяването и разрешаването на финансовите рискове. Регулаторните органи засилиха координацията, за да осигурят системно намаляване на задлъжнялостта. В същото време регулирането на продуктите за управление на имуществото, сенчестото банкиране и на интернет-финансирането се подобри значително. В резултат на това рисковете са добре контролирани, а осведомеността за риска и пазарната дисциплина са засилени.

През 2018 г. Китай продължава да се стреми към предпазлива позиция на паричната политика, да поддържа подходяща и широка ликвидност, да подобрява по-нататък рамката с два стълба, като се съсредоточава върху паричната политика и пруденциалната политика на макроравнище и активно се стреми към финансова реформа и отваряне. От началото на тази година Китай обяви редица важни мерки за отваряне във финансовия сектор, включително разхлабвайки ограниченията за чуждестранни участия в банки, инвестиционни посредници и застрахователни компании, облекчавайки ограниченията за създаване на чуждестранни финансови институции в Китай с разширен обхват на бизнеса. Повечето от мерките са изпълнени, а останалите се очаква да влязат в сила до края на тази година. В сравнение с усилията в миналото, тези мерки са по-интензивни и широкообхватни. Чуждестранните финансови институции ще имат по-голямо присъствие в Китай, а китайската финансова индустрия се очаква да бъде по-конкурентна. В съответствие с принципа на национално третиране с отрицателен списък, Китай ще предприеме по-нататъшни стъпки за проактивно и организирано отваряне на финансовия сектор и създаване на справедлива, приятелска и предвидима бизнес среда.

В перспектива, паричната политика на Китай се очаква да остане неутрална, като се съсредоточи повече върху управле-

Декември 2018 г.

ние на очакванията. Необходими са проактивни корекции и фина настройка, за да се гарантира, че паричната позиция ще остане подходяща в променящата се икономическа и финансова среда, както на национално, така и на външно равнище. Очаква се, че добре разработената и провеждана парична политика ще създаде благоприятна финансова среда за структурните реформи от страна на предлагането и висококачествен икономически растеж. В същото време Китай ще продължи да напредва с пазарните реформи на лихвените режими и режимите на обменните курсове и да запази обменния курс на RMB като цяло стабилен на равнище адаптивно равновесие. Китай ще продължи да дава възможност на пазара да играе решаваща роля при формирането на валутния курс на RMB. Китайската народна банка няма да участва в конкурентна девалвация и няма да използва валутния курс като инструмент за справяне с колебанията във външната търговия. От началото на тази година Китай продължи да прилага проактивни фискални политики и прие редица мерки за облекчаване на тежестта върху участниците на пазара. Фискалната политика играе по-голяма роля в разширяването на вътрешното търсене и насърчаването на структурното приспособяване.

Централна банка на Турция

Турската централна банка реши да запази основният лихвен процент по репо-сделките за една седмица на 24%. Според Доклада за финансова стабилност на Турската централна банка ноември 2018, низходящото развитие на коефициентите на използване на капацитета, наблюдавано от края на 2017 г., имаше обезсърчаващ ефект върху търсенето на нови инвестиции в преработващата промишленост. Слабото вътрешно търсене, дължащо се на свиването на икономическата активност, развитието на валутния курс и несигурността на цените, играе роля в забавянето на кредитите на дребно, предизвикано от затегнати кредитни условия.

Турската централна банка реши да запази основният лихвен процент по репо-сделките за една седмица на 24%. Наскоро публикуваните данни показват, че тенденцията на ребалансиране в икономиката е станала по-забележима. Външното търсене запазва силата си, докато забавянето на икономическата активност продължава, отчасти поради строгите финансови условия. Докато развитието на цените на вноса и условията на вътрешното търсене доведоха до известно подобрене на перспективите за инфлацията, рисковете за ценовата стабилност продължават да преобладават. Съответно, Турската централна банка реши да запази строгата позиция на паричната политика, докато перспективите за инфлацията не покажат значително подобрене.

Турската централна банка ще продължи да използва всички налични инструменти за постигане на целта за ценова стабилност. Инфлационните очаквания, ценообразуването, забавеното въздействие на неотдавнашните решения на паричната политика, приноса на фискалната политика към процеса на балансиране и другите фактори, влияещи върху инфлацията, ще бъдат внимателно наблюдавани и, ако е необходимо, ще бъдат предоставени допълнителни парични затягания. Трябва да се подчертае, че всякакви нови данни или информация могат да накарат Турската централна банка да преразгледа позицията си.

Според Доклада за финансова стабилност на Турската централна банка ноември 2018, низходящото развитие на коефициентите на използване на капацитета, наблюдавано от края на 2017 г., имаше обезсърчаващ ефект върху търсенето на нови инвестиции в преработващата промишленост. Въпреки че общата корпоративна финансова задлъжнялост се е увеличил до около 65% от май 2018 г. вследствие на развитието на валутния курс, съотношението на корпоративните кредити към БВП остава под средните за света, средните стойности на Г20 и развиващите се пазари. От друга страна, низходящото развитие на задлъжнялостта на домакинствата се ускори, като се повиши съотношението под 45%. Това се дължи на причиненото от предлагането и търсенето забавяне на растежа на пасивите и на предизвиканото от валутния курс ускоряване на ръста на активите. Съотношението дълг / БВП на домакинствата възлиза на 16,6% към март 2018 г. Слабото вътрешно търсене, дължащо се на свиването на икономическата активност, развитието на валутния курс и несигурността на цените, играе роля в забавянето на кредитите на дребно, предизвикано от затегнати кредитни условия.

Общата сума на фирмените валутни кредити е намалела в сравнение с предходния отчетен период, тъй като тази промяна се дължи на развитието на валутния курс, дължащо се на променливостта на световните финансови пазари, процеса на нормализиране на паричните политики на развитите икономики и отслабването на апетита за риск, както и на свиващото се търсене на валутни кредити. Както вътрешните, така и външните валутни заеми на корпоративния сектор имат дългосрочен профил на падеж. Увеличението, особено в дела на вътрешните валутни заеми с падеж от пет години или повече, е благоприятно развитие по отношение на корпоративния валутен риск. Наскоро, успоредно с зятя-

гането на кредитните условия, търсенето на кредити намалява.

Международни цени на борсови стоки

Петрол

Суровият петрол спадна с 3,03 USD / барел или с 6,15% до 46,24 във вторник 18 декември от 49,27 по време на предишната търговска сесия. Брент спадна с 3,35 USD / барел или 5,62% до 56,26 във вторник 18 декември от 59,61 на предишната търговска сесия. Петролът поевтинява в трета сесия подред под тежестта на страховете за свръхпредлагане. И двата най-търгувани вида петрол са се обезценили с над 30% спрямо нивата си от началото на октомври. Производството на петрол от седем големи шистови басейна в САЩ се очаква да достигне за първи път до 8,03 млн. барела на ден до края на годината по данни на Администрацията за енергийна информация. С понижаването на цените на петрола производителите на шистов петрол, за които вече няма да е рентабилно да изпомпват „черно злато“ в крайна сметка ще спрат да работят и ще намалят доставките, но това ще отнеме известно време, смятат анализатори. Цените на петрола се понижават с над 1% във вторник, а негативният тренд продължава в трета поредна сесия, съобщава Ройтерс. Сред причините за реакцията на пазарите са данните за повишаване на запасите и рекордното производство на шистов петрол в САЩ, които предизвикват притеснения за свръхпредлагане. Притесненията около бъдещето търсене на петрол на фона на отслабването на световния икономически растеж и съмненията за ефекта от планираните съкращения в добива от страна на Организацията на страните производителки на петрол (ОПЕК) също оказват натиск върху цените, коментират трейдъри. Цената на суровият петрол спадна с 3,03 USD / BBL или с 6,15% до 46,24 във вторник 18 декември от 49,27 по време на предишната търговска сесия. Брент спадна с 3,35 USD / BBL или 5,62% до 56,26 във вторник 18 декември от 59,61 на предишната търговска сесия. И двата най-търгувани вида петрол са се обезценили с над 30% спрямо нивата си от началото на октомври, като WTI в момента се търгува на цени, които не са наблюдавани от октомври 2017 г. Запасите в американския пункт за съхранение на петрол в Кушинг, Оклахома, откъдето се правят доставки по договорите за WTI, са нараснали с над 1 млн. барела в седмицата 11-14 декември, съобщиха трейдъри, цитирайки данни на компанията Genscape. Междувременно производството на петрол от седем големи шистови басейна в САЩ се очаква да достигне за първи път до 8,03 млн. барела на ден до края на годината по данни на Администрацията за енергийна информация. С понижаването на цените на петрола производителите на шистов петрол, за които вече няма да е рентабилно да изпомпват „черно злато“ в крайна сметка ще спрат да работят и ще намалят доставките, но това ще отнеме известно време, смятат анализатори. Междувременно и индустриалното производство в Китай е нараснало с най-слабия си темп от почти три години, докато икономиката продължава да губи инерция.

Селскостопански продукти

Увеличението на цените на основните зърнени култури по световните борси, започнало в началото на месец декември, продължи и през изминалата седмица. В Чикаго цената на пшеницата се повиши с USD 7,00 долара на 225,00 USD/тон, във Франция имаше плюс EUR 5.00 до 210,00 EUR/тон. Русия също отново повиши цената с почти USD 5 до 242,20 USD/тон. У нас в подкръг "Зърно" на Софийска стокова борса АД котировките останаха сближени при повечето контракти, но цените леко се повишиха. Хлебната пшеница варира между BGN 350,00 и 360,00 BGN/ тон съответно за търсене и предлагане.

Увеличението на цените на основните зърнени култури по световните борси, започнало в началото на месец декември, продължи и през изминалата седмица. В Чикаго цената на пшеницата се повиши с USD 7,00 долара на 225,00 USD/тон, във Франция имаше плюс EUR 5.00 до 210,00 EUR/тон. В Украйна след чувствителното предишно поскъпване сега нямаше промяна и цената остана 236,30 USD/тон. Русия също отново повиши цената с почти USD 5 до 242,20 USD/тон. При царевицата промяната е по-противоречива при цените FOB – САЩ плюс нови USD 4,00 до 170,00 USD/тон, Украйна минус USD 1,00 до 167,00 USD/т, Франция е с плюс EUR 3,00 до 177,00 EUR/тон. Рапицата в Европейския съюз /Euronext/ леко поевтиня с EUR 1,50 и се котираше на 369,50 EUR/тон, а ечемикът във Франция и Украйна следва противоречиви

трендове – плюс EUR 4,00 в първата държава и нулева промяна във втората и съответни цени от 210,00 EUR/тон и 238,00 USD/тон.

Продължава и интересното развитие при нерафинираното слънчогледово олио през седмицата. Свивът в цените прес-тана и след зрелищния обрат и поскъпване с плюс USD 25.00 преди седмица, сега цената на борсата в Ротердам отива отново леко нагоре с плюс USD 2 до USD 687,00 USD/тон. Рафинираната захар продължава да е свръхколеблива в движението си, сега отново обърна тренда и поскъпна с USD 3,60 долара до USD 345,20 USD/тон в Лондон.

У нас в подкръг "Зърно" на Софийска стокова борса АД котировките останаха сближени при повечето контракти, но цените леко се повишиха. Хлебната пшеница варира между BGN 350,00 и 360,00 BGN/ тон съответно за търсене и предлагане, фуражна пшеница се търси на BGN 310,00 до 330,00 BGN/тон, предлагането е на BGN 340,00 BGN/тон. При царевичката офертите „купува“ се вдигнаха до цена BGN 250,00 BGN/ тон за доставка януари, а за незабавна доставка цената беше BGN 260,00-280,00 BGN/тон. Продавачите обаче липсваха. Маслодаен слънчоглед се търси на BGN 540,00-550,00 BGN/ тон, предлагането е на BGN 570,00-580,00 BGN/тон. Всички цени са без ДДС.

БЪЛГАРИЯ

ВЪНШЕН СЕКТОР

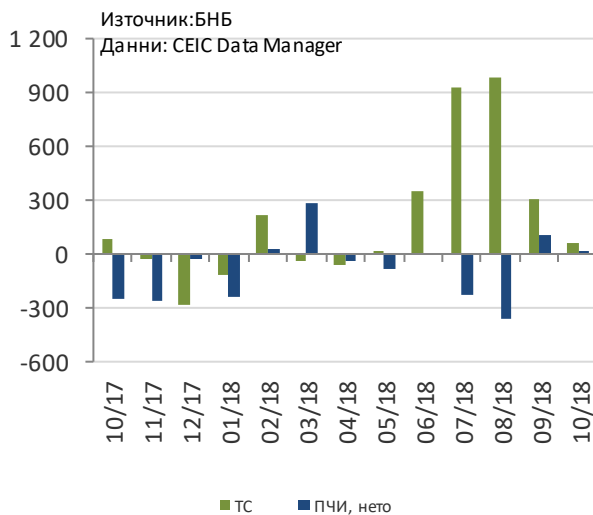
Платежен баланс

За януари – октомври 2018 г. текущата и капиталовата сметка е положителна и възлиза на 3126,2 млн. евро и заема 5,9% от БВП

По данни на БНБ текущата и капиталова сметка е положителна и възлиза на 131,8 млн. евро при излишък от 119,4 млн. евро за октомври 2017 г. За януари – октомври 2018 г. текущата и капиталовата сметка е положителна и възлиза на 3126,2 млн. евро (5,9% от БВП) при излишък от 4055,1 млн. евро (7,8% от БВП) за януари – октомври 2017 г. За октомври 2018 г. салдото по текущата сметка е положително и възлиза на 56,1 млн. евро при излишък от 78,8 млн. евро за октомври 2017 г. За януари – октомври 2018 г. текущата сметка е положителна и възлиза на 2609 млн. евро (4,9% от БВП) при излишък от 3676,2 млн. евро (7,1% от БВП) за януари – октомври 2017 г. Търговското салдо за октомври 2018 г. е отрицателно в размер на 233,3 млн. евро при дефицит от 57,6 млн. евро за октомври 2017 г. За януари – октомври 2018 г. търговското салдо е отрицателно в размер на 1829 млн. евро (3,5% от БВП) при дефицит от 251,9 млн. евро (0,5% от БВП) за същия период на 2017 г. Износът на стоки е 2756,4 млн. евро за октомври 2018 г., като се повишава с 276,3 млн. евро (11,1%) в сравнение с този за октомври 2017 г. (2480,1 млн. евро). За януари – октомври 2018 г. износът е 22 872,2 млн. евро (43,3% от БВП), като нараства с 474,2 млн. евро (2,1%) в сравнение с този за същия период на 2017 г. (22 398,1 млн. евро, 43,4% от БВП). Износът за януари – октомври 2017 г. нараства на годишна база с 18,3%. Вносът на стоки за октомври 2018 г. е 2989,7 млн. евро, като нараства с 452 млн. евро (17,8%) спрямо октомври 2017 г. (2537,7 млн. евро). За януари – октомври 2018 г. вносът е 24701,3 млн. евро като се увеличава с 2051,3 млн. евро (9,1%) спрямо същия период на 2017 г. (22 649,9 млн. евро, 43,8% от БВП). Вносът за януари – октомври 2017 г. нараства на годишна база с 15,1%. Салдото по услугите е положително в размер на 157,5 млн. евро при положително салдо от 95,8 млн. евро за октомври 2017 г. За януари – октомври 2018 г. салдото е положително в размер на 3110,1 млн. евро (5,9% от БВП) при положително салдо от 2679,4 млн. евро (5,2% от БВП) за януари – октомври 2017 г. Салдото по статия Първичен доход (която включва доход, свързан с факторите на производството (работна сила, капитал или земя), данъци върху производството и вноса и субсидии) е положително в размер на 32,8 млн. евро при отрицателно салдо от 30,2 млн. евро за октомври 2017 г. За януари – октомври 2018 г. салдото е отрицателно в размер на 387,5 млн. евро (0,7% от БВП) при отрицателно салдо от 401,4 млн. евро (0,8% от БВП) за януари – октомври 2017 г. Салдото по статия Вторичен доход (която отразява преразпределението на доход) е положително в размер на 99,1 млн. евро при положително салдо от 70,7 млн. евро за октомври 2017 г. За януари – октомври 2018 г. салдото е положително в размер на 1715,4 млн. евро (3,2% от БВП) при положително салдо от 1650 млн. евро (3,2% от БВП) за същия период на 2017 г. Капиталовата сметка е положителна в размер на 75,8 млн. евро при положителна стойност от 40,6 млн. евро за октомври 2017 г. За януари – октомври 2018 г. капиталовата сметка е положителна – 517,2 млн. евро (1% от БВП), при положителна стойност от 378,9 млн. евро (0,7% от БВП) за януари – октомври 2017 г. Финансовата сметка за октомври 2018 г. е положителна в размер на 145,8 млн. евро при отрицателна стойност от 168,9 млн. евро за октомври 2017 г. За януари – октомври 2018 г. финансовата сметка е положителна – 2706,8 млн. евро (5,1% от БВП), при положителна стойност от 1985,6 млн. евро (3,8% от БВП) за същия период на 2017 г. Салдото по статия Преки инвестиции, представена съгласно изискванията на шестото издание на Ръководство по платежен баланс и международна инвестиционна позиция, е положително в размер на 5,3 млн. евро при отрицателно салдо от 257,4 млн. евро за октомври 2017 г. За януари – октомври 2018 г. салдото е отрицателно в размер на 574,3 млн. евро (1,1% от БВП) при отрицателно салдо от 779,2 млн. евро (1,5% от БВП) за същия период на 2017 г. Преките инвестиции – активи се повишават с

Платежен баланс

EUR млн.

16,1 млн. евро при намаление с 67,6 млн. евро за октомври 2017 г.

За януари – октомври 2018 г. те се увеличават с 609,3 млн. евро (1,2% от БВП) при увеличение с 399,5 млн. евро (0,8% от БВП) за същия период на 2017 г. Преките инвестиции – пасиви нарастват с 10,8 млн. евро при увеличение със 189,8 млн. евро за октомври 2017 г. За януари – октомври 2018 г. те нарастват с 1183,6 млн. евро (2,2% от БВП) при увеличение с 1178,8 млн. евро (2,3% от БВП) за януари – октомври 2017 г. Салдото по статия Портфейлни инвестиции е положително в размер на 68,7 млн. евро при положителна стойност от 661 млн. евро за октомври 2017 г. За януари – октомври 2018 г. салдото е положително в размер на 898,3 млн. евро (1,7% от БВП) при положително салдо от 1983,8 млн. евро (3,8% от БВП) за същия период на 2017 г. Портфейлните инвестиции – активи за октомври 2018 г. се повишават със 156,6 млн. евро при увеличение с 588,9 млн. евро за октомври 2017 г. За януари – октомври 2018 г. те нарастват с 879,2 млн. евро (1,7% от БВП) при Портфейлните инвестиции – пасиви за октомври 2018 г. нарастват с 87,9 млн. евро при понижение със 72,1 млн. евро за октомври 2017 г. За януари – октомври 2018 г. портфейлните инвестиции – пасиви намаляват с 19,2 млн. евро (0,04% от БВП) при намаление с 669,1 млн. евро (1,3% от БВП) за същия период на 2017 г. Салдото по статия Други инвестиции е положително в размер на 557,1 млн. евро при положително салдо от 1747,2 млн. евро за октомври 2017 г. За януари – октомври 2018 г. салдото е положително в размер на 1799,6 млн. Евро (3,4% от БВП) при положително салдо от 2352,6 млн. евро (4,6% от БВП) за януари – октомври 2017 г. Други инвестиции – активи се повишават с 588,5 млн. евро при увеличение с 1583,7 млн. евро за октомври 2017 г. За януари – октомври 2018 г. те се повишават с 2392,7 млн. евро (4,5% от БВП) при увеличение с 2060,9 млн. евро (4% от БВП) за същия период на 2017 г. Други инвестиции – пасиви за октомври 2018 г. се повишават с 31,5 млн. евро при намаление със 163,5 млн. Евро за октомври 2017 г. За януари – октомври 2018 г. те нарастват с 593,1 млн. евро (1,1% от БВП) при понижение с 291,7 млн. евро (0,6% от БВП) за същия период на 2017 г. Резервните активи на БНБ се понижават с 493,2 млн. евро през отчетния месец при намаление с 2338,7 млн. евро за октомври 2017 г. За януари – октомври 2018 г. те нарастват с 485 млн. евро (0,9% от БВП) при намаление с 1568,4 млн. евро (3% от БВП) за същия период на 2017 г. Статия Грешки и пропуски, нето е положителна в размер на 14 млн. евро при отрицателна стойност от 288,3 млн. евро за октомври 2017 г. По предварителни данни за януари – октомври 2018 г. статията е отрицателна в размер на 419,4 млн. евро (0,8% от БВП) при отрицателна стойност от 2069,5 млн. евро (4% от БВП) за същия период на 2017 г.

Преки чуждестранни инвестиции

За януари – октомври 2018 г., преките инвестиции в България възлизат на 842,2 млн. евро (1,6% от БВП), като са по-ниски с 21,4% на годишна база, когато са били в размер на 1070,9 млн. евро (2,1% от БВП)

По предварителни данни нетният поток на преките инвестиции в страната за януари – октомври 2018 г., отчетени съгласно принципа на първоначалната посока на инвестицията, възлиза на 842,2 млн. евро (1,6% от БВП), като е по-малък с 228,7 млн. евро (21,4%) спрямо този за януари – октомври 2017 г. (1070,9 млн. евро, 2,1% от БВП). През октомври 2018 г. той е положителен – 9,9 млн. евро, при 262,3 млн. евро за октомври 2017 г. Дяловият капитал (преведени/изтеглени парични и апортни вноски на нерезиденти в/от капитала и резервите на български дружества, както и постъпления/плащания по сделки с недвижими имоти в страната) е отрицателен и възлиза на 14,6 млн. евро за януари – октомври 2018 г. Той е по-нисък със 170,5 млн. евро от дяловия капитал за януари – октомври 2017 г., който е положителен в размер на 155,8 млн. евро. Нетните постъпления от инвестиции на чуждестранни лица в недвижими имоти са 6,2 млн. евро, при 16,8 млн. евро за януари – октомври 2017 г. По страни, най-голям дял в инвестициите в недвижими имоти имат Русия (3 млн. евро), Германия (0,8 млн. евро) и Украйна (0,7 млн. евро). По предварителни данни, нетният поток по подстатия Реинвестиране на печалба (показваща дела на чуждестранните инвеститори в текущата печалба или загуба на дружеството на база на счетоводни данни за финансовия резултат) е положителен и възлиза на 192,9 млн. евро,

при положителна стойност от 62,2 млн. евро за януари – октомври 2017 г. За януари – октомври 2018 г. нетният поток по подстатия Дългови инструменти (промяната в нетните задължения между дружествата с чуждестранно участие и преките чуждестранни инвеститори по финансови, облигационни и търговски кредити) възлиза на 664 млн. евро, при 852,9 млн. евро за януари – октомври 2017 г. Най-големите нетни потоци по преки инвестиции в страната за януари – октомври 2018 г. са от Холандия (753,6 млн. евро), Германия (111,6 млн. евро) и Белгия (86,2 млн. евро). По предварителни данни нетният поток на преките инвестиции в чужбина за януари – октомври 2018 г. е положителен и възлиза на 267,9 млн. евро, при положителна стойност от 293,3 млн. евро за януари – октомври 2017 г. През октомври 2018 г. той възлиза на 15,2 млн. евро, при 6,5 млн. евро за октомври 2017 г.

Международни резерви

В края на ноември 2018 г. чуждестранните резерви на БНБ са в размер на 47,3 млрд. лева (24,2 млрд. лева) и нарастват с 0.1% на месечна база и с 8,8% на годишна база

По данни на БНБ в края на ноември 2018 г. чуждестранните резерви на БНБ са в размер на 47,3 млрд. лева (24,2 млрд. лева) и нарастват с 0.1% на месечна база и с 8,8% на годишна база. От страна на активите, паричните средства и предоставени депозити във валута са в размер на 17,5 млрд. лева и нарастват с 2,7% на месечна база и с 7,3% на годишна база. Вложенията в монетарно злато отчитат спад от 0,8% на годишна база. Инвестициите в ценни книжа отчитат месечен спад от 1,5% при ръст от 10,9% на годишна база. От страна на пасивите, парите в обръщение надхвърлят 16,6 млрд. лева и нарастват с 0,8% на месечна база и с 11,3% на годишна база. Задълженията към банки са в размер на 12,4 млрд. лева и намаляват с 2% на месечна база при отчетен ръст от 20% на годишна база. Задълженията към правителството и бюджетните организации са в размер на 10,6 млрд. лева и нарастват с 1,7% на месечна база при спад от 2,6% на годишна база. Задълженията към други депозанти нарастват с 0,3% на месечна база и 34,2% на годишна база. Депозитът на управление „Банково“ е в размер на 5,5 млрд. лева и намалява с 0,3% на месечна база и 3,7% на годишна база. Международната ликвидна позиция на България, изчислена като съотношение на чуждестранните резерви към краткосрочния външен дълг се подобрява на 304.8% към края на септември 2018 г. спрямо 295% в края на август 2018, но все още е под нивото от 326% отчетено за септември 2017 г.

РЕАЛЕН СЕКТОР

Брутен вътрешен продукт

Сезонно изгладените данни показват растеж от 3.1% на БВП през третото тримесечие на 2018 г. в сравнение със съответното тримесечие на 2017 г. по предварителни оценки

През третото тримесечие на 2018 г. брутният вътрешен продукт (БВП) възлиза на 29 822 млн. лв. по текущи цени. Преизчислен в евро, БВП е съответно 15 248 млн., като на човек от населението се падат 2 166 евро. Сезонно изгладените данни показват растеж от 3,1% на БВП през третото тримесечие на 2018 г. в сравнение със съответното тримесечие на предходната година и 0,7% спрямо второто тримесечие на 2018 година. По предварителни данни производеният брутен вътрешен продукт през третото тримесечие на 2018 г. възлиза на 29 822 млн. лв. по текущи цени. На човек от населението се падат 4 236 лв. от стойностния обем на показателя. При среден за тримесечието валутен курс от 1.68233 лв. за 1 щатски долар БВП възлиза на 17 726 млн. долара и съответно на 2 518 долара на човек от населението. Преизчислена в евро, стойността на БВП възлиза на 15 248 млн. евро, като на човек от населението се падат 2 166 евро. Създадената от

отраслите на националната икономика брутна добавена стойност през третото тримесечие на 2018 г. възлиза на 26 116 млн. лв. по текущи цени. През третото тримесечие на 2018 г. относителният дял на аграрния сектор в добавената стойност на икономиката намалява равнището си с 0,8 процентни пункта спрямо същото тримесечие на предходната година до 7,2%. Индустриалният сектор намалява относителния си дял в добавената стойност на икономиката с 0,9 процентни пункта до 27,6%. Относителният дял на добавената стойност, реализирана от дейностите в сферата на услугите, се увеличава до ниво от 65,2% при 63,5% през съответния период на предходната година. За крайно потребление през третото тримесечие на 2018 г. се изразходват 69,9% от произведения БВП. Инвестициите (бруто образуване в основен капитал) формират 17,4% от произведения БВП. Външнотърговското салдо от стоки и услуги е положително През третото тримесечие на 2018 г. БВП1 нараства спрямо предходното тримесечие с 0,7% според сезонно изгладените данни.

Брутната добавена стойност в икономиката нараства също с 0,7%. По предварителни данни за третото тримесечие на 2018 г. крайното потребление нараства с 1,4%, а бруто образуването в основен капитал намалява с 1,5% спрямо предходното тримесечие. Вносът на стоки и услуги намалява равнището си спрямо предходното тримесечие според сезонно изгладените данни с 0,8%, докато износьт на стоки и услуги се увеличава с 1,7%. БВП нараства с 3,1% през третото тримесечие на 2018 г. в сравнение със същото тримесечие на предходната година според сезонно изгладените данни. През третото тримесечие на 2018 г. спрямо същото тримесечие на предходната година брутната добавена стойност се увеличава с 3,0%. Ръстът на брутната добавена стойност се определя основно от регистрираното нарастване при: Операции с недвижими имоти – 21,6%, Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения – 5,2%, Финансови и застрахователни дейности – 5,1%, Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности – 3,7%, Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство – 2,7%. По отношение на компонентите на крайното използване основен принос за регистрирания положителен икономически растеж имат индивидуалното потребление - с ръст от 7,7%, бруто образуването на основен капитал - с ръст от 7,0% и колективното потребление на държавното управление - с ръст от 3,6%. Износьт на стоки и услуги намалява с 3,6%, докато вносът на стоки и услуги се увеличава с 4,0%.

Ръст на БВП по тримесечия на годишна база, сезонно изгладени данни

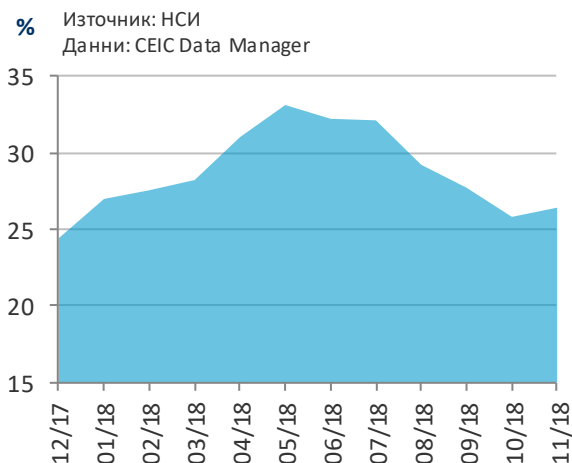
Бизнес климат

През ноември 2018 г. общият показател на бизнес климата се повишава с 0,6 пункта в сравнение с октомври, което се дължи на подобрената стопанска конюнктура в промишлеността и търговията на дребно

По данни на НСИ през ноември 2018 г. общият показател на бизнес климата се повишава с 0,6 пункта в сравнение с октомври 2018 г., което се дължи на подобрената стопанска конюнктура в промишлеността и търговията на дребно.

Промишленост. Съставният показател „бизнес климат в промишлеността“ нараства с 1,8 пункта в резултат на подобрените очаквания на промишлените предприемачи за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца. Анкетата регистрира известно увеличение на осигуреността на производството с поръчки, което обаче не е съпроводено с повишени очаквания за производствената активност през следващите три месеца. Основните фактори, затрудняващи бизнеса, продължават да бъдат свързани с несигурната икономическа среда и недостига на работна сила. Относно продажните цени в промишленост-

Общ показател на бизнес климата

та очакванията на мениджърите са те да останат без промяна през следващите три месеца.

Строителство. През ноември 2018 г. съставният показател „бизнес климат в строителството“ се понижава с 2,2 пункта, което се дължи на по-резервираните оценки на строителните предприемачи за настоящото бизнес състояние на предприятията. Мненията им относно строителната активност през последните три месеца, както и очакванията им за следващите три месеца, са също по-неблагоприятни. Несигурната икономическа среда, недостигът на работна сила и конкуренцията в бранша остават най-сериозните затруднения за дейността на предприятията. По отношение на продажните цени в строителството по-голяма част от мениджърите предвиждат запазване на тяхното равнище през следващите три месеца.

Търговия на дребно. Съставният показател „бизнес климат в търговията на дребно“ се покачва с 1.0 пункт в сравнение с октомври в резултат на подобренията очаквания на търговците на дребно за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца. Прогнозите им по отношение на обема на продажбите и на поръчките към доставчиците през следващите три месеца също остават благоприятни. Конкуренцията в бранша продължава да бъде основната пречка за бизнеса, следвана от несигурната икономическа среда и недостатъчното търсене. Относно продажните цени преобладаващите очаквания на търговците са те да останат без промяна през следващите три месеца.

Услуги. През ноември съставният показател „бизнес климат в сектора на услугите“ запазва приблизително нивото си от предходния месец. Очакванията на мениджърите за развитието на бизнеса в сектора през следващите шест месеца са по-оптимистични, като и прогнозите им за търсенето на услуги през следващите три месеца се подобряват). Основните фактори, затрудняващи дейността на предприятията, остават конкуренцията в бранша и несигурната икономическа среда, като през последния месец се отчита засилване на неблагоприятното въздействие на първия фактор. По отношение на продажните цени анкетата регистрира известни очаквания за увеличение през следващите три месеца, макар по-голяма част от мениджърите да предвиждат запазване на тяхното равнище.

Индекс на промишлено производство

По предварителни данни през октомври 2018 г. индексът на промишленото производство, изчислен от сезонно изгладените данни, се увеличава с 0,8% в сравнение със септември 2018 година. През октомври 2018 г. при календарно изгладения индекс на промишленото производство е регистриран ръст от 1,6% спрямо съответния месец на 2017 година

По предварителни данни през октомври 2018 г. индексът на промишленото производство, изчислен от сезонно изгладените данни, се увеличава с 0,8% в сравнение със септември 2018 година. През октомври 2018 г. при календарно изгладения индекс на промишленото производство е регистриран ръст от 1,6% спрямо съответния месец на 2017 година. През октомври 2018 г. увеличение спрямо предходния месец е регистрирано в преработващата промишленост - с 0,9%, и в добивната промишленост - с 0,3%, а намаление е отчетено в производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 2,0%. По-значителен ръст в преработващата промишленост се наблюдава при: производството на превозни средства, без автомобили - с 29,4%, производството на тютюневи изделия - с 28,3%, производството на химични продукти - с 15,2%, производството на метални изделия, без машини и оборудване - с 14,0%. Спад е регистриран при: производството на лекарствени вещества и продукти - с 8,7%, производството на основни метали - с 4,4%, производството на дървен материал и изделия от него, без мебели и ремонта и инсталирането на машини и оборудване - по 4,2%. На годишна база ръст на промишленото производство, изчислен от календарно изгладените данни, е отчетен в преработващата промишленост - с 2,6%, а спад е регистриран в добивната промишленост - с 6,3%, и в производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 3,8%. По-значително увеличение в преработващата промишленост спрямо предходната година се наблюдава при: производството на превозни средства, без автомобили - със 71,7%, производството

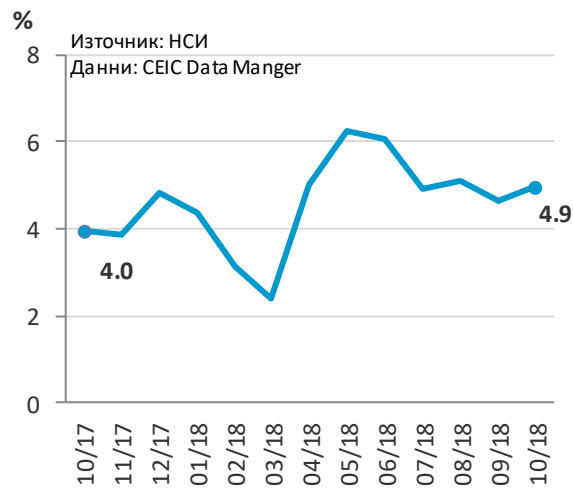
на тютюневи изделия - с 25,7%, ремонта и инсталирането на машини и оборудване - с 23,8%, производството на лекарствени вещества и продукти - с 16,8%. Намаление е отчетено при: производството на основни метали - с 16,7%, производството на облекло - с 11,8%, производството на дървен материал и изделия от него, без мебели - с 8,9%, производството на метални изделия, без машини и оборудване - със 7,8%.

Търговия на дребно

По предварителни сезонно изгладени данни през октомври 2018 г. оборотът в раздел Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети по съпоставими цени нараства с 0,5% спрямо предходния месец

По предварителни сезонно изгладени данни през октомври 2018 г. оборотът в раздел „Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети“ по съпоставими цени нараства с 0,5% спрямо предходния месец. През октомври 2018 г. оборотът в търговията на дребно, изчислен въз основа на календарно изгладени данни, бележи ръст от 4,9% в сравнение със същия месец на предходната година. През октомври 2018 г. се наблюдава по-значителен ръст на оборота спрямо предходния месец при търговията на дребно чрез поръчки по пощата, телефона или интернет - с 4,4%, и търговията на дребно с фармацевтични и медицински стоки - с 3,4%. Намаление е отбелязано при търговията на дребно с компютърна и комуникационна техника - с 2,8%, и търговията на дребно с текстил, облекло, обувки и кожени изделия - с 1,6%. През октомври 2018 г. в сравнение със същия месец на 2017 г. оборотът нараства по-значително при: търговията на дребно чрез поръчки по пощата, телефона или интернет - със 17,4%, търговията на дребно с фармацевтични и медицински стоки - с 16,0%, търговията на дребно с битова техника, мебели и други стоки за бита - с 10,4%, и търговията на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия - със 7,3%. Намаление е регистрирано при търговията на дребно с компютърна и комуникационна техника - със 7,1%, и търговията на дребно с автомобилни горива и смазочни материали - с 1,7%.

Индекс на оборота "Търговия на дребно", % изменение на годишна база

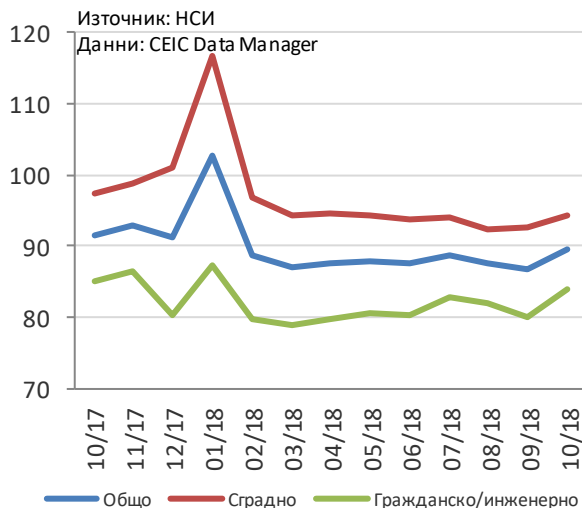

Строителство

По предварителни данни през октомври 2018 г. индексът на продукцията в сектор „Строителство“, изчислен въз основа на сезонно изгладени данни, е с 3,3% над равнището от предходния месец. През октомври 2018 г. в сравнение със същия месец на 2017 г. календарно изгладеният индекс на строителната продукция се увеличава с 1,8%

По предварителни данни през октомври 2018 г. индексът на продукцията в сектор „Строителство“, изчислен въз основа на сезонно изгладени данни, е с 3,3% над равнището от предходния месец. Календарно изгладените данни показват увеличение с 1,8% на строителната продукция през октомври 2018 г. в сравнение със същия месец на 2017 година. През октомври 2018 г. индексът на произведената строителна продукция, изчислен от сезонно изгладени данни, е над равнището от предходния месец, като продукцията от гражданското/инженерното строителство нараства с 5,0%, а от сградното строителство - с 2,0%. На годишна база увеличението на строителната продукция през октомври 2018 г., изчислено от календарно изгладени данни, се определя от по-

Индекс на строителната продукция, сезонно изгладени данни

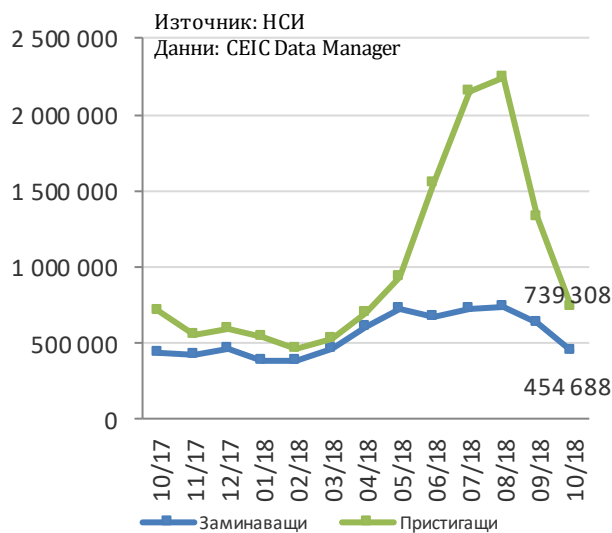
ложителния темп при гражданското/инженерното строителство, където нарастването е с 2,5%, а при сградното строителство - с 1,2%.

Туризм

Пътуванията на български граждани в чужбина през октомври 2018 г. са 454,7 хил., или с 3,6% над регистрираните през октомври 2017 година. През октомври 2018 г. посещенията на чужденци в България са 739,3 хил., или с 3,8% повече в сравнение с октомври 2017 година

Пътуванията на български граждани в чужбина през октомври 2018 г. са 454,7 хил., или с 3,6% над регистрираните през октомври 2017 година. Увеличение на пътуванията на български граждани в сравнение със същия месец на предходната година е отчетено към: Турция - с 20,9%, Германия - с 4,5%, Испания - с 3,5%, Австрия - с 3,3%, Италия - с 3,0%, Сърбия - с 2,6%, Румъния - с 2,0%, и други. Същевременно намаляват пътуванията на български граждани към: Обединеното кралство - с 2,7%, Гърция - с 2,4%, бившата югославска република Македония - с 1,5%, и други. В сравнение с октомври 2017 г. е регистрирано увеличение при пътуванията с цел почивка и екскурзия - с 12,3%, и с други цели - с 1,2%, докато тези със служебна цел остават на същото ниво. Най-голям относителен дял от общия брой пътувания на български граждани в чужбина през октомври 2018 г. формират пътуванията с други цели (гостуване, обучение, посещение на културни и спортни мероприятия) – 44,6%, следвани от пътуванията със служебна цел – 29,1%, и пътуванията с цел почивка и екскурзия – 26,3%. През октомври 2018 г. най-голям брой пътувания на български граждани са осъществени към: Турция – 106,3 хил., Гърция – 100,2 хил., Румъния – 33,6 хил., Сърбия – 32,6 хил., Германия – 25,4 хил., бившата югославска република Македония – 25,3 хил., Австрия – 15,9 хил., Италия – 15,4 хил., Обединеното кралство – 15,1 хил., Испания – 11,4 хиляди. През октомври 2018 г. посещенията на чужденци в България са 739,3 хил. или с 3,8% повече в сравнение с октомври 2017 година. Регистрирано е увеличение при всички наблюдавани цели: пътувания с други цели (вкл. гостувания и транзитни преминавания) - с 4,7%, със служебна цел - с 3,3%, и с цел почивка и екскурзия - с 2,8%. Транзитните преминавания през страната са 29,7% (219,7 хил.) от всички посещения на чужденци в България. От общия брой чужденци, посетили България през октомври 2018 г., делът на гражданите от Европейския съюз е 55,5%, или с 2,7% повече в сравнение със същия месец на предходната година. Увеличават се посещенията на граждани от Франция - с 8,2%, Полша - със 7,6%, Обединеното кралство - с 5,9%, Германия - с 3,9%, Румъния - с 1,2%, и други. Същевременно намаляват посещенията на граждани от Италия - с 3,7%, Австрия - с 1,8%, Гърция - с 0,6%, и други. Увеличават се и посещенията на граждани от групата „Други европейски страни“ - с 6,7%, като най-голям е ръстът на посещенията на граждани от Сърбия - с 24,9%. През октомври 2018 г. преобладава делът на посещенията с други цели – 46,0%, следвани от посещенията с цел почивка и екскурзия – 34,9%, и със служебна цел – 19,1%. Най-много посещения в България през октомври 2018 г. са реализирали гражданите от: Румъния – 142,6 хил., Турция – 106,8 хил., Гърция – 96,6 хил., бившата югославска република Македония – 56,8 хил., Сърбия – 53,8 хил., Германия – 42,1 хил., Украйна – 22,9 хил., Полша – 20,2 хил., Обединеното кралство – 19,3 хил., Италия – 13,9 хиляди.

Общо пристигащи/заминаващи

Приходите от нощувки през октомври 2018 г. достигат 49,9 млн. лв., или с 11,5% повече в сравнение с октомври 2017 година

През октомври 2018 г. в страната са функционирали 2 011 места за настаняване с над 10 легла - хотели, мотели, къмпинги, хижи и други места за краткосрочно настаняване. Броят на стаите в тях е 72,4 хил., а на леглата – 152,5 хиляди. В сравнение с октомври 2017 г. общият брой на местата за настаняване, функционирали през периода, се увеличава с 2,7%, а леглата в тях намаляват с 1,2%. Общият брой на нощувките във всички места за настаняване, регистрирани през октомври 2018 г., е 908,5 хил., или с 5,1% повече в сравнение със същия месец на предходната година, като най-голямо

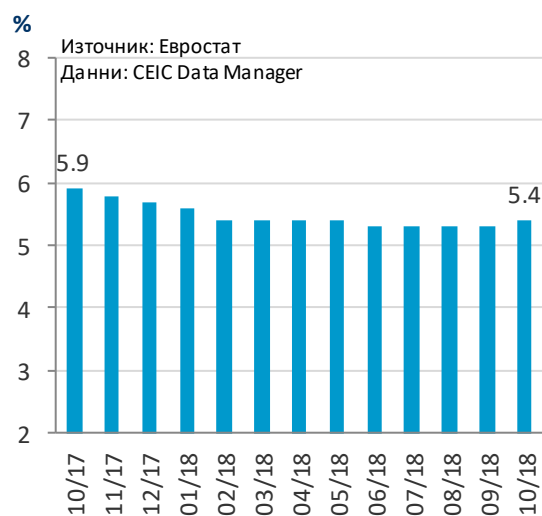
увеличение на нощувките (с 8,3%) се наблюдава в местата за настаняване с 4 и 5 звезди. През октомври 2018 г. в хотелите с 4 и 5 звезди са реализирани 76,4% от общия брой нощувки на чужди граждани и 34,5% - на българи. В местата за настаняване с 3 звезди са осъществени 15,6% от нощувките на чужди граждани и 32,1% - на българи, докато в останалите места за настаняване (с 1 и 2 звезди) те са съответно 8,0 и 33,4%. Броят на пренощуващите лица в местата за настаняване през октомври 2018 г. се увеличава с 3,9% в сравнение със същия месец на 2017 г. и достига 438.8 хил., като е регистрирано увеличение с 4.0% при българите и с 3,9% при чужденците. Българските граждани, нощували в местата за настаняване през октомври 2018 г., са 283,2 хил. и са реализирали средно по 1,9 нощувки. Чуждите граждани са 155,6 хил. и са реализирали средно по 2,4 нощувки, като 74,2% от тях са нощували в хотели с 4 и 5 звезди. Общата заетост на леглата в местата за настаняване през октомври 2018 г. е 21,1%, като се увеличава с 1.1 процентни пункта в сравнение с октомври 2017 година. Най-висока е заетостта на леглата в хотелите с 4 и 5 звезди – 23,5%, следват местата за настаняване с 3 звезди – 23,2%, и с 1 и 2 звезди – 15,8%. Приходите от нощувки през октомври 2018 г. достигат 49,9 млн. лв., или с 11,5% повече в сравнение с октомври 2017 година. Регистрирано е увеличение на приходите както от чужди граждани - с 12,9%, така и от български граждани - с 9,8%.

Безработица

В България безработицата през октомври е под средната за ЕС и достига 5,4%

По данни на Евростат в България сезонно коригираният размер на безработицата през октомври е под средната за ЕС и достига 5,4%, което се равнява на 177 000 души. Спрямо септември 2018 г. се наблюдава минимално увеличение от 0,1 процентен пункт. На годишна база се наблюдава обаче лек спад от 0,5 процентни пункта. Според Евростат безработицата в Европейския съюз остава стабилна на ниво от 6,7% през октомври спрямо септември. На годишна база има понижение от 0,7 процентни пункта спрямо отчетените 7,4% през октомври 2017 г. Това е и най-ниското ниво на безработицата откакто се води месечната статистика на европейската служба. В еврозоната сезонно коригираният размер на безработицата също остава без промяна на месечна база в размер на 8,1%. и тук се наблюдава спад спрямо същия период на миналата година, когато тя е била в размер на 8,8%. Това са и най-ниските стойности, регистрирани в евро зоната от ноември 2008 г. насам. По данни на Евростат 16,626 млн. мъже и жени в ЕС, от които 13,172 млн. в еврозоната, са били без работа през октомври 2018 г. спрямо септември броят им намалява с 4000 души в ЕС и нараства с 12 000 души в еврозоната. На годишна база се наблюдава понижение от над 1,5 млн. души ЕС и 1,1 млн. в евро зоната. Сред държавите членки най-ниска е безработицата през миналия месец в Чехия (2,2%) и Германия (3,3%). Най-високи стойности продължават да се отчитат в Гърция (18,9% през август 2018 г.) и Испания (14,8%).

Равнище на безработица

По предварителни данни през третото тримесечие на 2018 г. БВП на един зает се увеличава с 3,7% в сравнение със същото тримесечие на предходната година

По предварителни данни през третото тримесечие на 2018 г. БВП на един зает се увеличава с 3,7% в сравнение със същото тримесечие на предходната година. Заетите лица в икономиката са 3 681,7 хил., а общият брой отработени часове е 1 477,2 милиона. Структурата на заетостта по икономически сектори през третото тримесечие на 2018 спрямо съответното тримесечие на 2017 г. показва увеличение на относителния дял на индустриалния сектор и сектора на услугите. На едно заето лице се падат 8 100.1 лв. от текущия обем на brutния вътрешен продукт (БВП), като всеки зает създава средно 20,2 лв. БВП за един отработен час. Брутната добавена стойност средно на един зает през третото тримесечие на 2018 г. се увеличава реално с 2,3%, БДС за един отработен човекочас също се увеличава реално с 2,3% за същия период. По предварителни данни за третото тримесечие на 2018 г. равнището на производителността на труда в индустриалния сектор е 7 798,9 лв. брутна добавена стойност (БДС) средно на един зает и 18,7 лв. за един отработен човекочас. В сек-

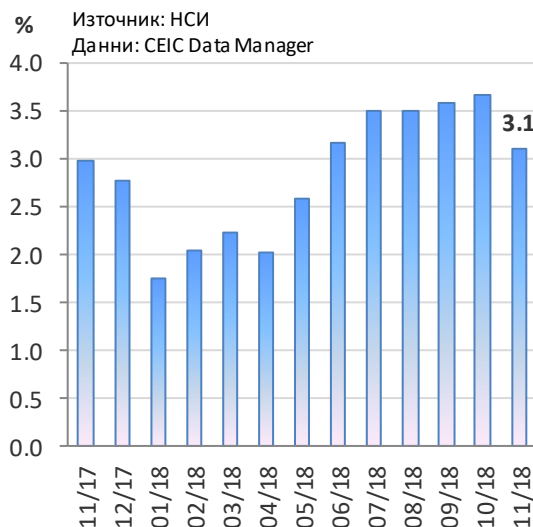
тора на услугите всеки зает произвежда средно 7 427.0 лв. БДС, като за един отработен човекочас се създават средно 18,7 лв. от текущия обем на показателя. Най-ниска е производителността на труда в аграрния сектор - 2 605,1 лв. БДС на един зает и 6,7 лв. за един отработен човекочас.

Инфлация

През ноември 2018 г. годишната инфлация се забавя до 3.1%

По данни на НСИ индексът на потребителските цени за ноември 2018 г. спрямо октомври 2018 г. е 99.9%, т.е. месечната инфлация е минус 0.1%. Инфлацията от началото на годината (ноември 2018 г. спрямо декември 2017 г.) е 2.7%, а годишната инфлация за ноември 2018 г. спрямо ноември 2017 г. е 3.1%. Средногодишната инфлация за периода декември 2017 - ноември 2018 г. спрямо периода декември 2016 - ноември 2017 г. е 2.8%. След шест месеца почти непрекъснато ускорение, темпът на инфлацията в страната леко се забавя. Основната причина за това е помереното поскъпване на горивата, а някои хранителни продукти регистрират дефлация. Месечната инфлация пък е отрицателна - 0.1% спрямо октомври, като тук определящи са намаляващите цени на течни горива за битови нужди и горивата за лични транспортни средства. Те са поевтини със съответно 3.1% и 4.5% спрямо октомври. Хармонизираният индекс на потребителските цени за ноември 2018 г. спрямо октомври 2018 г. е 99.7%, т.е. месечната инфлация е минус 0.3%. Инфлацията от началото на годината е 2.3%, а годишната инфлация за ноември 2018 г. спрямо ноември 2017 г. е 3.0%. Средногодишната инфлация за периода декември 2017 - ноември 2018 г. спрямо периода декември 2016 - ноември 2017 г. е 2.6%. Разликата с българския показател идва от по-голямата тежест на транспорта в европейската методология при изчисляване на индекса. Според данните на НСИ горивата за транспортни средства регистрират инфлация от 9.4% на годишна база през ноември, което е забавяне спрямо отчетените 17.2% през октомври. Цените на течните горива за битови нужди също се забавят леко - от 20.6% увеличение преди месец до 14.6% през ноември. Забавянето се дължи на падащите цени на петрола на международните пазари. Успоредно с горивата, цените на храните също тръгнаха надолу. Данните показват, че млечни продукти, масла и плодовете са поевтини през ноември 2018г. спрямо същия период на предходната година. Темпът на растеж на цените на зеленчуците също леко се забавя - от 10.3% през октомври до 9.3% през ноември. От друга страна, хлебни и зърнени продукти поскъпват с 10.9%, вероятно заради слабата житна реколта тази година, което повиши цените на суровините. Поглед напред Очакванията на експерти са през 2019 г. темпът на растеж на цените да се стабилизира и дори да започне да намалява. Очакванията са забавянето на растежа да дойде от по-слабия темп на базисната инфлация, на международните цени на петрола и на стоките с административно определяни цени.

Инфлация на годишна база

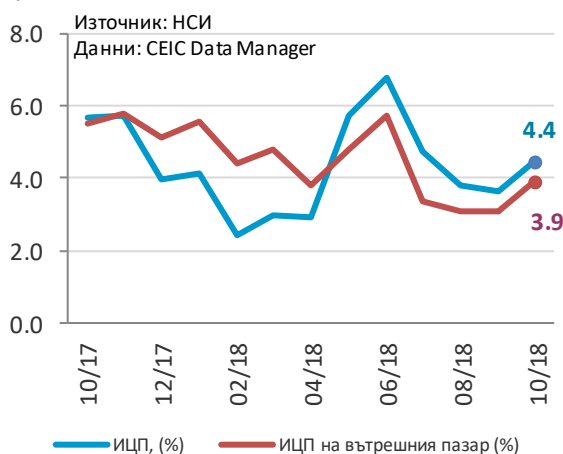

Общ индекс на цените на производител в промишлеността

Общият индекс на цените на производител през октомври 2018 г. се покачва с 1,3% в сравнение с предходния месец и с 4,4% спрямо октомври 2017 година. Индексът на цените на производител на вътрешния пазар през октомври 2018 г. нараства с 0,8% спрямо предходния месец, а спрямо съответния месец на предходната година е регистриран ръст от 3,9%

Общият индекс на цените на производител през октомври 2018 г. се покачва с 1,3% спрямо предходния месец. По-високи цени са регистрирани при производството и разпределението на електрическа и топлое-

Индекс на цените на производител в промишлеността, % изменение на годишна база

нергия и газ - с 1,6%, и в преработващата промишленост - с 1,3%, а в добивната промишленост е отчетено намаление - с 0,7%. По-съществено покачване на цените в преработващата промишленост се наблюдава при производството на основни метали - с 5,3%, и при производството на напитки - с 0,6%, а намаление е регистрирано при производството на превозни средства, без автомобили - с 0,4%, и при производството на лекарствени вещества и продукти - с 0,3%. Общият индекс на цените на производител през октомври 2018 г. нараства с 4,4% в сравнение със същия месец на 2017 година. Увеличение на цените е регистрирано при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 5,9%, и в преработващата промишленост - с 4,5%, а в добивната промишленост е отчетено намаление - с 5,6%. В преработващата промишленост по-съществен ръст на цените се наблюдава при: производството на дървен материал и изделия от него, без мебели - с 5,2%, обработката на кожи и производството на изделия от обработени кожи без косъм - с 4,8%, и производството на хартия, картон и изделия от хартия и картон - с 4,6%. Намаление на цените е регистрирано при производството, некласифицирано другаде - с 1,1%.

Индексът на цените на производител на вътрешния пазар през октомври 2018 г. се покачва с 0,8% спрямо предходния месец. Нарастване на цените е регистрирано в добивната промишленост - с 2,0%, при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 0,9%, и в преработващата промишленост - с 0,6%. В преработващата промишленост по-високи цени спрямо предходния месец се наблюдават при производството на основни метали - с 2,1%, и при производството на химични продукти - с 0,7%. По-ниски цени са отчетени при печатната дейност и възпроизвеждане на записани носители - с 0,2%. Индексът на цените на производител на вътрешния пазар през октомври 2018 г. нараства с 3,9% в сравнение със същия месец на 2017 година. Увеличение на цените е регистрирано при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 4,9%, и в преработващата промишленост - с 4,0%, а в добивната промишленост е отчетено намаление на цените - с 4,2%. През октомври 2018 г. по-високи цени в преработващата промишленост спрямо октомври 2017 г. са отчетени при производството на химични продукти - с 5,9%, и при производството на дървен материал и изделия от него, без мебели - с 4,3%. Намаление на цените се наблюдава при производството на основни метали - с 3,9%. Индексът на цените на производител на международния пазар през октомври 2018 г. се покачва с 2,2% в сравнение с предходния месец. В преработващата промишленост цените нарастват с 2,0%. По-съществено покачване е регистрирано при производството на основни метали - с 5,9%, а намаление се наблюдава при производството на лекарствени вещества и продукти - с 1,3%.

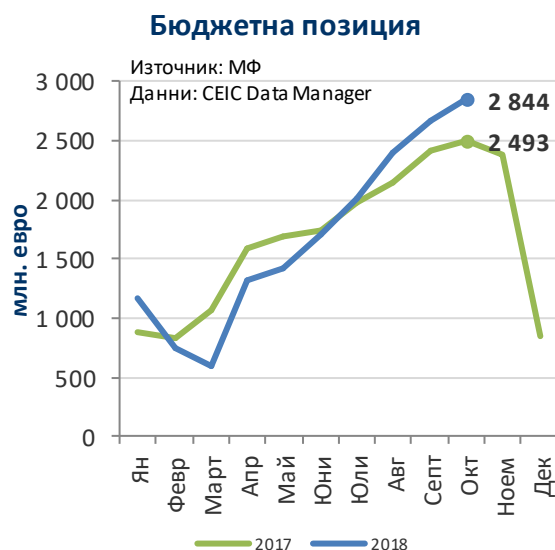
Индексът на цените на производител на международния пазар през октомври 2018 г. нараства с 5,3% в сравнение със същия месец на 2017 година. В преработващата промишленост цените се покачват с 5,0%. По-високи цени са отчетени при: производството на хартия, картон и изделия от хартия и картон - с 6,6%, производството на дървен материал и изделия от него, без мебели - с 6,3%, и обработката на кожи и производството на изделия от обработени кожи без косъм - с 5,3%. Намаление на цените се наблюдава при производството, некласифицирано другаде - с 1,3%.

ФИСКАЛЕН СЕКТОР

Бюджетно салдо

По данни на МФ салдото по КФП на касова основа към месец октомври 2018 г. е положително в размер на 2 844,3 млн. лв. и заема 2,6% от прогнозния БВП

По данни МФ салдото по КФП на касова основа към месец октомври 2018 г. е положително в размер на 2 844,3 млн. лв. (2,6% от прогнозния БВП) и се формира от излишък по националния бюджет в размер на 3 220,8 млн. лв. и дефицит по европейските средства в размер на 376,6 млн. лева. Постъпилите приходи и помощи по КФП към октомври 2018 г. са в размер на 32 612,8 млн. лв. или 85,3% от годишните разчети. Съпоставени със същия период на предходната година, данъчните и неданъчните приходи нарастват с 3 066,5 млн. лв. (10,9%), а постъпленията

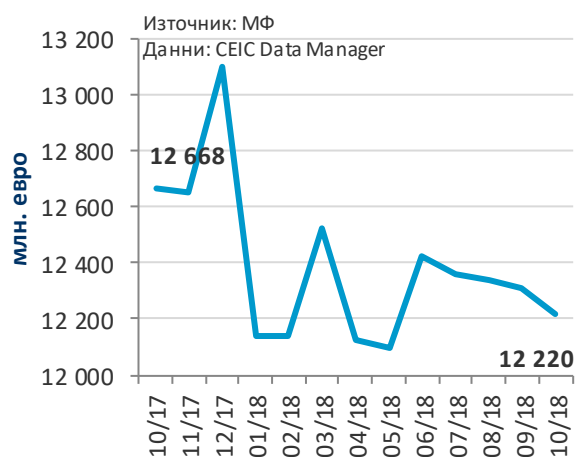
от помощи нарастват с 379,7 млн. лв. (63,3%). Общата сума на данъчните постъпления, вкл. приходите от осигурителни вноски, възлиза на 26 760,9 млн. лв., което представлява 85,9% от планираните за годината данъчни приходи. Съпоставено с данните към месец октомври 2017 г. данъчните постъпления нарастват номинално с 9,4% (2 292,0 млн. лева). Приходите от преки данъци са в размер на 4 800,4 млн. лв. или 83,4% от предвидените в разчетите за годината, като спрямо същия период на предходната година нарастват с 402,2 млн. лева (9,1%). Приходите от косвени данъци са в размер на 13 192,1 млн. лв., което е 87,0% от разчетите за годината. Съпоставено с данните към октомври 2017 г., постъпленията в групата нарастват с 895,8 млн. лв. (7,3%). Постъпленията от ДДС са в размер на 8 586,8 млн. лв. или 87,8% от планираните. Размерът на невъзстановения ДДС към 31.10.2018 г. е 67,4 млн. лева. Приходите от акцизи възлизат на 4 373,9 млн. лв. (84,9% от разчетените за годината). Постъпленията от мита са 198,3 млн. лв. или 104,3% от разчета за годината. Постъпленията от други данъци (вкл. имуществени данъци и др. данъци по ЗКПО) са в размер на 981,2 млн. лв. или 89,4% изпълнение на годишните разчети. Приходите от социални и здравноосигурителни вноски са 7 787,3 млн. лв., което представлява 85,3% от разчетените за годината. Съпоставено със същия период на предходната година, приходите от осигурителни вноски нарастват номинално с 13,4% (918,6 млн. лева). Неданъчните приходи са в размер на 4 352,3 млн. лв., което представлява 92,5% изпълнение на годишните разчети. Приходите от помощи са в размер на 1 499,6 млн. лева. Разходите по КФП (вкл. вноската на Република България в бюджета на ЕС) към октомври 2018 г. възлизат на 29 768,6 млн. лв., което е 75,7% от годишните разчети. За сравнение разходите за същия период на предходната година са в размер на 26 673,3 млн. лева. Номиналното нарастване се дължи както на по-високия размер на разходите по националния бюджет, така и на нарастването на разходите по сметките за средствата от Европейския съюз. Ръстът на разходите по националния бюджет се дължи основно на по-високия размер на здравноосигурителните и социалните плащания (базов ефект при разходите за пенсии от увеличението от юли 2017 г. и увеличението на две стъпки през 2017 г. на размера на минималната пенсия от юли и октомври, както и новото увеличение на пенсиите от юли 2018 г.), по-високите разходи за персонал основно поради увеличението на възнагражденията на педагогическия персонал в системата на средното образование и др., докато по сметките за средства от ЕС нарастват основно капиталовите разходи. Нелихвените разходи са в размер на 28 228,6 млн. лв., което представлява 75,7% от годишните разчети. Текущите нелихвени разходи към октомври 2018 г. са в размер на 25 692,5 млн. лв., капиталовите разходи (вкл. нетния прираст на държавния резерв) възлизат на 2 492,5 млн. лева. Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина са в размер на 43,5 млн. лева. Лихвените плащания са в размер на 630,4 млн. лв. или 87,3% от планираните за 2018 година. Частта от вноската на Република България в бюджета на ЕС, изплатена към 31.10.2018 г. от централния бюджет, възлиза на 909,6 млн. лв., което е в изпълнение на действащото към момента законодателство в областта на собствените ресурси на . Размерът на фискалния резерв към 31.10.2018 г. е 11,1 млрд. лв., в т.ч. 10,8 млрд. лв. депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 0,3 млрд. лв. вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други.

Държавен дълг

Към края на октомври 2018 г. дългът на подсектор „Централно управление“ възлиза на 12 220,3 млн. евро. и заема 22,1% от прогнозния БВП

По данни на МФ дългът на подсектор „Централно управление“ към края на октомври 2018 г. възлиза на 12 220,3 млн. евро, като се запазва тенденцията за намаляване на дълга. Вътрешните задължения са 3 127,9 млн. евро, а външните 9 092,4 млн. евро. В края на отчетния период съотношението на дълга на подсектор „Централно управление“ към БВП възлиза на 22,1%, като делът на вътрешния дълг е 5,7%, а на външния дълг – 16,4%. В структурата на дълга на подсектор „Централно управление“ в края на периода вътрешните задължения заемат дял от 25,6%, а външните – от 74,4%. Гарантираният дълг на подсектор „Централно управление“ към 31 октомври 2018 г. е в размер на

Дълг подсектор "Централно управление"

92,7 млн. евро. Вътрешните гаранции са 35,2 млн. евро, а външните – 57,6 млн. евро. Съотношението гарантиран дълг на подсектор „Централно управление“/БВП е в размер на 0,2%. Съгласно водения от МФ, на основание на чл. 38, ал. 1 от Закона за държавния дълг (ЗДД), официален регистър на държавния и държавногарантирания дълг, държавният дълг към края на октомври 2018 г. достига до 11 280,6 млн. евро или 20,4% от БВП. Вътрешните задължения са в размер на 2 788,8 млн. евро, а външните – в размер на 8 491,9 млн. евро. Държавногарантираният дълг през октомври 2018 г. възлиза на 960,4 млн. евро. Вътрешните гаранции са 35,2 млн. евро, а съотношението държавногарантиран дълг/БВП – 1,7%.

Международната рейтингова агенция S&P Global Ratings потвърди дългосрочния и краткосрочния кредитен рейтинг на България в чуждестранна и местна валута 'BBB-/A-3'. Перспективата пред рейтинга също се потвърждава и остава положителна

В обобщения коментар на S&P Global Ratings се казва, че паричните условия в България продължават да се подобряват, нарастването на кредитите подкрепя растежа и страната постига напредък по присъединяването си към Валутния механизъм II (ERM II). Рейтинговата агенция очаква силен ръст на БВП в периода 2018-2021 г., дължащ се на силното частно потребление и ускоряването на инвестициите. Продължаващото усвояване на средствата от фондовете на ЕС и затягането на условията на пазара на труда ще подкрепят производителността през годините. Положителната перспектива отразява значителната вероятност България да се присъедини към Валутния механизъм II. От агенцията изразяват увереност, че този стремеж към членство в еврозоната ще подкрепи и продължаващите усилия на страната да се справи с оставащите институционални пречки и структурни проблеми. S&P Global Ratings биха повишили кредитния рейтинг, ако българският лев влезе в ERM II, което ще подкрепи по-нататък доверието и ефективността на паричната политика. Допълнителен напредък в институционалните и структурните реформи, например по отношение на съдебната система, също би допринесъл за подобряване на кредитоспособността на страната. Рейтинговата агенция може да преразгледа перспективата пред рейтинга до стабилна, ако подобренията в балансите на банките се обърнат надолу или ако се появи натиск върху платежния баланс, например поради възобновяване на дисбаланси или външен шок върху България, която има отворен тип икономика. Перспективата също така би се преразгледала до стабилна, ако пътят на България към приемането на еврото се удължи прекомерно във времето.

Парламентът прие проектът за бюджет 2019

Според Доклада към бюджета растежът на БВП през 2019 г. ще се ускори поради по-силните публични инвестиции и публично потребление. Очаква се ръстът на общите инвестиции в основен капитал да достигне 9,5%. Икономическият растеж се очаква да бъде от 3,5% в периода 2020-2021 г. Средногодишната инфлация, която прогнозира правителството за 2019 г. според Хармонизирания индекс на потребителските цени, е 3%, а инфлацията в края на годината ще се забави до 2,6%. За сравнение, за тази година се очакваше поскъпване на цените на стоките и услугите от около 1,4%, но през последните месеци то е двойно повече. Безработицата ще продължи да намалява - до 4,8%. Това налага внимателното наблюдение на отчетите по изпълнението на Маастрихтските критерии за членство в ERM II.

Маастрихтските критерии са пет (четири, ако се обединят фискалните):

- 1) Инфлация, измерена чрез хармонизирания индекс на потребителски цени - до 1,5 процентни пункта над средната стойност на трите страни с най-ниска инфлация (изключват се страни с прекалено ниска инфлация поради извънредни фактори -outliers);
- 2) Бюджетен дефицит като процент от БВП под 3%;
- 3) Държавен дълг като процент от БВП под 60%. Възможно е изключение, ако темпът на фискална консолидация се оцени като достатъчен, за да се прогнозира изпълнение на критерия;
- 4) Дългосрочните лихвени проценти, измерени чрез средна доходност по десетгодишни държавни облигации, не бива да надхвърлят с 2 процентни пункта средната стойност между трите страни членки с най-ниска инфлация;
- 5) Стабилност на курса към еврото -измерва се при спазване на диапазона на отклонение по време на престоя в ERM II; Критериите трябва да се изпълнени по устойчив начин, тоест оценяват се предходни развития и прогнозите за показателите в бъдеще.

Декември 2018 г.

Преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ) е предвидено постепенно да нарастват с темп близък до номиналния ръст на БВП. В резултат, входящите ПЧИ ще възлизат на около 3,5-3,6% от БВП средногодишно за целия прогнозен период. Ако обаче структурата на преките инвестиции се запази същата като през 2018 г., това ще означава, че вложенията в капитал ще са с една трета по-малко, а новите преки инвестиции, различни от реинвестирането на печалбата, ще бъдат още по-малко. От тригодишната бюджетна прогноза се вижда, че за постигане на очаквания ръст се разчита най-вече на вътрешното потребление и по-малко на инвестициите. Иначе, през 2019 г. се очаква леко ускорение на растежа във външната търговия. Очакват се положителни условия на търговия, но динамиката в количествата ще е предопределяща за общите растежи, а номиналният ръст на вноса ще продължи да изпреварва този на износа. Ще се наблюдава по-съществено влошаване на търговския баланс до 6,1% от БВП. Изменението в салдата на останалите статии ще бъде минимално, като промените взаимно ще се компенсират и се очаква понижаване на излишъка по текущата сметка до 0,9% от БВП. Проектът на бюджет 2019 г. е разработен при допускане за ръст на икономиката от 3,7%. От 2019 г. с 10% се вдигат заплатите в целия бюджетен сектор. Има обаче две условия - половината от увеличението да бъде като твърда сума, с която да се увеличи заплатата на чиновниците, а втората половина да получат само онези от тях, за които се прецени, че са го заслужили. С 20% ще нараснат възнагражденията на учителите, което ще струва на МФ над 1 млрд. лв. Минималната работна заплата ще се повиши от 510 лв. на 560 лв. С над 874 млн. лв. повече ще са парите за пенсии и социални грижи, като общо през 2019 г. по това перо държавата ще плати близо 14 млрд. лв. С 546 млн. лв. ще се увеличи бюджетът за сектор "Здравеопазване", а за "Отбрана и сигурност" - 478 млн. лв. (от които -331 млн. лв. за отбрана и 60 млн. за полиция). Сектор "Образование" ще получи с 360 млн. лв. повече. През 2019 г. държавата ще плаща най-много средства за персонал - 5,1 млрд. лв. при 4,4 млрд. лв. за 2018 г. Според законопроекта приходите ще бъдат 43,8 млрд. лв. или с близо 4,6 млрд. повече спрямо текущата година, а разходите ще достигнат 44,45 млрд. лв., което пък е 5,8 млрд. лв. повече от очакваното за тази година. В номинално изражение за догодина за заплати на чиновници, държавата ще плати 6,5 млрд. лв. при 5,7 млрд. лв. за тази година. Общо данъчно-осигурителните приходи за догодина се очаква да достигнат 34,5 млрд. лв. (при планирани 32 млрд. лв. за тази година). Прогнозните приходи от корпоративен данък за 2019 г. са 2,83 млрд. лв. От данъци върху доходите на физически лица за 2019 г. в МФ ще влязат 3,88 млрд. лв., като ефектът от увеличението с 50 лв. на минималната работна заплата от догодина е в размер на 19,8 млн. лв. Увеличението на учителските заплати ще доведе до нарастване на приходите от ДДФЛ с 23,1 млн. лв. Прогнозните приходи от ДДС за 2019 г. са 10,83 млрд. лв. при относителен дял от потреблението за 11,9%. Положителен ефект върху приходите от ДДС ще има и от повишаването на акцизните ставки за нагреваемите тютюневи изделия от 152 лв./кг. на 233 лв./кг, което влезе в сила от 1 октомври 2018 г. и се оценява на 1,3 млн. лв. за 2019 г. През 2019 г. от акцизи държавата планира да събере 5,33 млрд. лв., а от мита - 237 млн. лв. Прогнозните приходи от данък върху застрахователните премии за 2019 г. са за 39,7 млн. лв. МФ ще спази изискването на НАТО България да отдели 2% от БВП за отбрана към 2024 г., като за целта през 2019 г. за сектора ще бъдат предвидени 1.58% от БВП или 1.839 млрд. лв. За пенсии са предвидени с 1,5 млрд. лв. повече в сравнение с тази година. За социални и здравно осигурителни плащания сумата ще стигне бъде над 17 млрд. лв. Хората с увреждания ще получат допълнително 150 млн. лв. В сектор "Образование" за догодина ще се отделят допълнителни 25 млн. лв. за кръжоци и занимания по интереси на учениците, 8 млн. лв. - за диференцирани добавки за хранене на децата, 8 млн. лв. - по механизма за работа с деца и ученици от уязвими групи. За дуалното обучение и професионални гимназии, профилирани в сфери с бъдещ недостиг на работници - 1.6 млн. лв. За първи път от 1 септември 2019 г., тоест от следващата учебна година, се предвижда допълнителните дейности в детските градини и училищата като спорт, часове по езици и изкуства, които сега се плащат от родителите, да минават през бюджетите на детските и учебните заведения. Целта е дейностите да се осчетоводяват официално и върху тях да се плащат данъци. Във висшето образование се увеличава трансферът за издръжка на студентите и докторантите с 38 млн. лв., като разпределението ще бъде на база на рейтинговата система. За първи път държавата ще поема изцяло или частично таксите за обучение на студенти по специалности с бъдещ недостиг на пазара на труда. За целта ще бъдат отделени 2 млн. лв. Както е и през текущата година, размерът на фискалния резерв не може да пада по 4,5 млрд. лв. Максималният размер на държавния дълг в края на 2019 г. трябва да е 22,2 млрд. лв. при таван от 23,5 млрд. лв. за 2018 г. Идеята е дългът да продължи да намалява - от 22,5% през 2018 г. на 20,5% през 2019 г. до достигане на 17,7% през 2021 г. Максималният размер на новия държавен дълг, който може да бъде поет е 1 млрд. лв. През периода 2019 - 2021 г. правителството планира да пласира ДЦК между 800 млн. и 1,25 млрд. лв. Партийната субсидия се запазва в размер на 11 лв. за всеки получен глас. От 2019г. държавната изравнителна субсидия за общините ще

Декември 2018 г.

се разпределя по нова формула. Така от 2019 г. 217 малки общини ще получат пари по тази линия, а 19 "богати" ще бъдат с нулева субсидия. Тя ще се определя на база постоянни данъчни постъпления към 31 декември 2017 г. на един жител, които са по-ниски от 120% от равнището им за страната на един жител. Тези, които имат постъпления в размер над 120% над средното за страната на човек от населението няма да получат субсидия. Според изчисленията на МФ по този начин около 22 млн. лв. ще бъдат преразпределени към по-нуждаещи се населени места. Промяната на формулата за изравнителната субсидия засяга предимно големите общини като София, Пловдив, Бургас, Варна, включително и малката община Златица, която вероятно заради завода на "Арубис", който се намира на територията ѝ, има солидни приходи. Общините ще получат общо 3,2 млрд. лв. или с 477 млн. лв. повече субсидии през следващата година. Освен това през 2019 г. целевата субсидия за капиталови разходи се увеличава с 10 млн. лв. Парите ще бъдат насочени към 131 малки общини, от 4-а и 5-а категория, всяка от които ще получи по 25 хил. лв. допълнително за капиталови разходи. Общата сума по това перо е 179 млн. лв. Предвиденият трансфер за общините за зимно поддържане и снегочистване на общински пътища е в размер на 38,2 млн. лв. От май 2019 г. всяка кутия цигари в Европейския съюз ще има уникален сериен номер, по който ще може да се проследява целият ѝ път от производителя през дистрибутора до пункта, от който клиентът я е купил. Тези текстове също бяха приети от мнозинството като част от Закона за държавния бюджет. Измененията са част от Закона за акцизите и данъчните складове. По-конкретно идеята е по-малък бандерол, на който няма да фигурира цената на съответната марка цигари, като по този начин няма да се налага при всяка смяна на стойността ѝ да се печатат нови защитни знаци и да се унищожават старите. Цената ще бъде указана на самата опаковка. За периода 2019-2021 г. по отношение на социално и здравноосигурителните вноски се предвижда:

- Запазване размерите и съотношенията на осигурителните вноски за фондовете на държавното обществено осигуряване;
- Увеличаване на минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица, съответно за 2019 г. в размер на 560 лв., за 2020г. - 610 лв. и за 2021 г. - 650 лв.;
- Увеличаване на максималния осигурителен доход за всички осигурени лица - 3 хил. лв.; Увеличаване на минималния осигурителен доход за регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители от 350 лв. на 560 лв. от началото на 2019 г.;
- Запазване равнищата на минималните осигурителни доходи по основните икономически дейности и групи професии от 2018 г. като се извършва корекция само по отношение на позициите, които са под размера на минималната работна заплата за 2019г. - 560 лв.;
- Запазване размера на здравно осигурителната вноска - 8%; Запазване размера на осигурителната вноска за Учителския пенсионен фонд - 4,3%. Не се правят вноски за фонд "Гарантирани вземания на работниците и служителите". Осигурителните приходи за периода 2019-2021 г. се предвижда да бъдат в размер на 10,37 млрд. лв. за 2019 г., 10,96 млрд. лв. за 2020 г. и 11,54 млрд. лв. за 2021 г.

ПАРИЧЕН СЕКТОР

През октомври 2018 г. широките пари (паричния агрегат М3) са в размер на 92,408 млрд. лв. (89,5% от БВП) и се увеличават на годишна база с 9,7%. Вътрешният кредит, възлиза на 56,684 млрд. лв. и нараства спрямо август 2017 г. със 7,3%

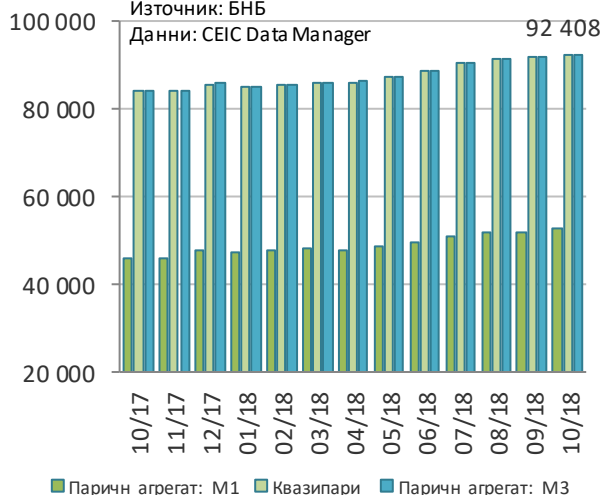
През октомври 2018 г. широките пари (паричния агрегат М3) се увеличават на годишна база с 9,7% при годишно нарастване от 9,2% през септември 2018 година. В края на октомври 2018 г. широките пари са 92,408 млрд. лв. (89,5% от БВП) при 91,611 млрд. лв. към септември 2018 г. (88,7% от БВП). Най-бързоликвидният им компонент – паричният агрегат М1, се увеличава през октомври 2018 г. с 14,8% на годишна база (13,5% годишен ръст през септември 2018 година). В края на октомври 2018 г. депозитите на неправителствения сектор са 77,058 млрд. лв.

Парични Агрегати

млн. лв.

Източник: БНБ

Данни: CEIC Data Manager

■ Паричен агрегат: М1 ■ Квазипари ■ Паричен агрегат: М3

(74,6% от БВП), като годишното им увеличение е 8,4% (7,7% годишно повишение през септември 2018 година). Депозитите на Нефинансови предприятия са 24,149 млрд. лв. (23,4% от БВП) в края на октомври 2018 година. В сравнение със същия месец на 2017 г. те се увеличават с 12,1% (13% годишно повишение през септември 2018 година). Депозитите на финансовите предприятия намаляват с 5.5% на годишна база през октомври 2018 година (21,7% годишно понижение през септември 2018 г.) и в края на месеца достигат 2,807 млрд. лв. (2,7% от БВП). Депозитите на Домакинства и НТООД са 50,102 млрд. лв. (48,5% от БВП) в края на октомври 2018 година. Те се увеличават със 7,5% спрямо същия месец на 2017 г. (7,3% годишно нарастване през септември 2018 година). Нетните вътрешни активи са 55,777 млрд. лв. в края на октомври 2018 година. Те се увеличават със 7,7% спрямо същия месец на 2017 г. (7,8% годишно повишение през септември 2018 година). В края на месеца основният им компонент – вътрешният кредит, възлиза на 56,684 млрд. лв. и нараства спрямо октомври 2017 г. със 7,3% (7,2% годишно увеличение през септември 2018 година). През октомври 2018 г. вземанията от неправителствения сектор се увеличават с 8,4%, като достигат 58,704 млрд. лв. (7,9% годишно увеличение през септември 2018 година). В края на октомври 2018 г. кредитите за неправителствения сектор са 57,122 млрд. лв. (55,3% от БВП) при 56.705 млрд. лв. към септември 2018 г. (54,9% от БВП). През октомври 2018 г. те се увеличават на годишна база със 7,8% (7,4% годишно повишение през септември 2018 година). Изменението в размера на кредитите за неправителствения сектор е повлияно и от нетните продажби на кредити от Други парично-финансови институции (Други ПФИ), чиито обем за последните дванадесет месеца е 122,8 млн. лева. На годишна база продадените кредити от Други ПФИ са 145,6 млн. лв. (в т. ч. 21,9 млн. лв. през октомври 2018 година), а обратно изкупените кредити – 22,8 млн. лв. (през октомври 2018 г. няма обратно изкупени кредити). Кредитите за Нефинансови предприятия нарастват с 4,8% на годишна база през октомври 2018 г. (4% годишно повишение през септември 2018 г.) и в края на месеца достигат 32,729 млрд. лв. (31,7% от БВП). Кредитите за Домакинства и НТООД са 21,616 млрд. лв. (20,9% от БВП) в края на октомври 2018 година. Спрямо същия месец на 2017 г. те се увеличават с 10% (9,7% годишно повишение през септември 2018 година). В края на октомври 2018 г. жилищните кредити са 10.326 млрд. лв. и нарастват на годишна база с 10,2% (9,9% годишно увеличение през септември 2018 година). Потребителските кредити възлизат на 9,033 млрд. лв. и се увеличават с 15,9% спрямо октомври 2017 г. (15,4% годишно повишение през септември 2018 година). На годишна база другите кредити намаляват с 20,7% (16,9% годишно понижение през септември 2018 г.), като достигат 893,8 млн. лева. Кредитите, предоставени на финансови предприятия, са 2,777 млрд. лв. (2,7% от БВП) в края на октомври 2018 година. В сравнение с октомври 2017 г. те се увеличават с 32,1% (37,2% годишно повишение през септември 2018 година).

КАПИТАЛОВ ПАЗАР

През ноември 2018 г. три от четирите индекса на БФБ-София са се понижали (SOFIX до 592,12 пункта, BGBX 40 до 115,12 пункта и BG TR30 до 489.60 пункта), а само BGREIT регистрира минимален ръст от 0,20 до 117,46 пункта

През ноември основният индекс на БФБ-София отчете спад от 0,79% до 592,12 пункта. През октомври SOFIX отчете спад от 4,42% до 596,81 пункта. Измерителят на "сините чипове" завърши 2017 година с повишение от 15,77% на годишна база до 677,45 пункта. Индексът на най-ликвидните компании BGBX 40 отчете спад от 1,63% до 115,12 пункта през ноември. Измерителят се понижи с 4,02% до 117,03 пункта през октомври, докато през септември той изгуби 0,29% до 121,93 пункта. Равнопретегленият BG TR30 отчете спад от 1,95% до 489,60 пункта през ноември. Измерителят се понижи с 4,04% до 499,33 пункта през октомври, докато през септември той изгуби 0,24% до 520,34 пункта. Измерителят на имотните компании BGREIT отчете минимален ръст от 0,20 до 117,46 пункта през ноември. Индексът се понижи с 0,48% до 117,23 пункта през октомври, докато през септември той се повиши с 0,61% до 117,79 пункта. Оборътът на

Индексите на БФБ на месечна база				
Дата	Sofix	BGBX40	BGREIT	BGTR30
11.2017	665.0	130.5	114.0	547.9
12.2017	677.5	132.0	116.1	556.0
01.2018	712.7	138.2	115.4	571.6
02.2018	686.4	133.3	116.5	558.0
03.2018	649.2	128.5	114.9	536.3
04.2018	658.1	130.0	115.5	540.4
05.2018	636.6	126.3	115.5	528.3
06.2018	634.3	124.9	116.2	525.4
07.2018	634.0	122.7	115.9	525.5
08.2018	631.8	122.3	117.1	521.6
09.2018	624.4	121.9	117.8	520.3
10.2018	596.8	117.0	117.2	499.3
11.2018	592.1	115.1	117.5	489.6

Източник: Българска фондова борса-София

БФБ-София през ноември 2018 г. е 11 638 986 и е по-голям от този през октомври, когато бяха отчетени сделки с емисии от SOFIX в размер на 8 401 884 лв. През ноември 2018 г. сделки за над милион лева са реализирали три компании: Еврохолд България (4 767 945 лв.), Химимпорт (2 050 150 лв.) и Софарма (1 013 715 лв.), както и през единадесетия месец на миналата година, когато също три емисии отчетоха месечен оборот над един милион лева. Челната петица се допълва от Сирма Груп Холдинг (990 757 лв.) и Холдинг Варна (872 770 лв.). И през ноември 2018 г. Софарма запазва лидерската позиция по пазарна капитализация (497 404 247 лв.), следвана от Химимпорт (455 327 907 лв.). Както и през септември, челната петорка се допълва от ТБ Първа инвестиционна банка (377 300 000 лв.), Еврохолд България (319 991 472 лв.) и М+С хидравлик (307 672 560 лв.). В SOFIX след 25 септември останаха пет холдинга, от които през ноември три са на печалба - Сирма Груп Холдинг (+11,45%), Стара планина холд (+3,05%), Еврохолд България (+0,31%), един е на загуба - Трейс груп холд (-13,58%), и един е без промяна Холдинг Варна (0,00%). Компанията с най-голям оборот за месец ноември 2018 г. е Еврохолд България АД, с реализиран обем от 4 767 945 лева. На второ място се нарежда Атоменергоремонт АД с реализиран обем от 2 708 705 лева. В класацията има един представител на дружествата със специална инвестиционна цел. С най-малък брой сключени сделки в класацията са 235 Холдингс АД, Атоменергоремонт АД и Синтетика АД, а с най-голям Софарма АД, Химимпорт АД и Сирма Груп Холдинг АД. Най-печеливша компания през месец ноември 2018 г. е Актив Пропъртис АДСИЦ, което постига ръст от 56,25%. На второ място се нарежда Кепитъл Концепт Лимитед АД, следвано от Св. Св. Константин и Елена Холдинг АД с ръст от 14,00%. Последните две компании в класацията отбелязват също двуцифрени ръстове, съответно Би Джи Ай Груп АД с ръст от 11,76% и Сирма Груп Холдинг АД с ръст от 11,45%. Топ 5 на губещите компании през месец ноември 2018 г. се оглавява от Захарни заводи АД със спад от 45,86%. На второ място е Фазерлес АД със спад от 15,75%. Останалите три компании в класацията отбелязват също двуцифрени спадове.

БАНКОВ СЕКТОР

През октомври 2018 г. агрегираната нетна печалба на банковата система е в размер на 1379 млн. лева и нараства с 37,9% на годишна база в резултат на намаляването на разходите за обезценка с 37,5%

По данни на БНБ печалбата на банковата система в края на октомври 2018 г. е в размер на 1379 млн. лв. и нараства с 39,7% на годишна база. Разходите за обезценка на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, за десетте месеца са 365 млн. лв. (при 585 млн. лв. година по-рано).

Показател (BGN'000)	31.10. 2017	31.10. 2018	Годишно изменение (%)
Приход от лихви	2 548 161	2 524 387	-0.9
Разход от лихви	312 958	248 634	-20.6
Нетен лихвен доход	2 235 203	2 275 753	1.8
Обезценки	584 595	365 339	-37.5
Приходи от такси и комисиони	951 329	1 031 524	8.4
Разходи за такси и комисиони	124 874	150 564	20.6
Нетен доход от такси	759 685	759 685	0.0
Административни разходи	1 317 705	1 401 135	6.3
Разходи за персонал	657 765	706 829	7.5
Нетен оперативен приход	3 190 202	3 445 576	8.0
Нетна печалба	1 000 578	1 379 375	37.9

Източник: БНБ, Изчисления: ОББ

Към края на октомври 2018 г. активите на банковата система възлизат на 104,0 млрд. лв. и нарастват с 1% на месечна база и с 15,1% на годишна база. Относителният им дял в БВП е 97,7%. Позицията пари, парични салда при централни банки и други депозити на виждане, която е с най-висока ликвидност, продължава да заема съществен дял в общите активи на банковия сектор – 18,0% в края на отчетния месец. През периода януари – октомври делът на портфейлите с ценни книжа намалява до 13,0% в края на октомври, а този на кредитите и авансите достига 64,3%. През октомври

2018г. брутните кредити и аванси се увеличават с 0,8% на месечна база и с 11,3% на годишна база.. до 60,8 млрд. лева. Нарастват кредитите за нефинансови предприятия (с 0,6% на месечна база и с 4,5% на годишна база) до 34,9 млрд. лв., за други финансови предприятия (с 1,8% на месечна база и с 55,6% на годишна база), за домакинства (с 0,9% на месечна база и с 18,1% на годишна база до 21,9 млрд. лева) и за сектор държавно управление (с 2,7% на месечна база и с 27,2% на годишна база до 0,7 млрд. лева). Към края на октомври 2018 г. привлечените средства от клиенти нарастват с 1,1% на месечна база и 11,3% на годишна база до 60,8 млрд. лева. Депозитите на нефинансови предприятия отчита месечен ръст от 1,6%, като на годишна база и се увеличават с 25,6% до 26,3 млрд. лева. Депозитите на сектор държавно управление са в размер на 2,7 млрд. лева и нарастват с 1,15 на месечна база и с 16,1% на годишна база. Депозитите на финансовите институции са в размер на 3,0 млрд. лева и нарастват с 6,2% на месечна база, но отчита спад от 23,1% на годишна база. Депозитите на населението надхвърлят 52 млрд. лева и нарастват с 0,6% на месечна база и с 13,3% на годишна база.

България	31.10.2017	31.12.2017	30.09.2018	31.10.2018	Изменение	Изменение	Изменение	Дял в
Показатели за посредничество	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	m/m (%)	y/y (%)	yend (%)	БВП (%)
АКТИВИ НА БАНКОВАТА СИСТЕМА	90 572 201	95 850 484	103 191 046	104 220 476	1.0	15.1	8.7	96.4
Кредити за държавно управление	580 482	614 592	717 423	738 186	2.9	27.2	20.1	0.7
Кредити за нефинансови предприятия	33 458 812	33 516 791	34 781 832	34 976 693	0.6	4.5	4.4	32.3
Кредити на финансови предприятия	2 048 490	2 352 930	3 131 871	3 187 998	1.8	55.6	35.5	2.9
Кредити на домакинствата общо, в т.ч.	18 539 826	19 972 030	21 702 111	21 899 508	0.9	18.1	9.7	20.3
Жилищни	8 762 501	9 444 146	10 498 118	10 607 399	1.0	21.1	12.3	9.8
Потребителски	8 755 998	9 264 095	10 207 797	10 314 361	1.0	17.8	11.3	9.5
Микро и други кредити	1 021 327	1 263 789	996 196	977 748	-1.9	-4.3	-22.6	0.9
ОБЩО КРЕДИТИ	54 627 610	56 456 343	60 333 237	60 802 385	0.8	11.3	7.7	56.2
ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ КЛИЕНТИ в т.ч.	72 470 904	76 747 619	83 235 637	84 124 872	1.1	16.1	9.6	77.8
Депозити на Държавно управление	1 663 293	1 824 421	2 749 288	2 753 048	0.1	65.5	50.9	2.5
Депозитина Нефинансови предприятия	20 865 044	23 709 705	25 795 216	26 208 159	1.6	25.6	10.5	24.2
Депозити на Други финансови предприятия	3 970 724	2 842 120	2 910 837	3 092 275	6.2	-22.1	8.8	2.9
Депозити на Домакинства	45 971 843	48 371 373	51 780 296	52 071 390	0.6	13.3	7.6	48.2
Собствен капитал	12 338 370	12 468 136	12 486 303	12 575 648	0.7	1.9	0.9	11.6
Нетна печалба	1 186 535	1 088 190	1 219 628	1 379 375	13.1	16.3		
Банкови показатели (%)								
ROE	11.5	9.5	13.0	13.2	0.1	1.6	3.6	
ROA	1.6	1.2	1.6	1.6	0.0	0.0	0.3	
Капиталова адекватност	n.a.	22.1	20.0	n.a.	n.a	n.a	n.a	
Ликвидно покритие (%)	37.3	n.a	322.2	289.4	-32.8	n.a	n.a	
Проблемни кредити	n.a.	10.2	8.5	n.a.	n.a	n.a	n.a	
БВП	101 043 000	101 043 000	108 141 000	108 141 000				
EUR/BGN	1.95583	1.95583	1.95583	1.95583				

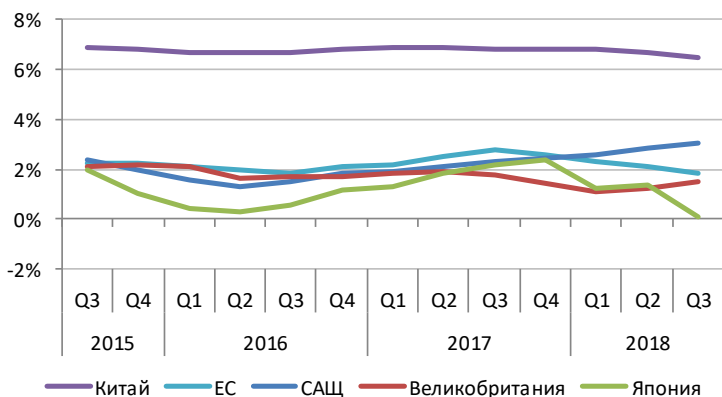
Източник: БНБ, МФ; Изчисления: ОББ

Собственият капитал в баланса на банковата система в края на октомври 2018 г. възлиза на 12,6 млрд. лв., като за десетте месеца нараства с 1,9%. Към 30 септември 2018 г. съотношенията на базовия собствен капитал от първи ред, на капитала от първи ред и на общата капиталова адекватност са съответно 18,55%, 18,97% и 20,01% (при 19,31%, 19,74% и 20,82% към края на юни).

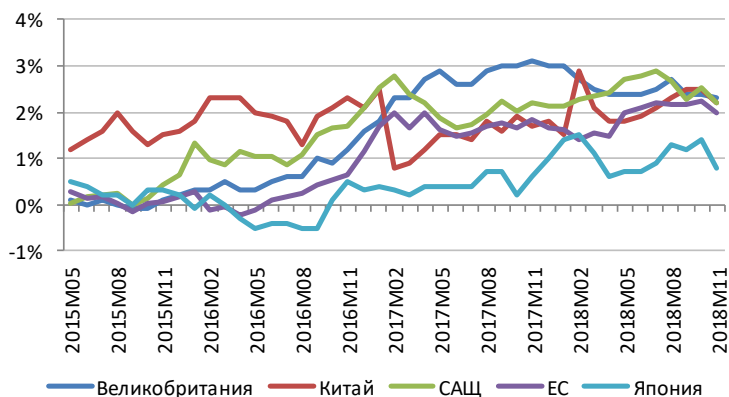
Изчисленията съгласно Делегиран регламент (ЕС) 2015/61 на Комисията (за допълнение на Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета) ликвиден буфер и нетни изходящи ликвидни потоци в края на октомври са съответно 25,3 млрд. лв. и 8,8 млрд. лв. Съотношението на двете величини – отношението на ликвидно покритие е 289,4%.

ПРИЛОЖЕНИЕ

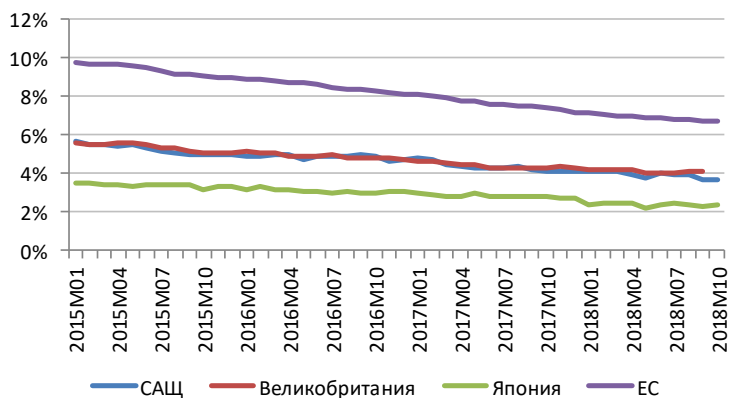
Напреднали икономики: Ръст на БВП спрямо съответното тримесечие на предходната година

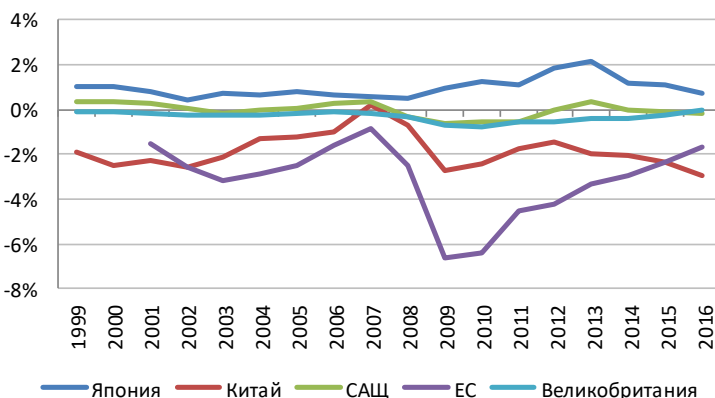
Напреднали икономики: Инфлация по страни, месечно (на годишна база)

Напреднали икономики: Коефициент на безработица (%) по страни, месечно

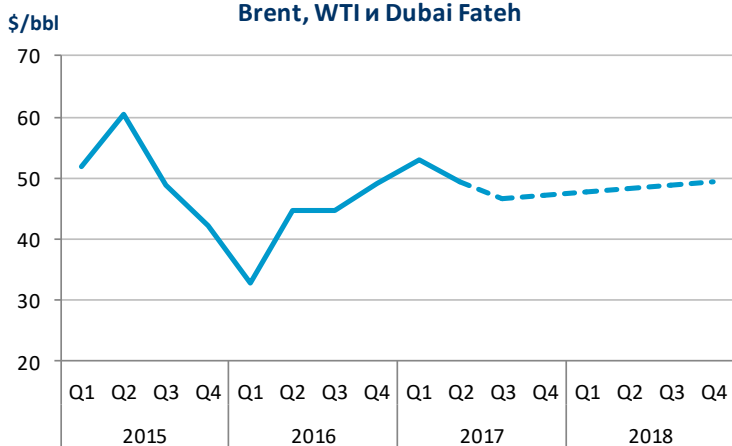

Напреднали икономики: Съотношение на Бюджетен излишък/дефицит към БВП (%)

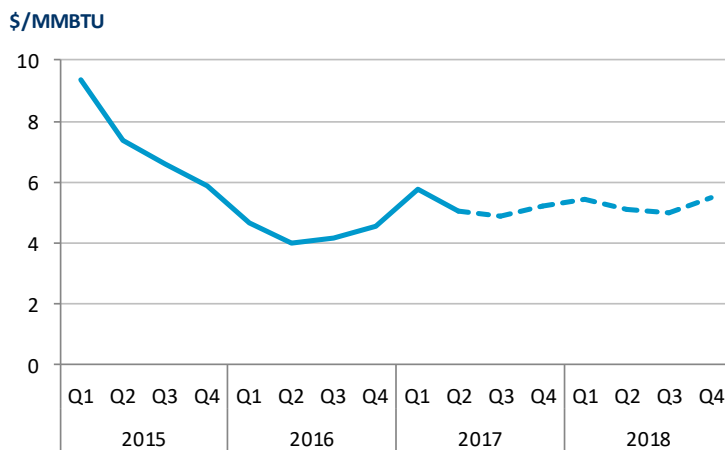

Международни цени на петролни продукти

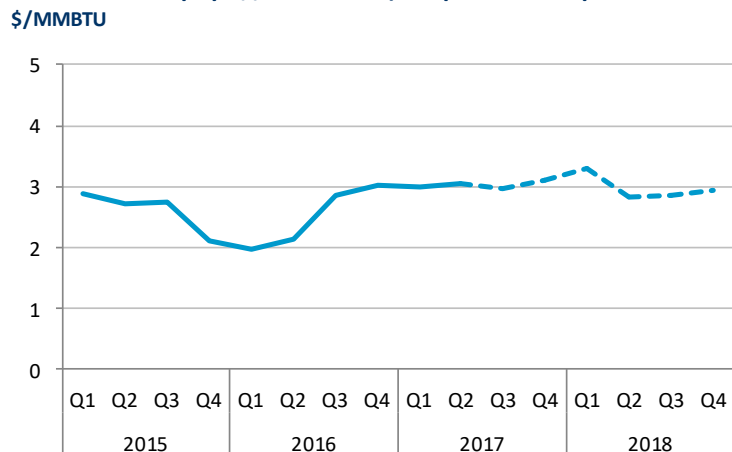
Петрол - средно аритметично на три спот цени:
Brent, WTI и Dubai Fateh

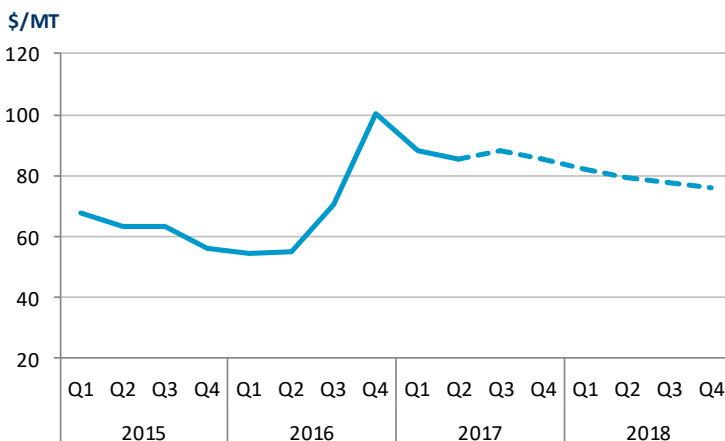
Природен газ: Руски природен газ в Германия

Природен газ: САЩ, вътрешен пазар

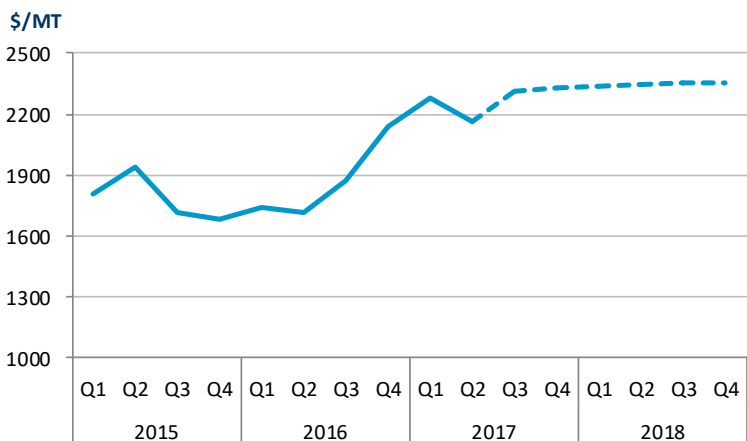

Въглища: Австралийски въглища, външни пазари

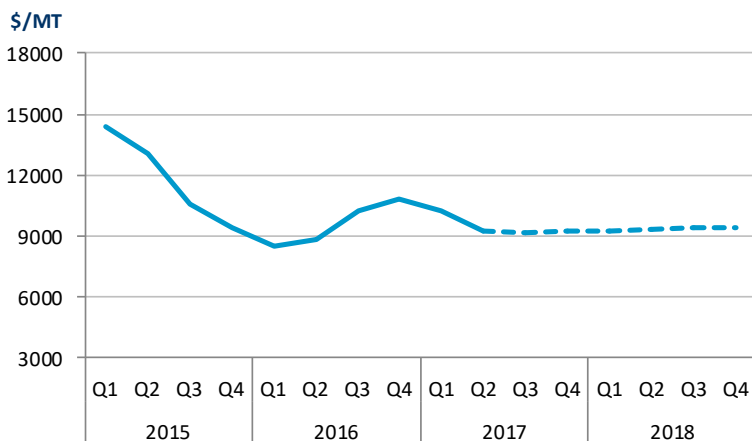

Международни цени на метали

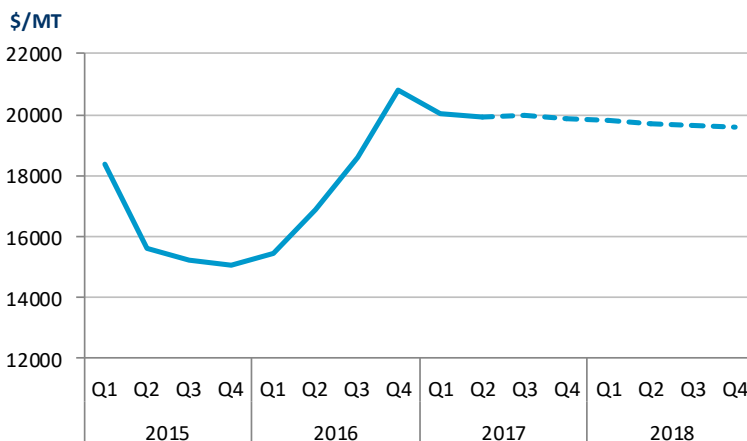
Олово

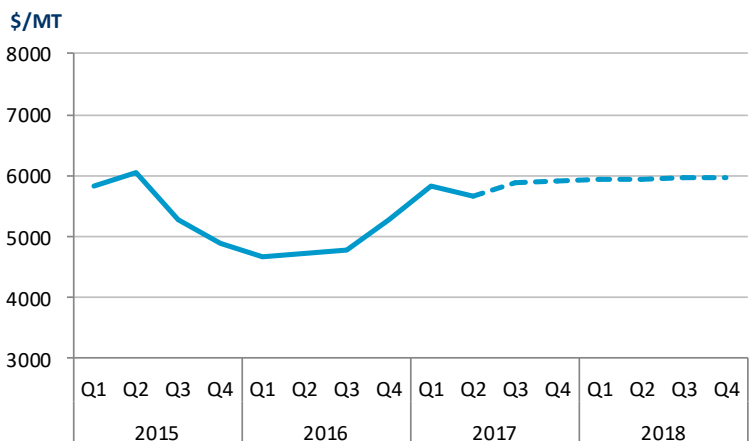
Никел

Калай

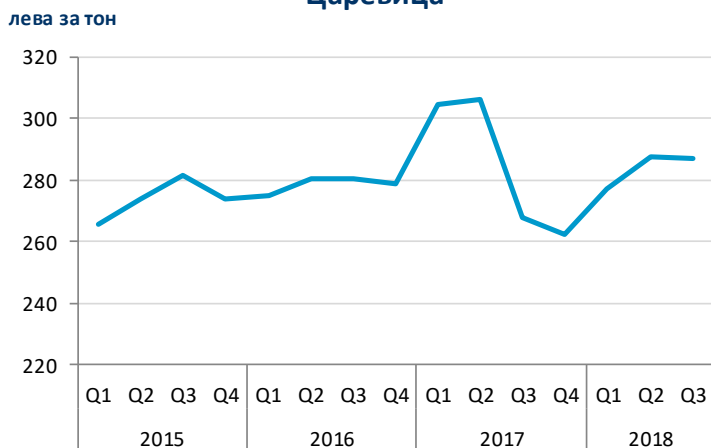

Мед

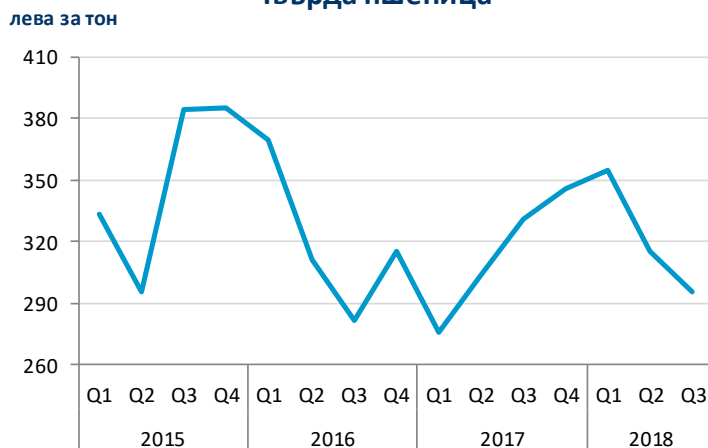

България: Цени на селскостопански продукти

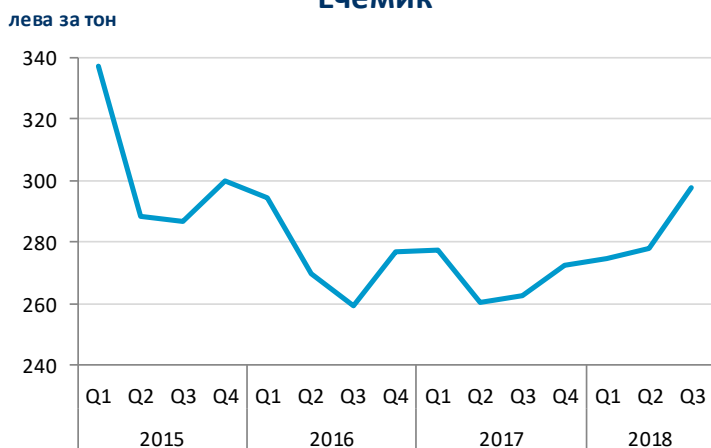
Царевица

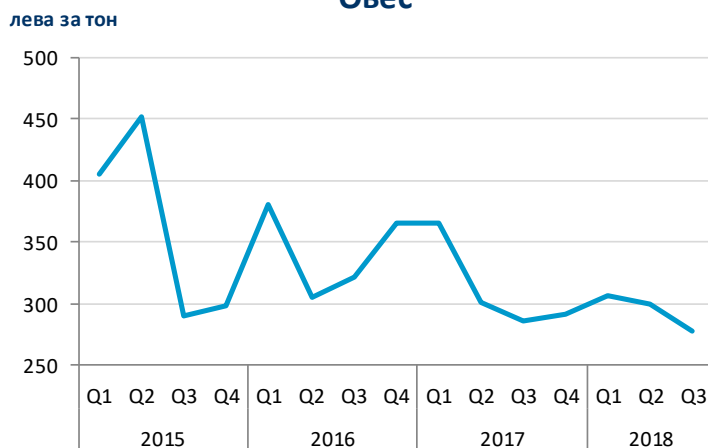
Твърда пшеница

Ечемик

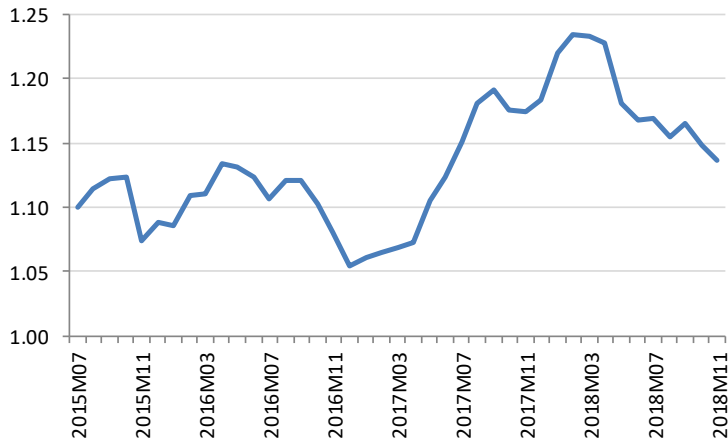

Овес

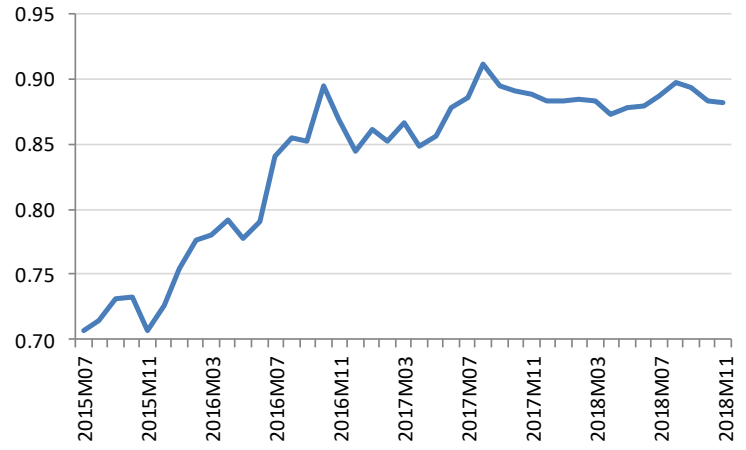

Международни валутни курсове

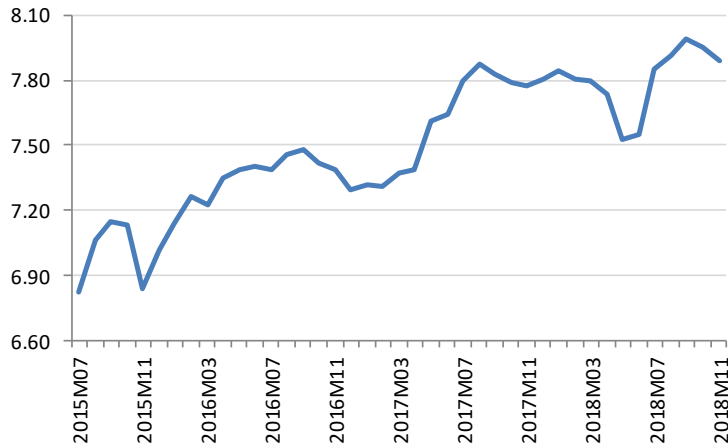
EUR/USD

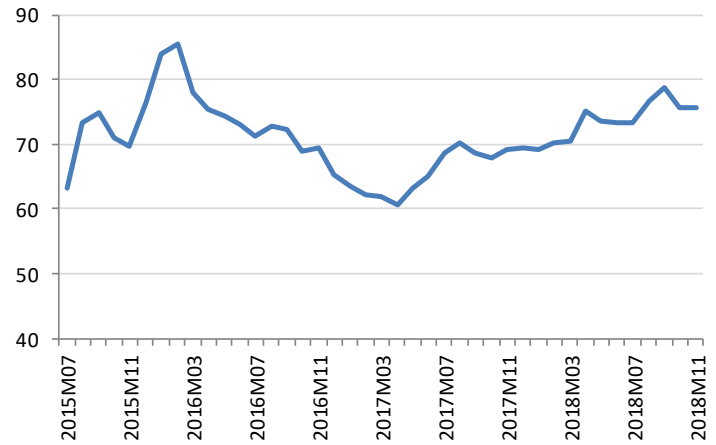
EUR/GBP

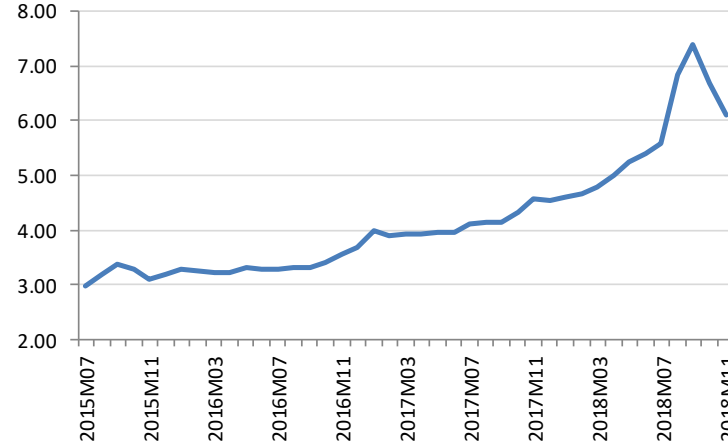
EUR/CNY

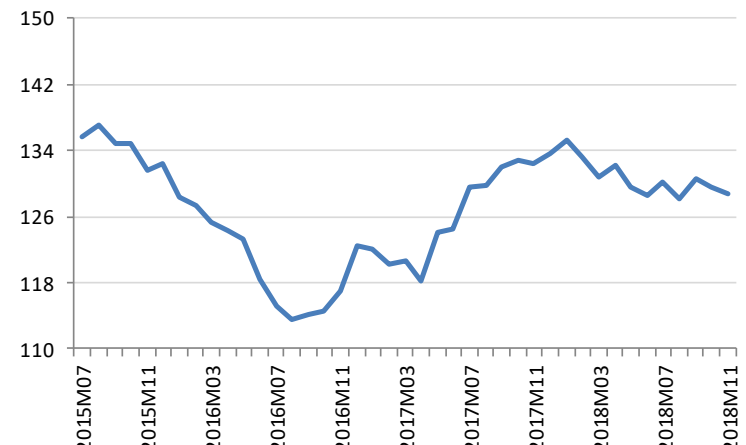
EUR/RUB

EUR/TRY

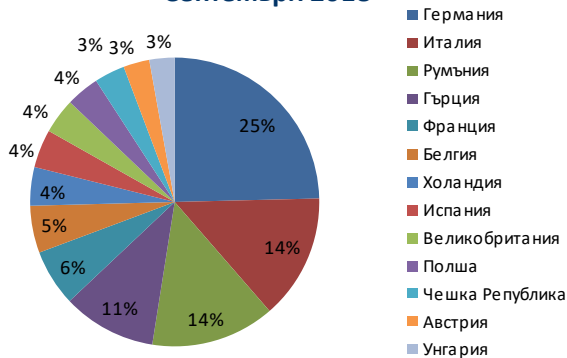

EUR/JPY

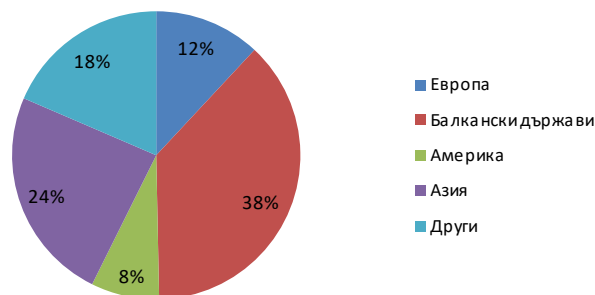

България: Външен сектор

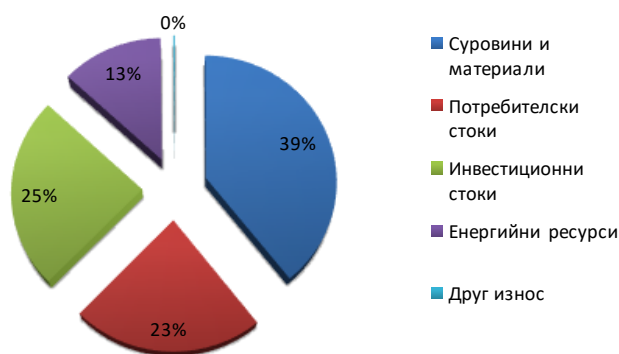
Износ: FOB по държави от ЕС: Януари - Септември 2018

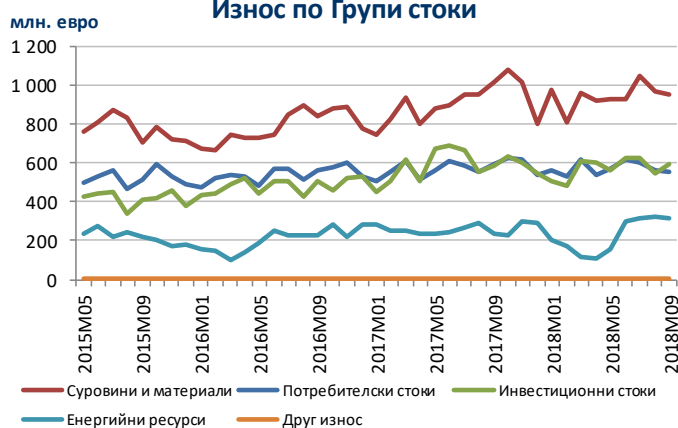
Износ: FOB по държави извън ЕС: Януари - Септември 2018

Износ: FOB: Групи стоки - относителен дял към Септември 2018

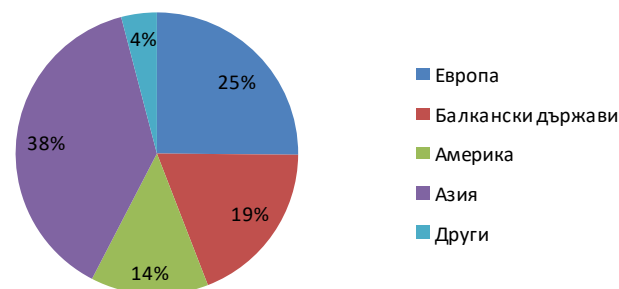
Износ по Групи стоки

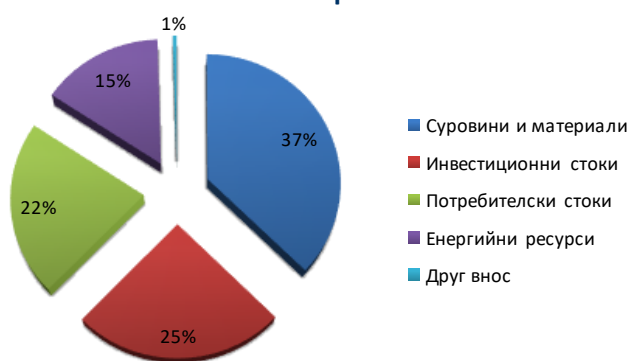
Внос: CIF по държави от ЕС: Януари - Септември 2018

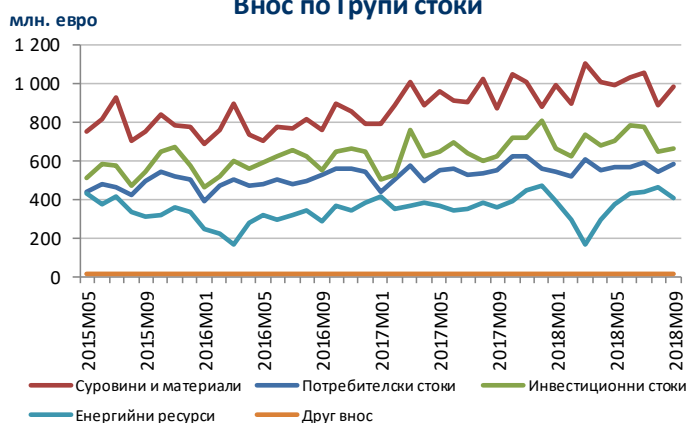
Внос: CIF по държави извън ЕС: Януари - Септември 2018

Внос: CIF - Групи стоки - относителен дял към Септември 2018

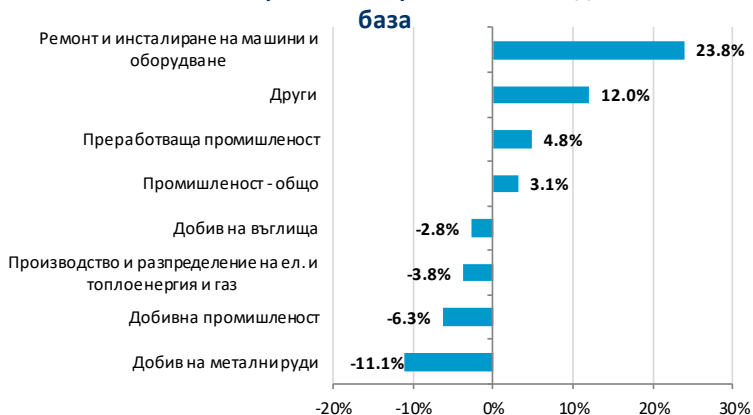

Внос по Групи стоки

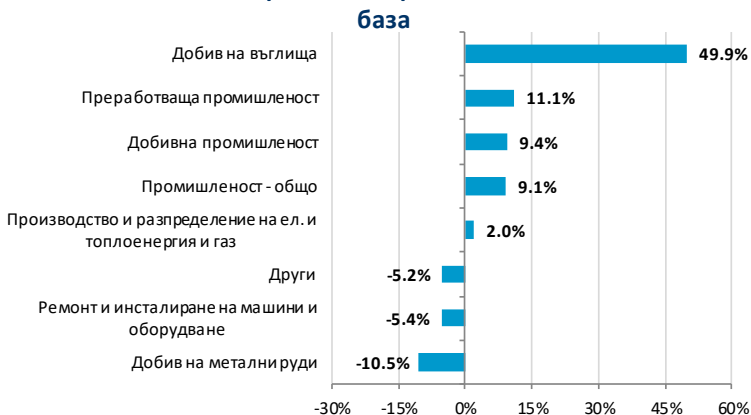

България: Реален сектор

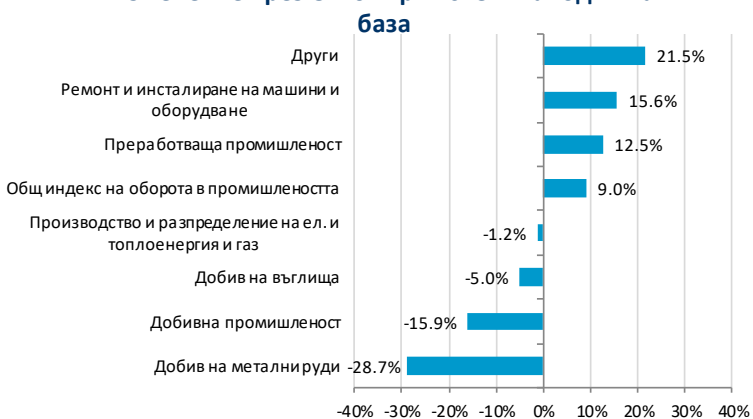
Индекс на промишленото производство: %
изменение през Октомври 2018 г. на годишна
база

Индекс на промишленото производство: %
изменение през Октомври 2018 г. на месечна
база

Индекс на оборота в промишлеността: %
изменение през Октомври 2018 г. на годишна
база

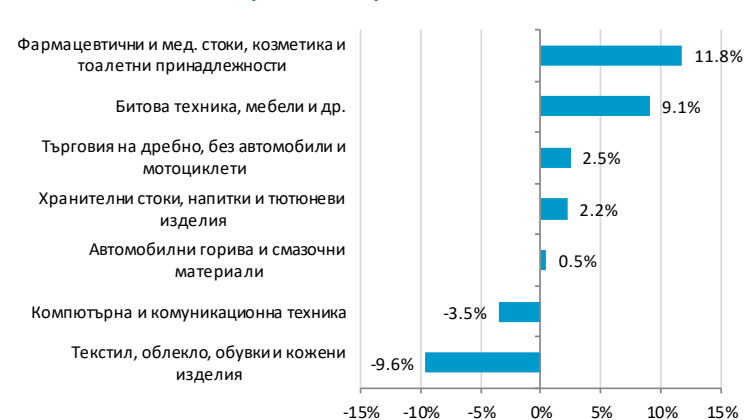
Индекс на оборота в промишлеността: %
изменение през Октомври 2018 г. на месечна
база

Индекс на оборота в раздел "Търговия на дребно": %
изменение през Октомври 2018 г. на годишна
база

Индекс на оборота в раздел "Търговия на дребно": %
изменение през Октомври 2018 г. на месечна
база

България: Реален сектор

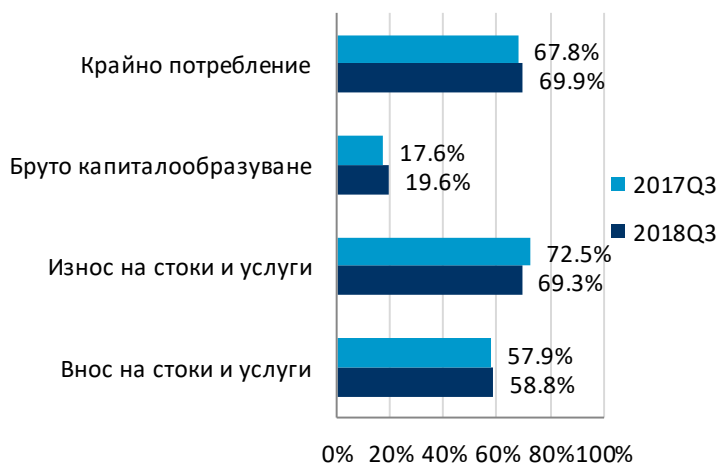
Брутна добавена ст-ст по ик. сектори: Ръст - III-то трим. на 2018 г. спрямо предходното тримесечие

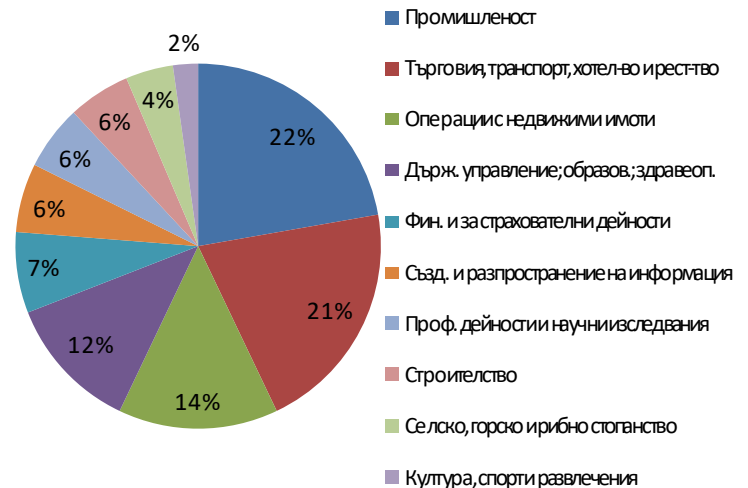
Брутна добавена ст-ст по ик. сектори: Ръст - III-то трим. на 2018 г. спрямо съответното тримесечие на предх. година

БВП по елементи на крайно използване през трето тримесечие на 2017 и 2018 г.

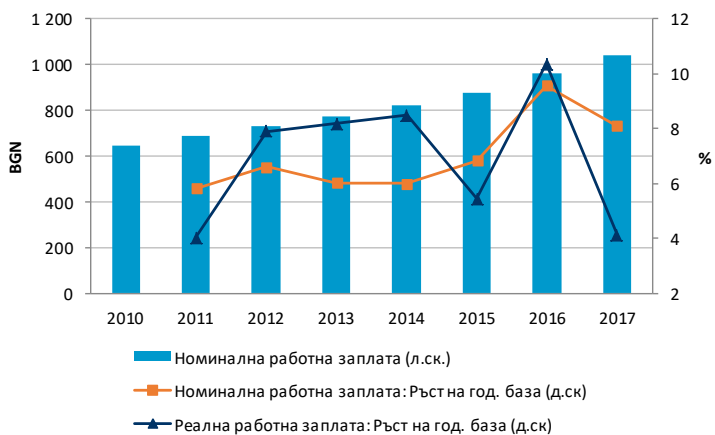

България: Отн. дял на ик. отрасли към Брутната добавена стойност (%) Q3 2018 г.

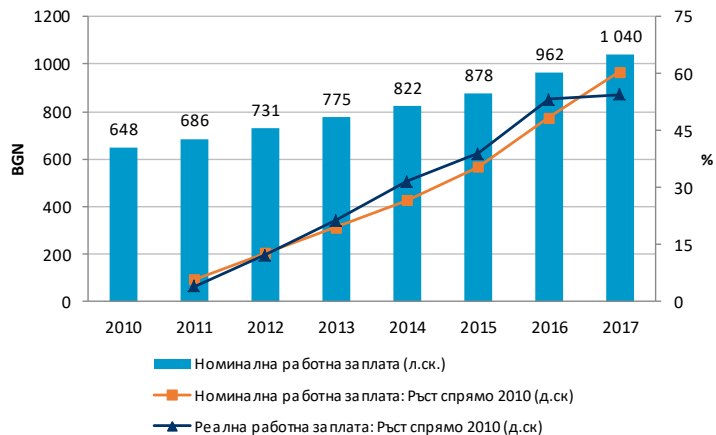

България: Реален сектор

Динамика на номиналната и реалната работни заплати:
% изменение на годишна база

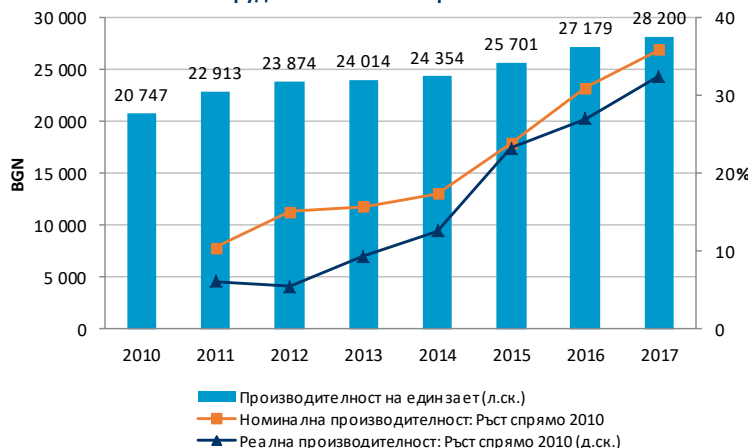
Динамика на номиналната и реалната работни заплати:
% изменение спрямо 2010 г.

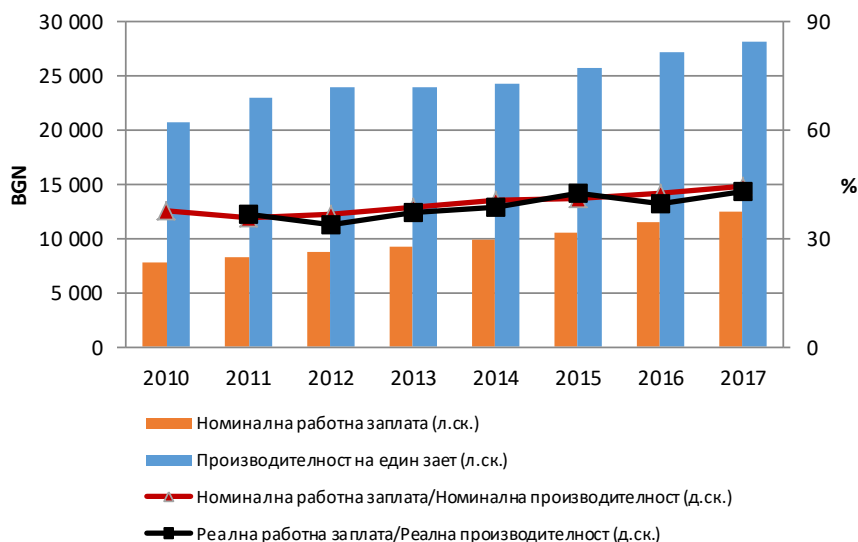
Динамика на номиналната и реалната производителност на труда: % изменение на год. база

Динамика на номиналната и реалната производителност на труда: % изменение спрямо 2010

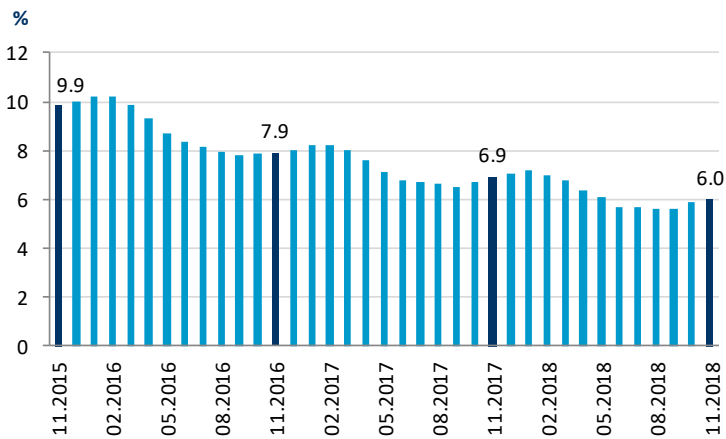

Съотношение на средна работна заплата към производителност на труда, % изменение на год. база

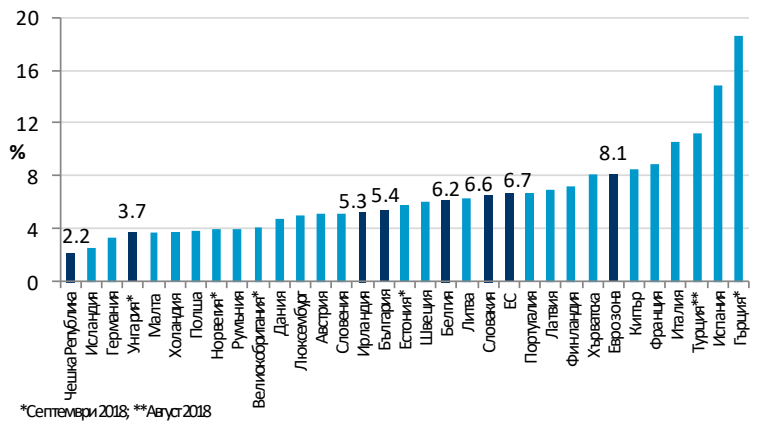

България: Реален сектор

Равнище на безработица: Агенция по заетостта

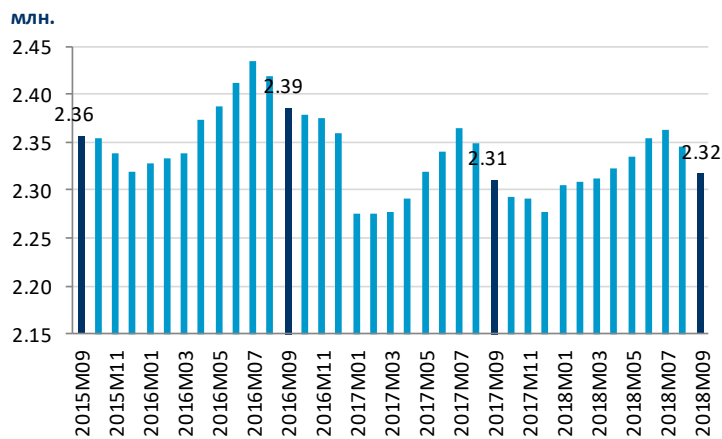

ЕС: Коефициент на безработица, сезонно изгладени данни, по страни към Октомври 2018г.

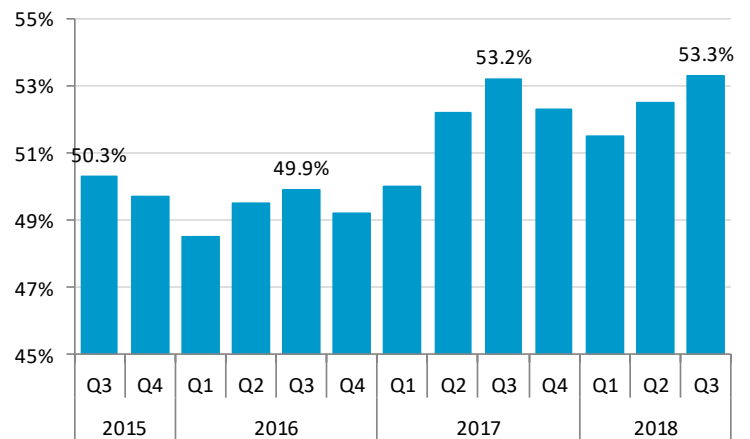

*Септември 2018, **Август 2018

България: Брой наети лица

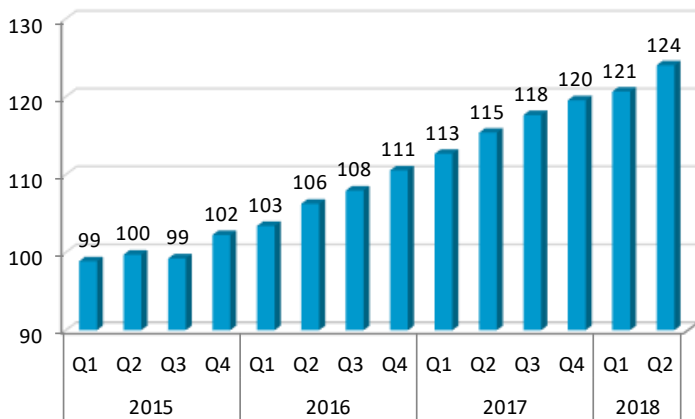

България: Коефициент на заетост

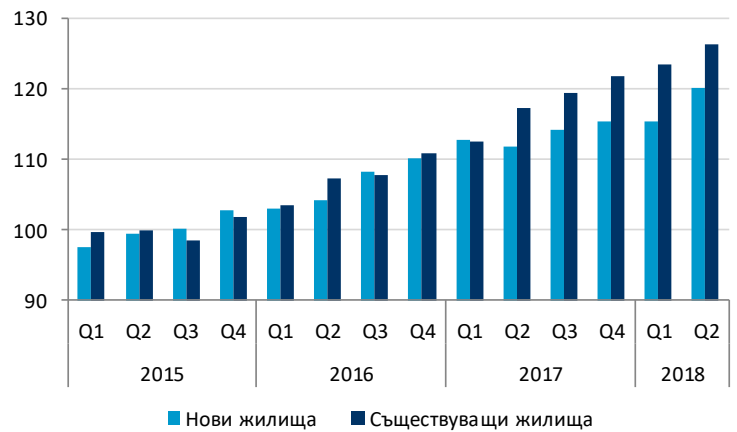

България: Реален сектор

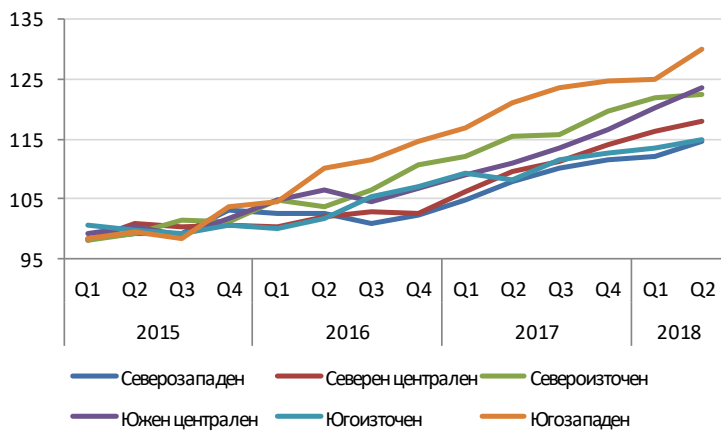
Индекс на цените на жилища (ИЦЖ)

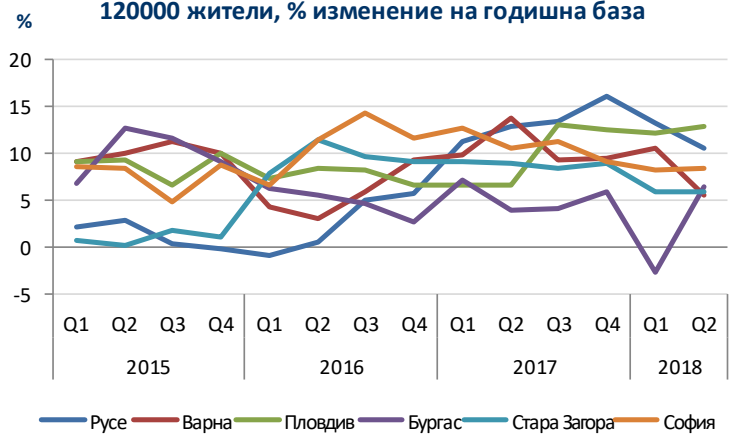
ИЦЖ: Нови и съществуващи жилища

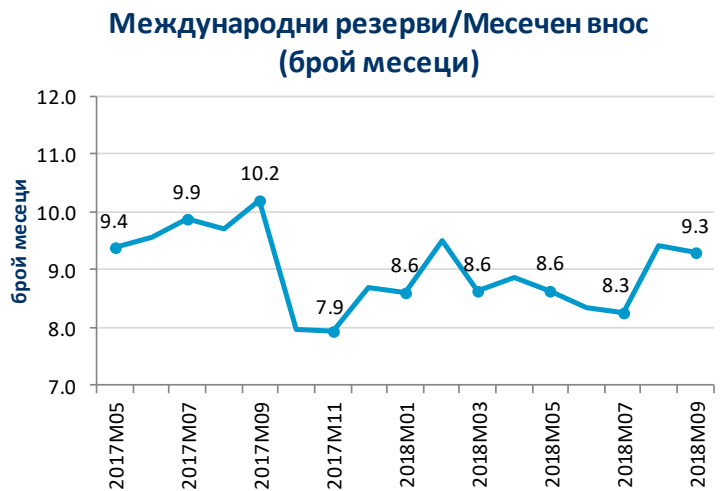
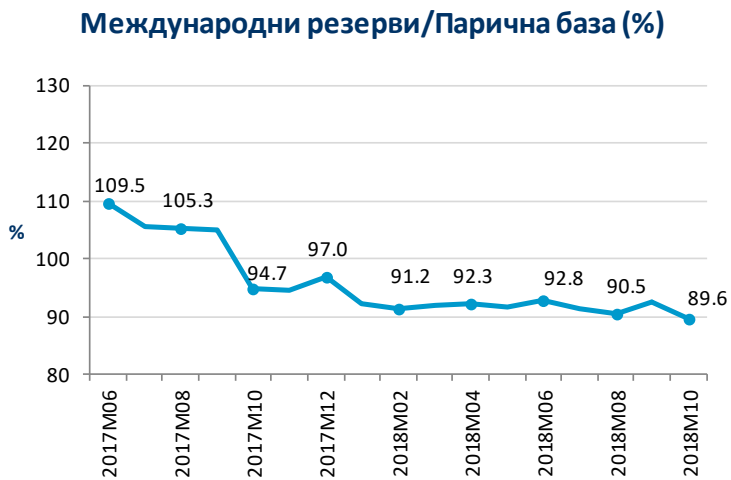
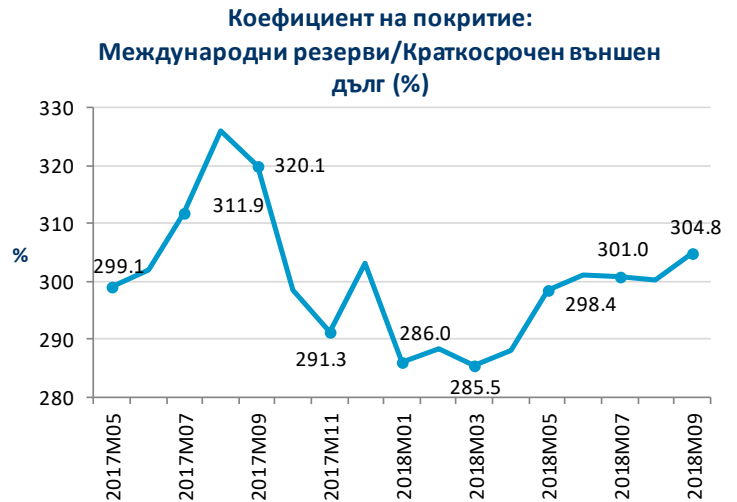
Индекс на цените на жилищата по региони

ИЦЖ за 6-те града в България с население над 120000 жители, % изменение на годишна база

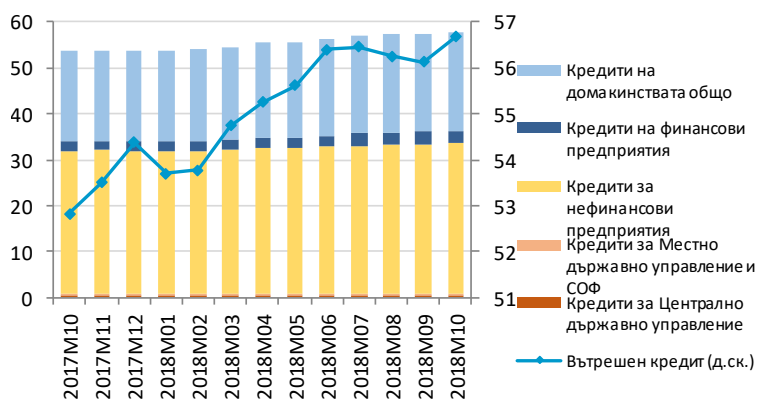

България: Паричен сектор

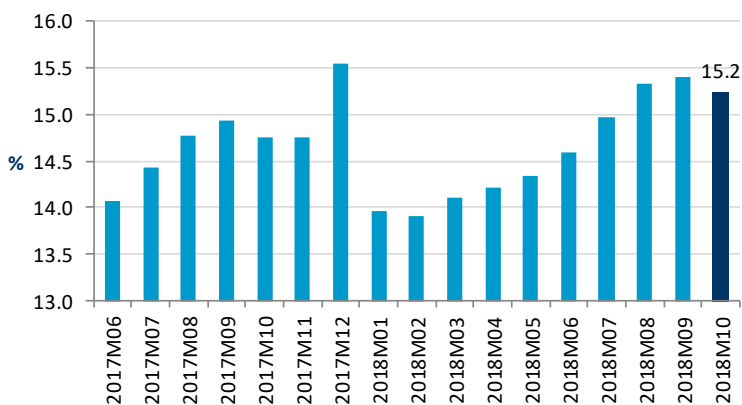

България: Паричен сектор

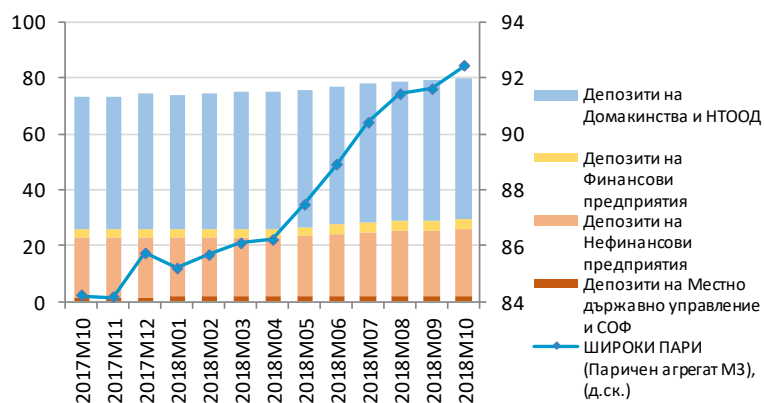
Кредити и вътрешен кредит (млрд. лв.)

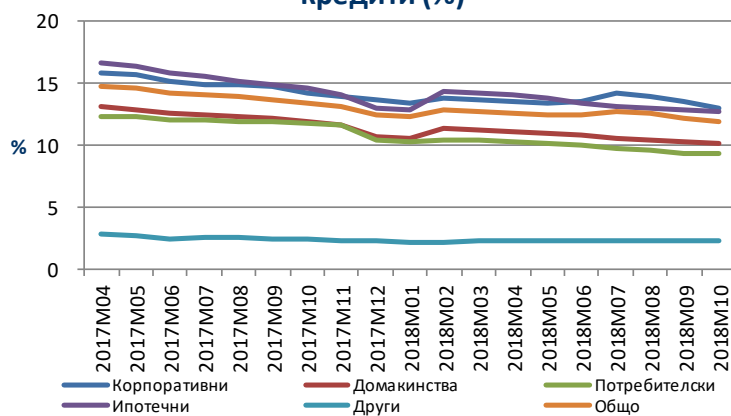
Пари в обращение/БВП (%)

Депозити и широки пари (М3), (млрд. лв.)

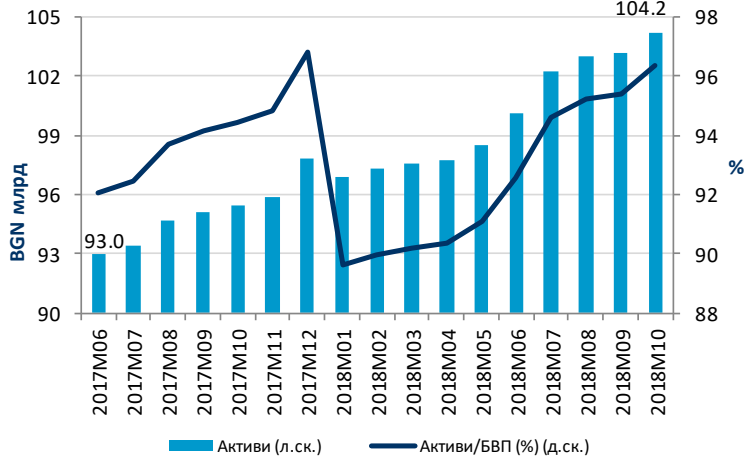

Банков сектор: Лоши и преструктурирани кредити (%)

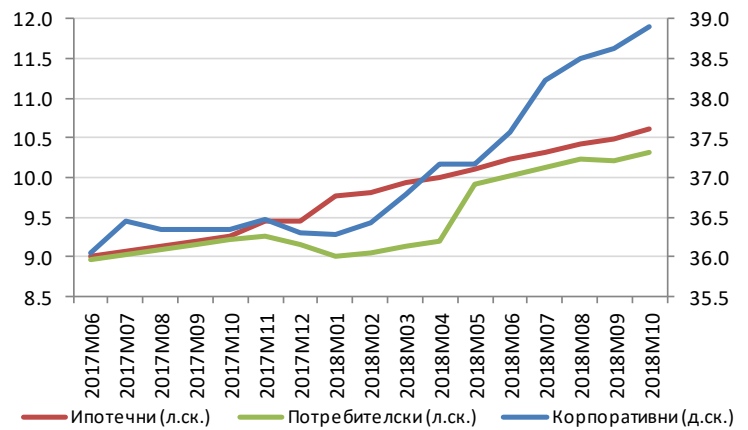

България: Банков сектор

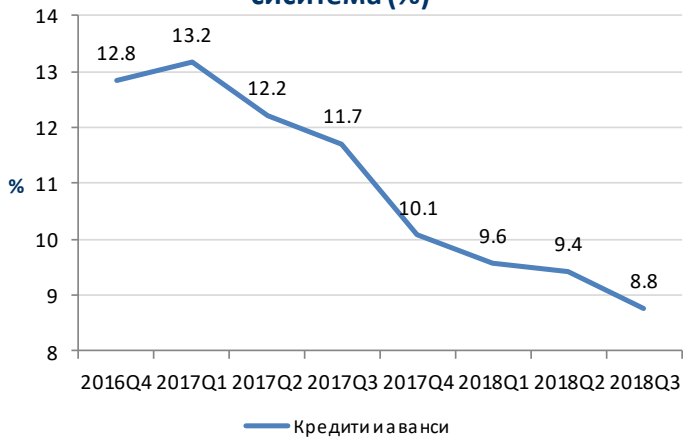
Активи

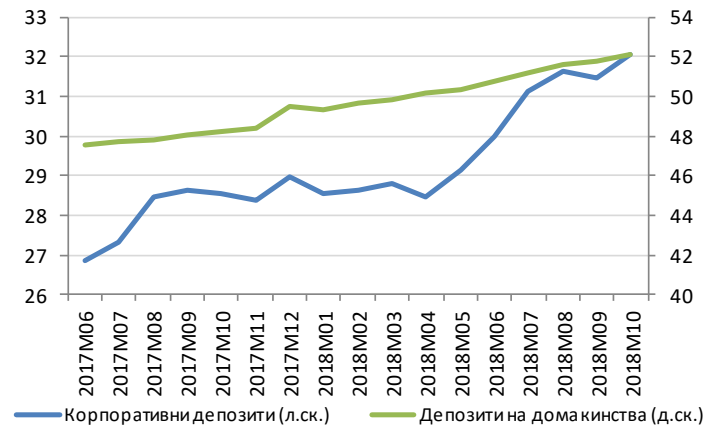
Кредити (BGN млрд)

Необслужвани кредити в банковата система (%)

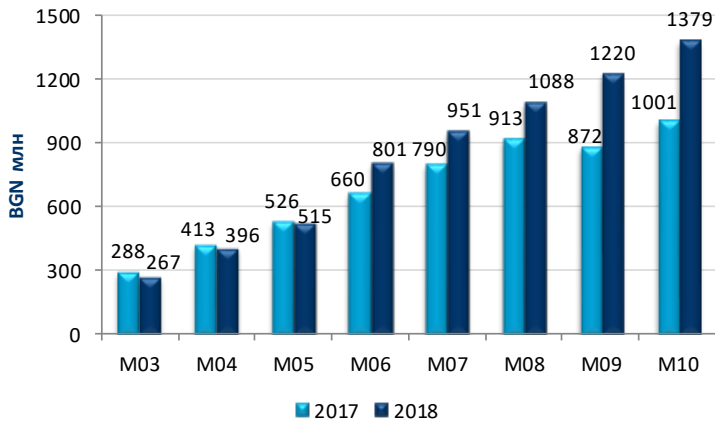

Депозити (BGN млрд)

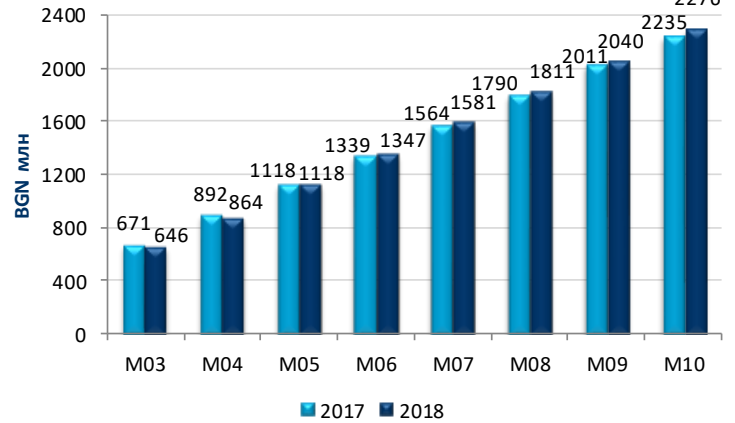

България: Банков сектор

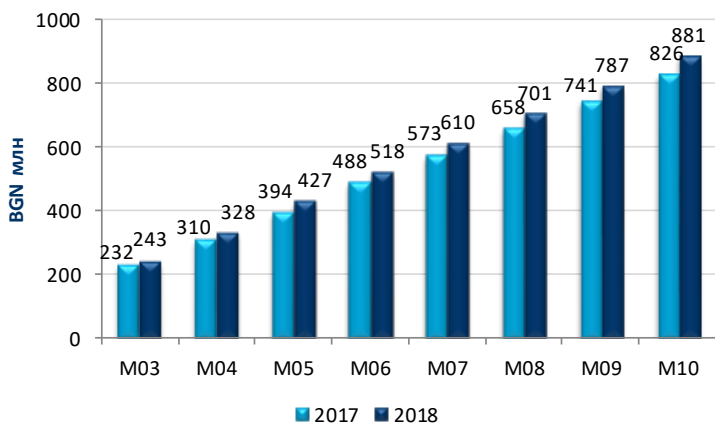
Нетна печалба

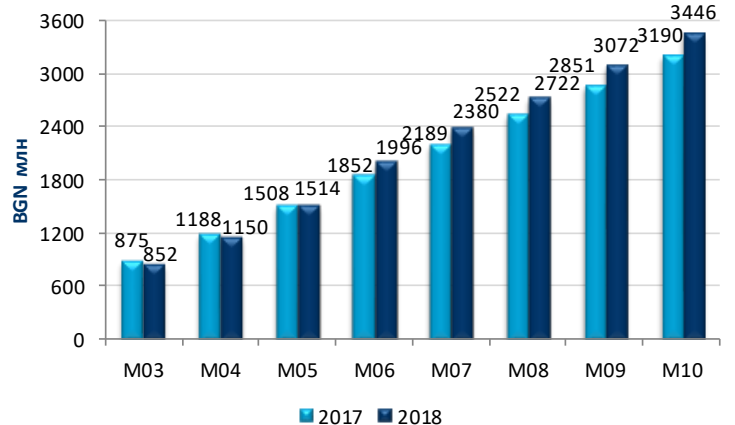
Нетен лихвен доход

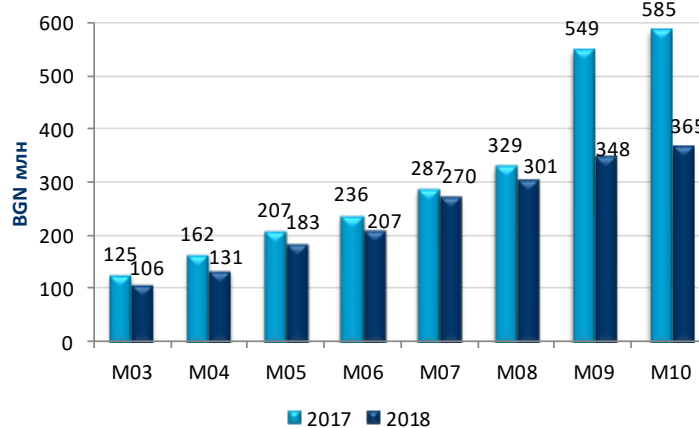
Нетен доход от такси

Нетен оперативен доход

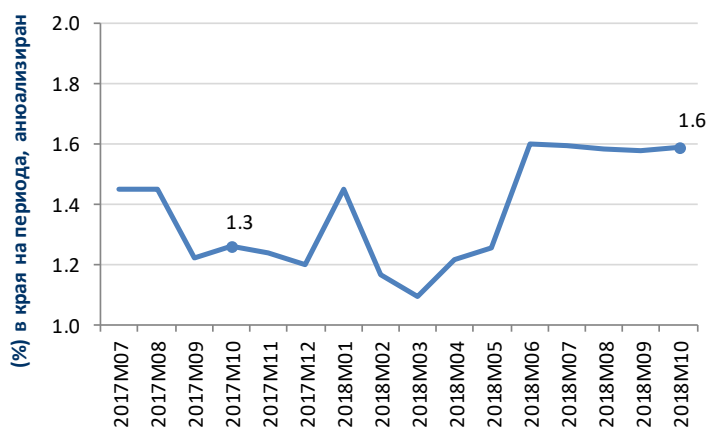

Обезценки

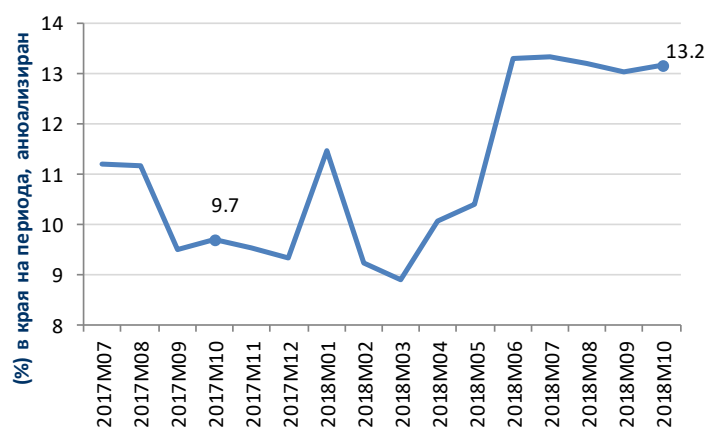

България: Банков сектор

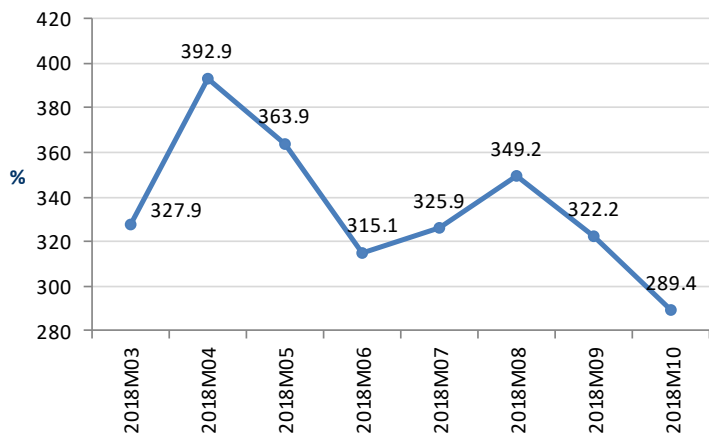
Възвръщаемост на активите (ROA)

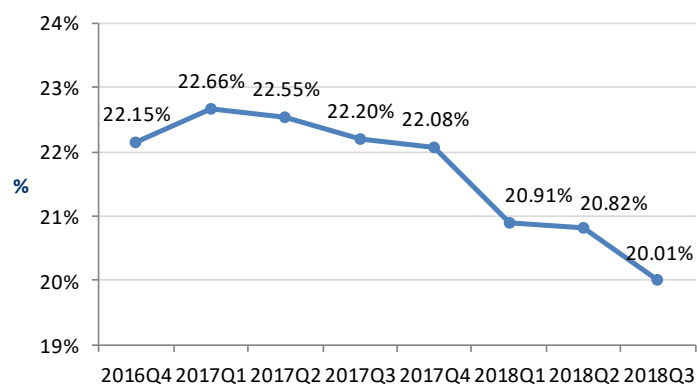
Възвръщаемост на капитала (ROE)

Коефициент на ликвидно покритие, %

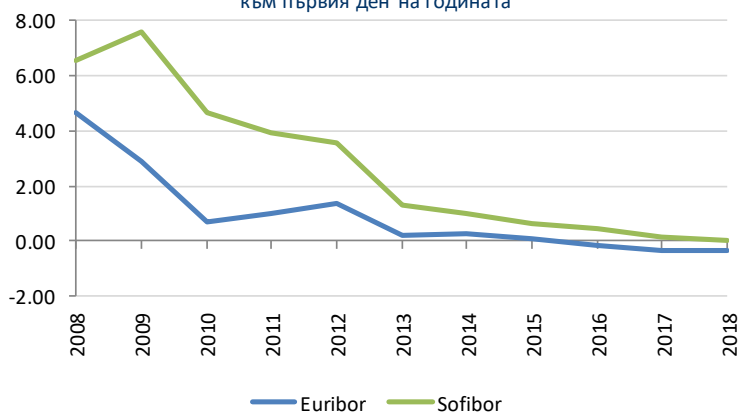
Съотношение на капиталова адекватност

България: Индекси и лихвени проценти

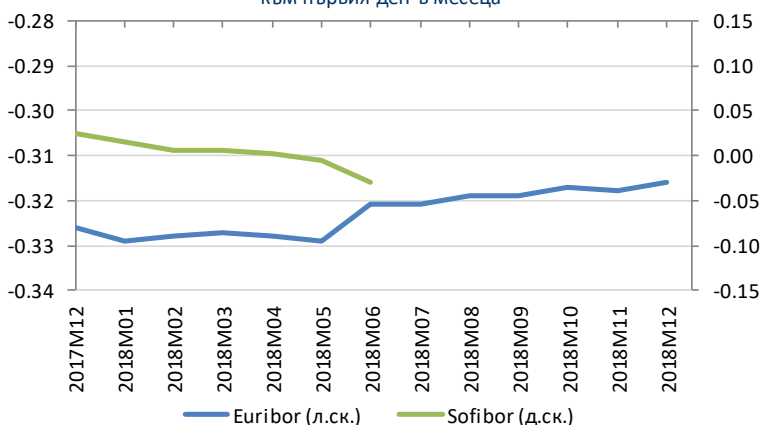
3-месечни индекси

към първия ден на годината

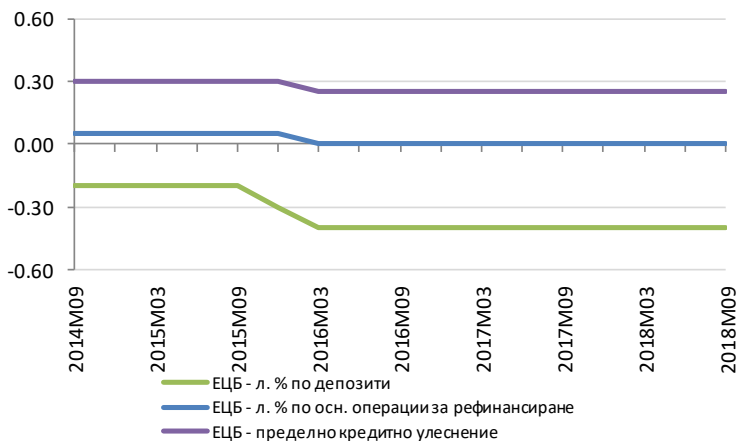

3-месечни индекси

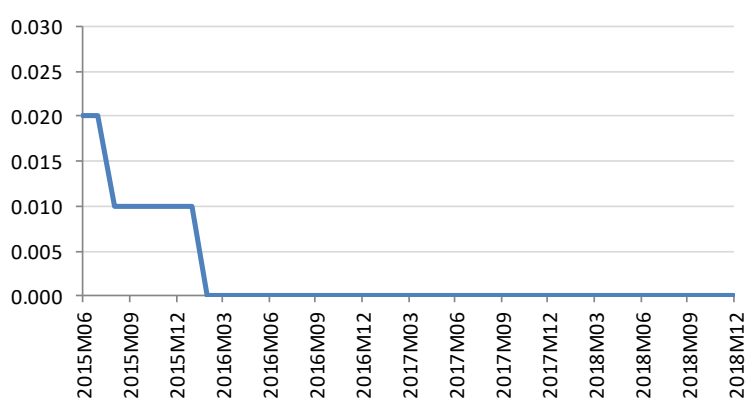
към първия ден в месеца

Лихвени проценти (%)

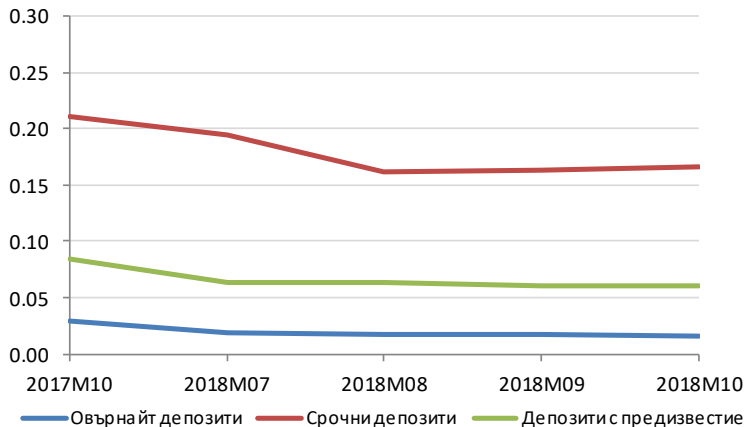

Основен лихвен процент на БНБ (%)

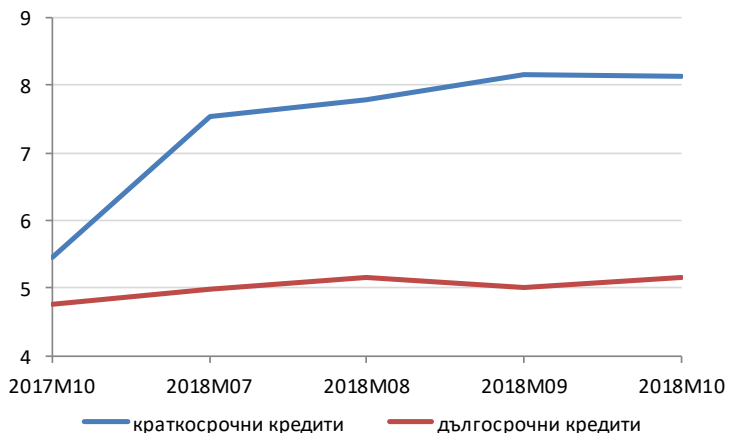

България: Лихвените проценти по нов бизнес по депозити и кредити

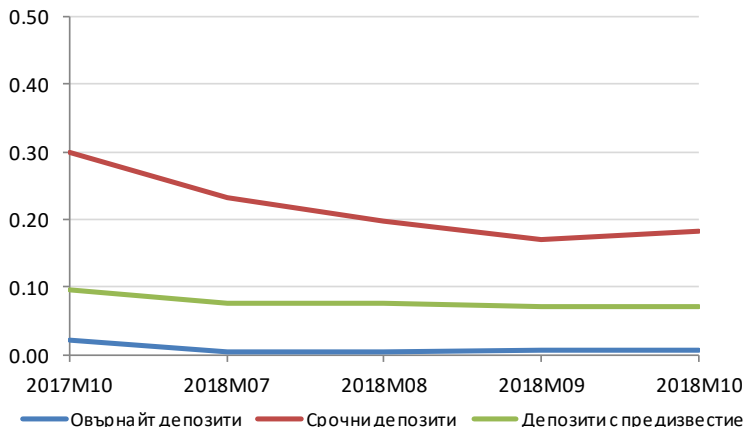
Лихвени проценти (%) в BGN

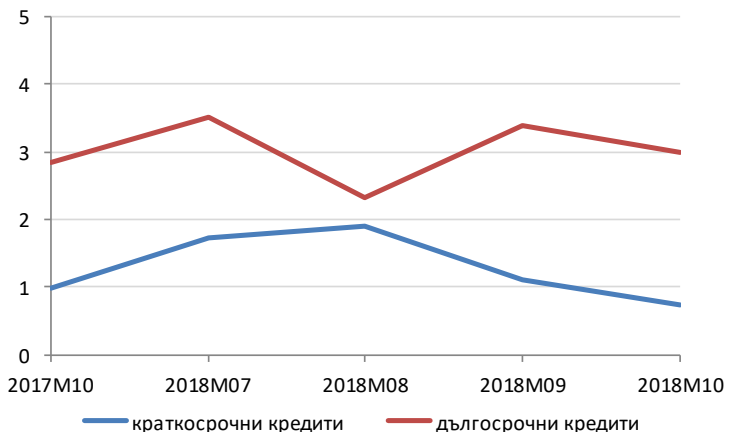
Лихвени проценти (%) в BGN

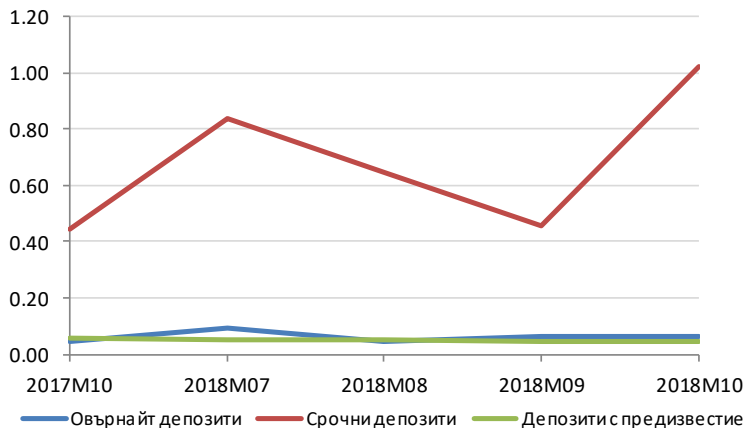
Лихвени проценти (%) в EUR

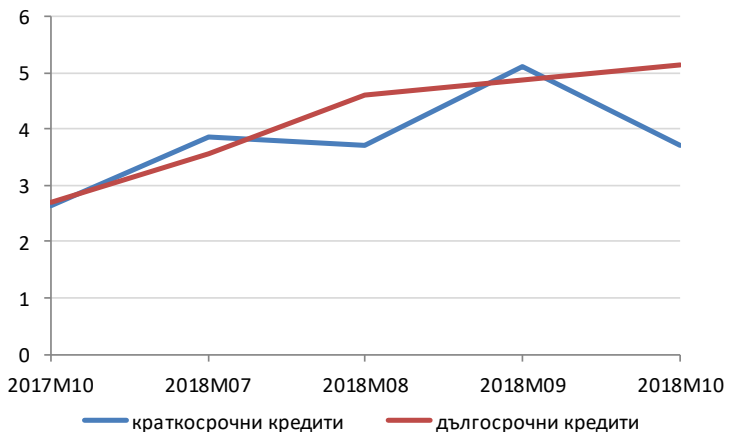
Лихвени проценти (%) в EUR

Лихвени проценти (%) в USD

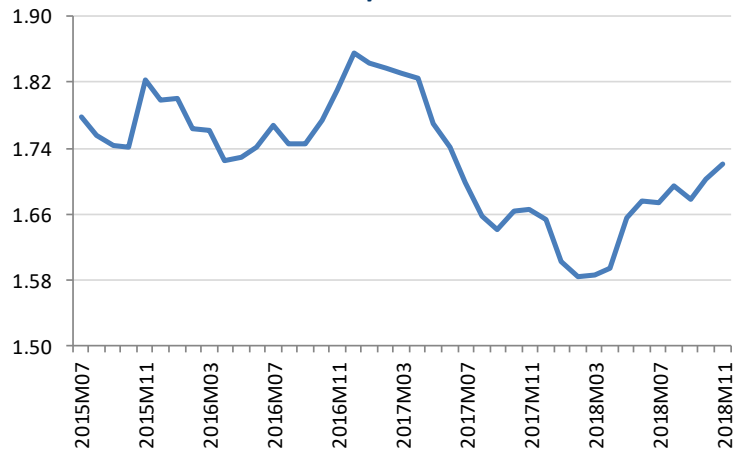

Лихвени проценти (%) в USD

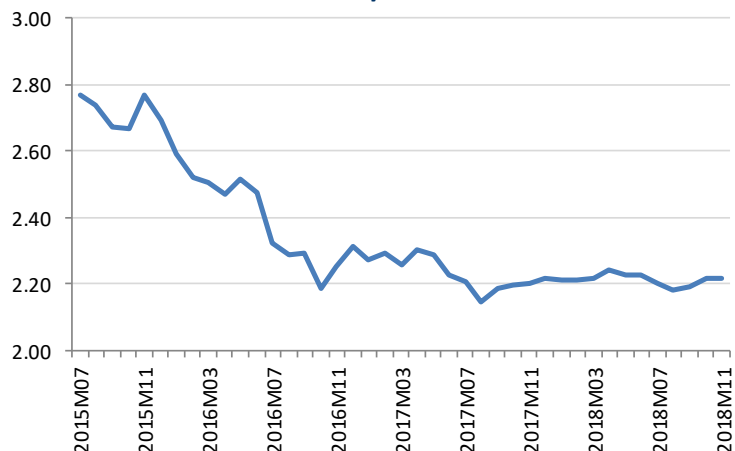

България: Валутни курсове

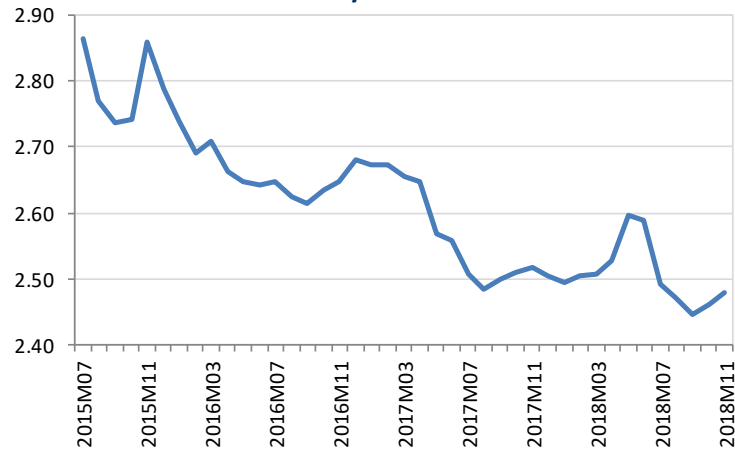
BGN/USD

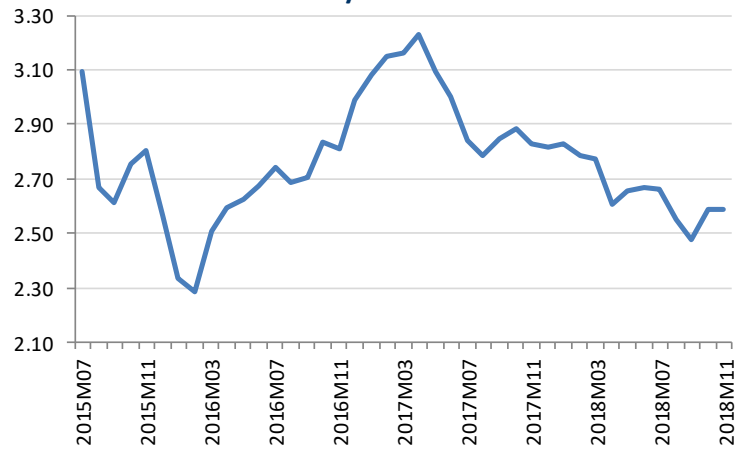
BGN/GBP

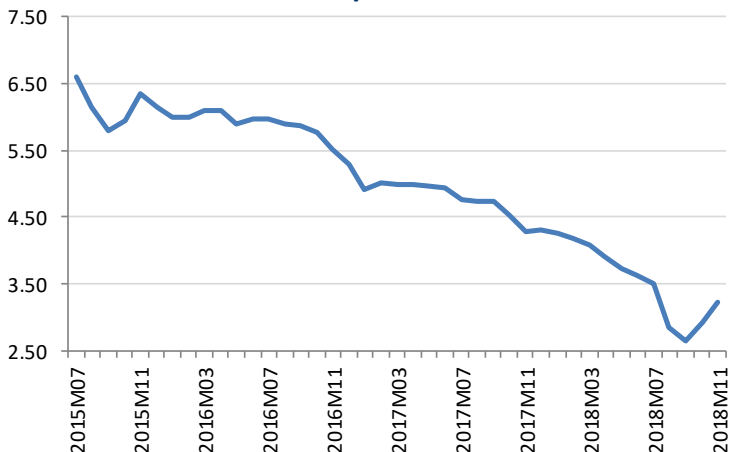
BGN/10CNY

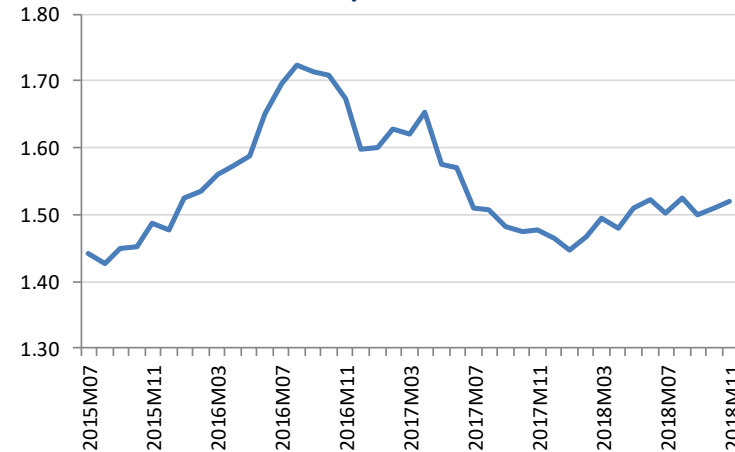
BGN/100RUB

BGN/10TRY

BGN/100JPY

ДЕФИНИЦИИ И МЕТОДОЛОГИЧЕСКИ БЕЛЕЖКИ

Управителният съвет на ЕЦБ определя основните лихвени проценти за еврозоната, както следва: Лихвеният процент по основните операции по рефинансиране (MRO), който осигуряват основната ликвидност на банковата система. Процентът на MRO определя цената, при която банките могат да получат заем от централната банка за период от една седмица. Процентът на депозитното улеснение, който банките могат да използват за овърнайт депозити в Евросистемата. Лихвеният процент на депозитното улеснение е един от трите лихвени процента, който ЕЦБ определя на всеки шест седмици като част от своята парична политика. Ставката определя лихвата, която банките получават за внасяне на пари в централната банка за една нощ. От юни 2014 г. този процент е отрицателен. Ставката на пределното кредитно улеснение, която предлага овърнайт кредит на банките от Евросистемата. Ако банките имат нужда от пари през нощта, те могат да заемат от пределното кредитно улеснение срещу по-висок процент.

ВЪНШЕН СЕКТОР

ТЕКУЩА СМЕТКА

От 17 април 2015 г. в съответствие с Календара за разпространение на статистически данни БНБ започна регулярното публикуване на месечни данни за платежния баланс, съставени по шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция (МВФ, 2008). В европейския съюз преминаването към новите методологически изисквания на шестото издание на Ръководството бе координирано от европейската система на централните банки и европейската статистическа система. С шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международната инвестиционна позиция (МВФ, 2008) се въвеждат съществени методологически промени в отчитането на търговията със стоки и на търговията с услуги. На основата на тяхната икономическа същност отделни подстатии се прекласифицират от статия Стоки (внос и износ) в статия Услуги (внос и износ), и обратно. Тези методологически промени водят до различия между данните за износа и вноса на стоки, съставяни от БНБ за статистиката на платежния баланс, и тези съставяни от НСИ за статистиката на външната търговия. Поради това няма равенство между данните за износа, вноса и търговско салдо, съставяни от НСИ, и данните за износа, вноса и търговско салдо, съставяни от БНБ за статистиката на платежния баланс. Съгласно статистиката на външната търговия, износет на стоки за първите два месеца на 2015 г. е в размер на 3483,1 млн. EUR, като се увеличава с 249,1 млн. EUR (7,7 %) в сравнение със същия период на 2014 г. (3234 млн. EUR). Вносет на стоки за януари – февруари 2015 г. възлиза на 3856,9 млн. EUR, като се повишава с 58,9 млн. EUR (1,6 %) спрямо същия период на 2014 г. (3797,9 млн. EUR). За отчетния период на 2015 г. търговското салдо е отрицателно в размер на 373,8 млн. EUR (0,9 % от БВП), като дефицитът намалява със 190,2 млн. EUR спрямо януари – февруари 2014 г. (дефицит в размер на 564 млн. EUR, 1,3 % от БВП). Предвид аналитичното значение на данните за износа и вноса на стоки от статистиката на външната търговия БНБ ще продължи практиката да подготвя кратък текст за динамиката на външната търговия, както и поддържането на съответните серии от данни. Тези материали се съдържат в публикацията Платежен баланс и са публикувани на интернет страницата на БНБ. По-подробна информация за тези методологически промени има в материала Съставяне на статистиката на платежния баланс съгласно методологията на шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международната инвестиционна позиция. По отношение на преките инвестиции с шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция се въвежда съществено различен принцип при представянето им в платежния баланс – принципът Актив/Пасив. Предвид аналитичното значение на досегашното представяне – на база на принципа на първоначалната посока на инвестицията, в приложението Преки инвестиции към публикацията Платежен баланс и в таблиците за преките инвестиции данните ще продължат да бъдат представяни и в съответствие с принципа на първоначалната посока на инвестицията. В съответствие с принципа на първоначалната посока на инвестицията, преките чуждестранни инвестиции в страната за февруари възлизат на 53,9 млн. EUR (при 94,7 млн. EUR за февруари 2014 г.). За януари – февруари 2015 г. преките чуждестранни инвестиции в страната са в размер на 128,2 млн. EUR (при 137,7 млн. EUR за януари – февруари 2014 г.). Преките инвестиции в чужбина за февруари възлизат на 9,4 млн. EUR (при 5,7 млн. EUR за февруари 2014 г.). За януари – февруари 2015 г. преките инвестиции в чужбина са отрицателни в размер на 16,6 млн. EUR (при положителни в размер на 108,7 млн. EUR за януари – февруари 2014 г.). По-подробна информация за преките инвестиции има в приложението Преки инвестиции (януари – февруари 2015 г.) на публикацията Платежен баланс, а данни – в таблица 10 – Преки инвестиции на публика-

Декември 2018 г.

цията. Текущата сметка обхваща получаването и предоставянето на стоки и услуги, доход и текущи трансфери между страната и останалия свят. Потоците, записани в кредитната страна, представляват тази част на brutния вътрешен продукт, предоставени на останалия свят (износ на стоки и услуги), както и предоставянето на фактори на производство, изразени чрез получен (или който следва да бъде получен) доход – компенсации на наетите и инвестиционен доход (лихви, дивиденди и др.). Включват се също така и компенсиращи записи за безвъзмездно получени реални и финансови ресурси (трансфери). Потоците в дебитната страна представляват brutния продукт, създаден в останалата част на света и придобит от националната икономика (внос на стоки и услуги), както и придобиването на фактори на производство, изразени чрез платен (или който следва да се плати) доход. Включват се също така и компенсиращи записи за безвъзмездно предоставени реални и финансови ресурси. Статията Стоки в текущата сметка на платежния баланс обхваща преносими стоки, за които е налице смяна на собствеността между резиденти и нерезиденти. Данните за вноса и износа FOB (Free on board) са базирани на митнически декларации като кодовете, използвани в тях са по „Хармонизираната система за описание и кодиране на стоките“, на Световната митническа организация, въведена през 1988 и допълнена през 1992. Считано с данните за януари 2006 Българската народна банка и Националният статистически институт съвместно прилагат разработена от тях методология за оценка на вноса по цени fob и на приходите и разходите за товарен транспорт. Методологията се базира на анализ на съотношенията cif – fob при вноса на стоки в зависимост от различните видове доставки по вноса, както и от използвания транспорт и националност на превозвача. При представяне на географското разпределение на данните за износа и вноса в платежния баланс на страната се следват следните правила:

Съгласно EURпейските Регламенти, при търговия със страни членки на ЕС:

- при пристигания - страната партньор е страната членка, от която стоките се изпращат за България.
- при изпращания - страната партньор е страната членка, за която се изпращат стоките.

При данните за търговията със страни извън ЕС:

- при внос - страната партньор е тази, която е произвела стоката, наречена “страна на произход”.
- при износа - страната партньор е тази, която ще потребява стоките наречена “страна на потребление”.

Статията Услуги обхваща транспортни, туристически и други услуги.

Българската народна банка извлича данните за товарния транспорт от данните за външната търговия и за пътническия транспорт от данните за туризма на базата на оценки. Считано с данните за м. януари 2006 БНБ въведе нова методология за оценка на приходите и разходите за товарен транспорт. Приходите от товарен транспорт се формират от оценката на приходите на местни превозвачи свързани с износа на стоки на страната. Разходите се калкулират като оценка на разходите направени от местни лица в полза на чуждестранни превозвачи, свързани с вноса на стоки в страната. Приходите и разходите се оценяват по типове транспорт и националност на превозвача. С въвеждането на системата „ИНТРАСТАТ“, от януари 2007 настъпиха промени и в начина на оценяване на приходите и разходите от товарен транспорт на България с останалите страни – членки на ЕС. Поради по-големия срок за получаване от НСИ на подробни данни за търговията на България с останалите страни – членки на ЕС, към датата на публикуване на първоначалния отчет за платежния баланс за съответния месец (42 дни след края на отчетния период) предварителната оценка за приходите и разходите от товарен транспорт е изчислена на база на данните от предходни години. Тези оценки подлежат на ревизия след получаване на предварителните подробни данни (с детайли по страни и стоки) за търговията с останалите страни – членки на ЕС за отчетния месец.

Статия Пътувания обхваща стоки и услуги, включително тези, свързани със здравни и образователни услуги, предоставени на туристи, пътуващи служебно или лично. До края на 2006 данните за туризма се базират на данни от Министерството на вътрешните работи относно броя на туристите, пресекли границата, както и на оценки на разходите, извършени от един турист на база на методология за оценяване на приходите и разходите от туристически услуги – „Методология за оценка на приходите и разходите от пътувания и туризъм в платежния баланс на България“ (Българска народна банка, Министерство на търговията и туризма, 18 ноември 1999). От началото на 2007 данните за броя на чуждестранните граждани, посетили страната се базират на информация от НСГП и дооценки на НСИ. С данните за м. януари 2010 БНБ въведе нова методология за оценка на приходите и разходите за пътувания и пътнически транспорт. Най-общо моделът за оценка на статия Пътувания се базира на производението на броя на презграничните пътувания по размера на направените разходите за едно пътуване от съответния тип (за по-подробна информация виж „Методология за оценка на статии „Пътувания“, “Пътнически транспорт” и “Компенсация на наетите - кредит” на платежния баланс на България“ (Българска народна банка, март 2010)). Оценките за броя и структурата на презграничните пътувания се базират на данни от Министерството на вътрешните работи относно броя на пресичанията на държавната граница и дооценки на Национал-

Декември 2018 г.

ният статистически институт. Оценка на размера на разходите, направени по време на едно пътуване са построени в резултат на данните събрани от проведеното от БНБ Проучване на границата сред пътуващите български и чуждестранни граждани (юли 2007 – август 2008). С публикуването на данните за месец януари 2010 бяха ревизирани данните за периода 2007 - 2009.

Статията Други услуги обхваща постъпленията и плащанията по всички останали категории услуги, различни от тези, свързани с транспорт или пътувания (съобщителни, строително-монтажни, финансови, застрахователни, лизингови, услуги в областта на науката, културата и спорта и др.). Източници на информация по тази статия до края на 2009 са отчетите на банките за извършения от тях и техните клиенти износ и внос на нефакторни услуги и на фирмите, които предоставят тримесечна информация за сметките си в чужбина. От 1 януари 2010 влезе в сила Регламент (ЕО) № 924/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 относно презграничните плащания в рамките на Общността и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2560/2001, с който се повиши до 100 000 BGN прага, под който са премахнати задълженията за отчитане въз основа на сетълмент, наложени на доставчиците на платежни услуги за целите на статистическото отчитане на платежния баланс, които са свързани с платежни операции на техни клиенти. Качеството и обхвата на събираната от банките информация зависи в голяма степен от размера на прага, над който банките докладват на БНБ информация за извършвани от тях операции между резиденти и нерезиденти. Въвеждането на праг от 50 000 EUR, считано от 1 януари 2010, при липса на алтернативен източник, би довело до силно влошаване качеството на данните за платежния баланс на страната и преди всичко на текущата сметка. Направеният анализ показва, че загубата на информация при някои видове услуги би достигнала до 90 %. Поради това БНБ промени методологията за събиране на данни за износа и вноса на услуги и някои други операции в текущата сметка на платежния баланс. От 1 януари 2010 влезе в сила Регламент (ЕО) № 924/2009 на европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 относно презграничните плащания в рамките на Общността и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2560/2001, с който се повиши до 100 000 BGN прага, под който са премахнати задълженията за отчитане въз основа на сетълмент, наложени на доставчиците на платежни услуги за целите на статистическото отчитане на платежния баланс, които са свързани с платежни операции на техни клиенти. Качеството и обхвата на събираната от банките информация зависи в голяма степен от размера на прага, над който банките докладват на БНБ информация за извършвани от тях операции между резиденти и нерезиденти. Въвеждането на праг от 50 000 EUR, считано от 1 януари 2010, при липса на алтернативен източник, би довело до силно влошаване качеството на данните за платежния баланс на страната и преди всичко на текущата сметка. Направеният анализ показва, че загубата на информация при някои видове услуги би достигнала до 90 %. Поради това БНБ промени методологията за събиране на данни за износа и вноса на услуги и някои други операции в текущата сметка на платежния баланс. От началото на 2010 БНБ провежда регулярно тримесечно проучване на постъпленията и плащанията между местни и чуждестранни лица във връзка с получаването и предоставянето на услуги, възнаграждения, осигуровки и безвъзмездните постъпления и плащания, които се включват в текущата сметка на платежния баланс. На база на данните събрани от това проучване, с данните за януари 2011 са публикувани ревизирани данни за месеците на 2010 За целите на месечното отчитане на платежния баланс се използват данните от банките за постъпленията и плащанията, свързани с износ и внос на услуги над прага от 100 000 BGN, както и дооценки на БНБ за постъпления и плащания под прага от 100 000 BGN След получаване на тримесечните данни от проучването сред предприятията извършващи внос и износ на други услуги данните подлежат на ревизия.

Статията Доход включва две категории: (1) компенсация на наетите и (2) инвестиционен доход. Компенсациите на наетите обхващат надници, заплати и други плащания към нерезиденти, работещи в страната, или получени от резидентите, работещи в чужбина. Компенсациите на наетите обхващат и доход реализиран в резултат на неофициална заетост. За периода от април 2001 до декември 2006 БНБ оценява този поток съгласно "Методология за оценка на потоците, дължащи се на неофициална заетост", 14 март 2006. С данните за януари 2010 бе въведена нова методология за оценка на кредитната страна на статия Компенсациите на наетите (виж „Методология за оценка на статии „Пътувания“, „Пътнически транспорт“ и „Компенсация на наетите - кредит“ на платежния баланс на България” (Българска народна банка, март 2010). С публикуването на данните за месец януари 2010 бяха ревизирани данните за периода 2007 - 2009. Инвестиционният доход покрива постъпления и плащания на доход, свързан с външни финансови активи и пасиви – по директни инвестиции (дивиденди и реинвестирана печалба), портфейлни инвестиции, други инвестиции и по резервни активи.

Трансфери са всички реални ресурси и финансови средства, предоставени безвъзмездно от една икономика на друга. Текущите трансфери засягат пряко нивото на разполагаемия доход на една икономика и потреблението на стоки и услу-

Декември 2018 г.

ги. В този смисъл, текущите трансфери намаляват дохода и потребителските възможности на страната донор и увеличават дохода и потребителските възможности на страната получател. В Текущи трансфери се включват постъпилите средства по предприсъединителните и присъединителните фондове на европейския съюз, парични преводи от частни лица, както и дарения, помощи, наследство, печалби от лотарии, пенсии, данъци, вноски за социални осигуровки и др. С данните за м. януари 2010 БНБ въведе нова Методология за оценка на статия „Парични преводи от българи, живеещи постоянно в чужбина“.

Статията „Парични преводи от българи, живеещи постоянно в чужбина“ е подстатия на статията „Текущи трансфери, кредит“ в текущата сметка на платежния баланс и е балансираща статия за безвъзмездно получени ресурси в брой или в натура. Въвеждането на новата методология за отчитане на тези потоци се налага основно поради промяна в официалния праг на отчитане на търговските банки и поради необходимост от обхващане на трансферите, извършени не само по официален път, но и по неофициални канали. Оценка на емигрантските преводи се базира на умножението на броя български емигранти, превеждащи пари към техни близки, по сума на средния трансфер. Тези изчисления се правят съответно за официалния и неофициалния канал на трансфериране. Сумирането на средствата трансферирани по двата канала представлява общата сума на преводите от български емигранти. Данните за броя на българските емигранти се базира на информация от Държавната агенция за българите в чужбина, българските посолства в чужбина и данни на EURстат. Данните за процента на български емигранти, трансфериращи към техни близки в страната, за дела на трансфериращи по официален канал и неофициален канал и за средния трансфер за всеки от трансферните канали се базира на данни от Проучване на границата сред пътуващите български и чуждестранни граждани (август 2007– юли 2008), проведено от БНБ чрез външен изпълнител. С публикуването на данните за месец януари 2010 бяха ревизирани данните за периода 2007 - 2009.

КАПИТАЛОВА СМЕТКА

Капиталовата сметка включва две категории: (1) капиталови трансфери и (2) придобиване или предоставяне на нематериални, нефинансови активи. Когато са в натура, капиталовите трансфери включват (1) прехвърляне на собственост на основни средства, или (2) безвъзмездно опрощаване на пасив от страна на кредитора. Когато е налице плащане, един трансфер е капиталов, когато е свързан със или зависим от придобиване или предоставяне на основни средства (например инвестиционни субсидии).

ФИНАНСОВА СМЕТКА

Финансовата сметка обхваща всички транзакции (реално извършени и начислени) във външните финансови активи и пасиви на една икономика. Външните активи и пасиви са класифицирани основно според типа на инвестицията. Финансовата сметка включва (1) преки инвестиции, (2) портфейлни инвестиции и (3) други инвестиции. Преки инвестиции включва преки инвестиции в чужбина, преки инвестиции в страната и сливания и придобивания. Пряка инвестиция е категория в международните инвестиции, при която резидент на една икономика – директен инвеститор – придобива дълготраен интерес (поне 10 % от дяловия капитал или правото на глас) в предприятие, намиращо се в друга икономика – директно инвестиционно предприятие. Директната инвестиция включва както първоначалната транзакция, чрез която се установява отношението между директния инвеститор и директното инвестиционно предприятие, така и всички последващи транзакции между тях. Транзакциите могат да касаят промяна в участието на директния инвеститор в капитала на инвестиционното предприятие, промяна във вътрешнофирмената задлъжнялост, както и дела на директния инвеститор в неразпределената печалба/загуба на предприятието за отчетния период. Преките инвестиции в чужбина се отчитат като актив, преките инвестиции в страната – като пасив

В подстатията Сливания и придобивания се отразяват всички сделки по сливания и придобивания, с цел да се елиминира тяхното влияние върху отчитаните данни за преките инвестиции в страната. Международната практика показва, че извършването на такива транзакции като цяло не води до увеличаване на производствените мощности и на заетостта, както и че направените изводи от анализа на данните за преките инвестиции в които са включени данните за сделки по сливане и придобиване могат да бъдат неточни относно размера на инвестициите, тяхната динамика, отраслова и географска структура. (Виж “European Central Bank, Eurostat, Foreign Direct Investment Task Force Report”, March 2004, para.332).

Портфейлни инвестиции включва портфейлни инвестиции, активи и портфейлни инвестиции, пасиви. Портфейлните инвестиции са вложения в акции, когато техният размер не надвишава 10 % от дяловия/акционерен капитал на дружеството, вложения в облигации, бонове, инструменти на паричния пазар или други търгуеми ценни книжа.

Други инвестиции включва търговски кредити, заеми, валутни депозити и други активи и пасиви.

В платежния баланс под търговски кредит се разбират вземания между партньори по търговска сделка, които не са секюритизирани с търгуеми ценни книжа.

Статия Заеми включва получени и изплатени главници по дългосрочни и краткосрочни заеми между резидент и нерезидент, които заеми не са секюритизирани с търгуеми ценни книжа. От статия Заеми, пасиви се изключват транзакциите, свързани с получаване или погасяване на главници по кредити, отпуснати от МВФ, както и получаването на главници по заеми, отпуснати в подкрепа на платежния баланс. Последните се записват в съответните статии на група Д. Резерви и друго финансиране.

Статията Валута и депозити представя в актива си измененията във валутните депозити на резиденти в чужбина, а в пасива си – измененията в задълженията на банките, опериращи на територията на България към нерезиденти в местна и чужда валута. Съгласно основните принципи, залегнали в „Ръководството по платежен баланс“ (МВФ, 1993), при отчитане на промените във валутните депозити, Българската народна банка елиминира промените в тях, дължащи се на валутно-курсови разлики.

Статиите Други активи и Други пасиви включват осъществените транзакции по разни разчети, непокрити в останалите категории и натрупаните просрочия на дъл

Грешки и пропуски (нето) е компенсаторна статия. Тя съществува в представянето на платежния баланс, защото системата за набиране на данни, която Българската народна банка използва, не е затворена, а представлява комбинация от различни източници на информация. За разлика от други статистически отчети, като например паричната статистика, набирането на информацията, необходима за съставяне на платежния баланс, не може да се ограничи само до използването на счетоводните отчети на банките като единствен източник на данни. Колебанията в Грешки и пропуски (нето), както в знака, така и в размера, се дължат главно на: (1) ревизии на данните за вноса и износа (2) усъвършенстване на методологията за компилиране на отделните статии на платежния баланс и (3) съществуването на обективни ограничения при събиране на информацията по отделни статии на баланса.

РЕЗЕРВИ И ДРУГО ФИНАНСИРАНЕ

Резервните активи включват тези външни активи, които са на разположение и са контролирани от централната банка (правителството), и се използват за пряко финансиране на дефицити на платежния баланс. Резервните активи включват монетарно злато, специалните права на тираж, резервната позиция при МВФ, валутните активи (включващи валутни депозити и ценни книжа) и други вземания. Записванията в тази категория се отнасят до транзакциите по активите на управление „Емисионно“ на БНБ. Данните за промените в резервните активи се включват в платежния баланс, като се изчистват от промените, предизвикани от валутно-курсовите разлики и ценовата преоценка.

Тази група в аналитичното представяне на платежния баланс включва също и Ползвани кредити от МВФ и статията Извънредно финансиране. Извънредното финансиране обхваща кредитите, получени в подкрепа на платежния баланс, както и отсрочени/преструктурирани плащания и плащания на просрочия, произтичащи от проблеми с платежния баланс. В съответствие с методологията за отчитане на операциите по извънредното финансиране („Ръководството по платежен баланс“ (МВФ, 1993), т. 454), платените главници по кредитите, получени в подкрепа на платежния баланс се отразяват във Финансовата сметка в позицията Други инвестиции – Пасиви – Заеми – Държавно управление.

РЕАЛЕН СЕКТОР

БВП – производствен метод - национално ниво

Брутният вътрешен продукт, изчислен по производствения метод, характеризира крайния резултат от икономическата дейност и се измерва с добавената стойност, създадена при производството на стоки и услуги от единиците, резиденти на икономическата територия на страната. По производствения метод БВП по пазарни цени се изчислява като сума от брутната добавена стойност по базисни цени общо за икономиката и корективите, които включват нето данъци върху

продуктите, неприпадаем данък върху добавената стойност и мита върху вноса.

БВП - Метод на доходите - национално ниво

Методът на доходите е съставна част от сметките за първично разпределение на доходите. Чрез метода се отразяват доходите като елементи на добавената стойност създадена в процеса на производство. Балансова позиция на метода на доходите е брутният опериращ излишък/брутен смесен доход.

БВП - Разходи за крайно потребление - национално ниво

БВП по метода на крайното използване се изчислява като сума от индивидуалното потребление (вкл. крайни потребителски разходи на домакинствата, крайни потребителски разходи на нетърговските организации, обслужващи домакинствата, крайни разходи на правителството за индивидуално потребление), колективното потребление (крайните разходи на правителството за колективно потребление, които задоволяват потребностите на обществото като цяло), бруто образуване на основен капитал (направените инвестиции за дълготрайни активи), изменението на запасите и външнотърговското салдо на стоки и услуги (разликата между износа и вноса на стоки и услуги).

Наблюдение на бизнес тенденциите в промишлеността, строителството, търговията и услугите

Бизнес наблюденията в промишлеността, строителството, търговията на дребно и сектора на услугите събират информация за мненията на предприемачите по отношение на състоянието и развитието на техния бизнес. Отговорите на въпросите, включени в отделните анкетни карти са представени в тристепенна категорийна скала. Резултати са под формата на баланси, които от своя страна се получават като разлика между позитивните и негативните варианти за отговор. Изчисляват се и така наречените съставни показатели, като: показател на доверието (средна аритметична от балансите на мненията на определени показатели), показател на бизнес климата (средна геометрична на балансите за настоящата и очаквана бизнес ситуация). Част от показателите представляват числова оценка, например осигуреност на производството с поръчки (брой месеци), натоварване на мощностите (%) и други.

Наблюдение на потребителите

Изследването е част от хармонизираната програма на Европейския съюз за наблюдения на бизнес тенденциите и наблюдение на потребителите и е представително за населението на 16 и повече години.

Обект на изследването са лицата на 16 и повече години, методът на подбор - случаен, гнездови и пропорционален на населението по райони, в т.ч. селско/градско население (154 гнезда с по 8 лица в гнездо). Методът на анкетиране е интервю - лице в лице. Анкетата съдържа стандартизирани въпроси, свързани с финансовото състояние на домакинствата, общата икономическа ситуация в страната, инфлацията, безработицата, спестяванията, намеренията за извършване на основни разходи за предмети с дълготрайна употреба и покупка на жилище или кола. Предлаганите варианти на отговор създават възможност за степенуването им от оптимистични през неутрални към песимистични. Балансът на мненията се получава като разлика между относителните дялове на положителните и относителните дялове на негативните мнения със следната особеност: на силно положителното и силно негативното мнение се дава коефициент 1, а на по-умерено положителните и по-умерено негативните мнения - коефициент 0,5.

С резултатите от наблюденията се цели да се улови посоката на изменение на изследваните променливи, в т.ч. в „нивото на доверие“ на потребителите, което, от своя страна, дава възможност да се изследват тенденциите в развитието на общественото мнение по основни икономически процеси и явления.

Показателят на доверие на потребителите е средна аритметична на балансите на очакванията за развитието през следващите дванадесет месеца на: финансовото състояние на домакинствата, общата икономическа ситуация в страната, спестяванията на домакинствата и безработицата, като последният баланс се взема с обратен знак.

Инвестиционна активност в промишлеността

Наблюдението събира информация за извършените инвестиции и инвестиционните планове на предприятията. Анкетирването на мениджърите се провежда два пъти в годината - през м. март и м. октомври, като въпросниците имат различно съдържание. На базата на резултатите от мартенското наблюдение се изчислява очакваното процентно изменение на инвестициите през текущата спрямо инвестициите през предходната. Въз основа на данните, получени от октомвриското наблюдение, се изчислява процентното изменение на инвестициите през текущата спрямо инвестициите през предходната, както и прогнозните инвестиции през следващата спрямо инвестициите през текущата.

Индекси на промишленото производство, индекси на оборота в промишлеността

Индексът на промишленото производство е най-важният краткосрочен икономически бизнес показател, който има за цел да измери месечните изменения в промишленото производство в продължение на дълъг период от време. Месечното наблюдение позволява да се проследи икономическото развитие в най-ранния му стадий т.е. навременният индекс на промишленото производство е подходящ за краткосрочно наблюдение на развитието на икономиката. Индексът на оборота отразява развитието на пазара на стоки и услуги, като измерва изменението в приходите от продажби на предприятията, включително приходите от продажби на стоки (купени и препродадени без допълнителна обработка) и приходите от услуги, предоставени на трети страни. Месечните индекси на производството и оборота измерват измененията в произведената продукция и оборота на промишлените предприятия. Тази информация е подходяща за проследяване на текущото икономическо развитие и за краткосрочни прогнози. Индексите не измерват действителното равнище на производството, а оценяват средното изменение на производството между два времеви периода.

Туризм

При наблюдението и разработката на данните за туризма Националният статистически институт (НСИ) е възприел дефинициите, препоръчани от Световната организация по туризъм и Методологическото ръководство на Евростат. Съгласно тези дефиниции международен турист е всеки посетител, пристигащ в друга страна, която не е страната на неговото постоянно местоживее, поне за 24 часа, но за не повече от една година, и чиято основна цел не е извършване на дейност срещу заплащане.

Целите на посещение в дадена страна могат да бъдат:

- екскурзия, почивка или развлечения (посещения на културни или исторически забележителности, спортни мероприятия и др.);
- гостуване (при близки или познати);
- служебна цел (командировки, участие в конференции, конгреси и симпозиуми и др.);
- други (образование, лечение и др.).

Статистическите данни за пътуванията на българи в чужбина и посещенията на чужденци в България са получени на базата на месечна информация от Министерството на вътрешните работи (МВР) и извадково изследване на НСИ сред преминаващите български и чужди граждани през граничните пунктове на страната.

Данните за броя на пътуванията на граждани от Европейския съюз представляват оценки на базата на информация от МВР и летищните власти. Данните за влезлите в страната граждани на „трети страни“ са получени директно от МВР. Данните за целите на пътуванията са получени въз основа на регулярно провежданото от НСИ месечно извадково изследване сред преминаващите български и чужди граждани през граничните пунктове на страната.

Индекси на потребителските цени (ИПЦ)

Индексът на потребителските цени е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление, и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$.

Хармонизирани индекси на потребителските цени (ХИПЦ)

Хармонизираният индекс на потребителските цени е сравнима мярка на инфлацията на държавите от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към еврозоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в година t се изчислява с тегла от година $t - 2$.

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 2015/2010 от началото на 2016 беше сменена базисната година за ХИПЦ и всички индекси се изчисляват и публикуват при база 2015 година.

Индекси на цени на производител на вътрешния и на международния пазар в промишлеността

Индексите на цени на производител са един от основните краткосрочни икономически показатели, характеризиращи икономическата конюнктура в страната. Индексите измерват средното изменение на цените на промишлените продукти, произвеждани и продавани от българските предприятия на базата на постоянна извадка от групи продукти, произведени от дейността и продадени на вътрешния пазар или директно изнесени на международния пазар, която е представителна за цялото производство.

Нетни чуждестранни активи – получават се като разлика между brutните чуждестранни активи и пасиви на банковия сектор. Brutните чуждестранни активи са представени по инструменти и включват международните валутни резерви на страната и други чуждестранни активи на БНБ и търговските банки. Brutните чуждестранни пасиви отразяват задълженията на БНБ и търговските банки към външния сектор.

Индекси на цените на производител в селското стопанство

Изследванията за цените в селското стопанство се провеждат в съответствие с основните изисквания за Методологията на Евростат за индексите на селскостопанските цени (Handbook for Agricultural Price Indices). По този начин се постига хармонизация в областта на статистиката на цените и индексите в селското стопанство с практиката в ЕС по отношение на:

- използваните дефиниции;
- механизмите за регистрация на цените;
- типа на изчисляваните индекси;
- периодичността при провеждане на наблюденията;
- използваните номенклатури;
- дефинирането на подбраните продукти чрез качествени, количествени, видови и други ценообразуващи характеристики.

Обект на наблюдение са цените на производител на произведените от земеделските стопанства растителни и животински продукти и селскостопански животни и на стоките и услугите за текущо потребление, използвани в селското стопанство.

Цената на производител в селското стопанство е цената, която земеделското стопанство получава за продадените от него селскостопански продукти/живи животни. Тя се отчита на първия пазарен етап от движението на стоките - „цена от производителя за пазара”. Цената на производител не включва получените от стопанството субсидии върху селскостопанските продукти/животни, транспортните разходи и данъците. ДДС също се изключва при формирането на цената.

Изследването за цените на стоките и услугите за текущо потребление, използвани в селското стопанство (Input I), се осъществява чрез провеждането на пет наблюдения, в рамките на които се наблюдават цените на:

- минералните торове;
- фуражите;
- продуктите за растителна защита;
- ветеринарномедицинските продукти;

- посевния и посадъчния материал.

Наблюдаваната цена е цената, която купувачът действително е платил за средствата за закупуването на стоките и услугите за текущо потребление. Тя включва данъците и таксите и изключва субсидиите (ако има такива) и приспадаемия ДДС.

Единици на наблюдение

Единиците за наблюдение в рамките на изследванията на селскостопанските цени са земеделските стопанства - юридически и физически лица, и селскостопанските и ветеринарните аптеки. За всяко от наблюденията се формира списък от респонденти, като през годините се поддържа стабилен брой регистрации на цени по продукти/категории животни и средства за производство.

Наблюденията са изчерпателни и включват всички единици над определен стойностен праг. Критерий за подбора е стойността на продажбите на селскостопански продукти/животни - за цените на производител в селското стопанство, и стойността на разходите за покупки на стоки и услуги за междинно потребление - за цените на стоките и услугите за текущо потребление, използвани в селското стопанство. За осигуряване на представителност на цените освен поддържането на определен брой регистрации в отчетния период се осигурява обхват на поне 50 % от стойността на продажбите за всеки отделен продукт/категория животни или от стойността на покупките на стоки и услуги за междинно потребление за съответната година.

Източници на информация

Източник на информация са еднократни статистически формуляри за събиране на данни за качествените и количествените характеристики на селскостопанските продукти/категории животни и стоки и услуги за текущо потребление и тримесечни въпросници за цените на производител на селскостопанските продукти/живите животни и за цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство.

С еднократните въпросници се осигурява информация за изграждането на номенклатура на наблюденията. Актуализация на номенклатурите се извършва периодично - обикновено в годините, завършващи на 0 и на 5, при смяна на базата на Евростат.

С тримесечните въпросници се осигурява регулярно информация за цените на включените в номенклатурите на наблюденията селскостопански продукти/категории животни и стоки и услуги за текущо потребление в селското стопанство.

Изчисляване на средни цени

В рамките на тримесечните изследвания се изчисляват средни месечни и тримесечни цени. Месечните цени се изчисляват като средни аритметични стойности от всички регистрирани цени. Тримесечните цени се изчисляват като средни аритметични стойности от месечните.

Изчисляване на индекси

Изчисляването на ценовите индекси се извършва по формулата на Ласпер. Този тип индекс има постоянна теглова структура, като базисният период за теглата и цените е един и същ. Като тегла за изчисляването на индексите на цените на производител в селското стопанство се използват стойностите на продажбите на селскостопанска продукция, а за индексите на цените на стоките и услугите за текущо потребление, използвани в селското стопанство - стойностите на покупките на междинно потребление. Теглата се изчисляват в рамките на сателитните икономически сметки за селското стопанство.

Индексите се изчисляват при три бази: предходна година, съответно тримесечие на предходната година и година, завършваща на 0 или 5 (база на Евростат).

За изчисляването на общия индекс на стоките и услугите за текущо потребление (Input 1) освен индексите, изчислени за всяка от петте групи продукти, се използват и индекси на стоки и услуги, наблюдавани в рамките на наблюдението на потребителските цени.

Използвани класификации

За изчисляването на индексите на цените на производител в селското стопанство е използвана Националната класификация на продукцията в селското, горското и рибното стопанство в България (ПРОДАГРО). Класификацията ПРОДАГРО се използва като база за разпад на продуктите за наблюдение съгласно техните качествени и количествени характеристики. За наблюденията на цените на стоките и услугите за текущо потребление се използват собствени класификации, изградени в рамките на еднократните проучвания за съставяне на списък с представителните продукти. За изчисляване и предоставяне на Евростат на хармонизирани индекси на цените в селското стопанство се използва класификацията PRAG (класификация на селскостопанските цени в базата данни на Евростат New CRONOS).

Отчитане на влиянието на качеството върху цените на селскостопанските продукти

За да бъдат елиминирани различията в цените, свързани с измененията в качеството, вида, количеството и опаковките, подобрите продукти са дефинирани чрез качествени, количествени, видови и други характеристики, които оказват влияние върху изменението на цените. Когато даден конкретен продукт отпада от изследването, той се заменя с нов, с близки характеристики на отпадналия от изследването. Новият продукт също трябва да бъде представителен.

Изчисляване на индекси на стоките и услугите с инвестиционно предназначение, използвани в селското стопанство (Input II)

Изчисляването на ценови индекс на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство също се извършва по формулата на Ласпер, като използваните тегла са стойностите на направените от земеделските стопанства покупки на стоки и услуги с инвестиционно предназначение, изчислени в рамките на сателитните икономически сметки за селското стопанство. За изчисляването на общия индекс на стоките и услугите с инвестиционно предназначение се използва информация от изследвания, провеждани от НСИ в областта на статистиката на потребителските цени, външната търговия и краткосрочната бизнес статистика.

На базата на изчислените индекси на стоките и услугите за текущо потребление и на стоките и услугите с инвестиционно предназначение се изчислява общ индекс на цените на средствата за производство в селското стопанство (Total Input).

ПАРИЧНИ АГРЕГАТИ

Вътрешен кредит – обединява кредита за консолидирания сектор държавно управление и за неправителствения сектор. Кредитът за консолидирания сектор държавно управление обхваща нетните вземания от централното държавно управление и брунтните вземания от местното държавно управление и социално-осигурителните фондове. Кредитът за неправителствения сектор включва брунтните вземания от нефинансови предприятия, финансови предприятия, домакинства и НТООД.

Широки пари (парично предлагане) – състоят се от пасиви с паричен характер на банките към резидентния сектор с изключение на тези към централното държавно управление и банковия сектор (сектори, притежаващи пари). Инструментите в паричните агрегати са групирани по степен на ликвидност и са представени по валута и по сектори. Използват се следните парични агрегати: М1, М2 и М3. Агрегат М1, известен като тесни пари, включва най-бързо ликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън банките и овърнайт депозити в левове и чуждестранна валута). Квазипарите и паричният агрегат М1 съставят паричния агрегат М2. Квазипарите се състоят от депозити с договорен матуритет до 2 години и депозити, договорени за ползване след предизвестие (вкл. спестовни депозити) до 3 месеца. Най-ниско ликвидните финансови инструменти са репосделките и издадените дългови ценни книжа до 2 години. Те са в левове и чуждестранна валута и заедно с паричния агрегат М2 формират най-широкия паричен агрегат М3, който е известен като парично предлагане (широки пари).

Дългосрочни пасиви на парично-финансовите институции – дългосрочните финансови пасиви включват пасивите на парично-финансовите институции с матуритет над 2 години или период на предизвестие над 3 месеца, както и капитала и резервите. Капитал и резерви включва основния капитал на банковата система; резервите и финансовия резултат.

Паричното предлагане се основава на мултиплицирането на паричната база (пари извън банките и банковите резерви) от търговските банки. За неговото определяне се използват паричните агрегати М1, М2 и М3.

Паричната база (резервните пари) се състои от парите извън банките и средствата на търговските банки (банковите резерви). Последните включват депозитите на търговските банки в БНБ и парите в касите им. Депозитите на търговските банки обхващат задължителните минимални резерви и свръхрезервите (овърнайт и депозити с договорен матуритет). Динамиката на резервите зависи от размера на задължителните резерви (които са фиксирана част от депозитите) и от свръхрезервите. Размерът на задължителните резерви се определя от УС на БНБ и е единственият инструмент на паричната политика на централната банка в условията на паричен съвет. Равнището на свръхрезервите отразява ликвидното състояние на търговските банки и склонността им към по-голяма сигурност.

Механизъм на паричното предлагане

Паричното предлагане (М3) може да се представя като произведение на паричната база и променливата паричен мултипликатор.

Паричен мултипликатор – характеризира степента на мултипликационния ефект от дейността на търговските банки. Измерва се чрез съотношенията на широки пари (М3) или на отделните агрегати (М1 и М2) към резервните пари. Парич-

Декември 2018 г.

ният мултипликатор е функция на съотношението пари извън банките / депозити и на банковите резерви към депозитите, известни като фактори за определяне на паричното предлагане. Съотношението между парите извън банките и депозитите зависи преди всичко от поведението на широката публика, а съотношението между банковите резерви и депозитите е резултат от поведението на търговските банки.

Източници на резервните пари

При стабилен паричен мултипликатор чрез въздействие върху източниците на резервните пари може да се повлияе върху общото предлагане на пари.

Чуждестранни активи (нето) – те отразяват увеличението/намалението на валутния резерв на страната. В условията на паричния съвет изменението на валутните резерви, когато е за сметка на депозитите на правителството, не влияе пряко върху паричната база и автоматично се стерилизира.

Вземания от централното държавно управление (нето) – нетната позиция се получава в резултат от нетиране на активите на централното държавно управление (салдата по левови заеми, отпуснати преди юни 1997 по силата на тогава действащия Закон за БНБ, и по валутните заеми съгласно чл. 45 на Закона за БНБ) с неговите пасиви.

Вземания от търговските банки – в баланса се отчитат салда по разрешени преди юни 1997 кредити и непогасените лихви по тях. Останали позиции (нето) включват неклаифицирани към някоя от останалите позиции активи и пасиви.

КАПИТАЛОВ ПАЗАР

Индекс SOFIX: Базисна дата: 20 октомври 2000; Базисна стойност: 100. SOFIX е индекс, базиран на пазарната капитализация на включените емисии обикновени акции, коригирана с фрий-флоута на всяка от тях. Индексът се състои от 15-те емисии акции, отговарящи на общите изисквания при избор на емисии, които са с най-голяма пазарна стойност на фрий-флоута. Емисия, включена в изчислението на SOFIX, трябва да отговаря и на следните допълнителни условия: 1) да се е търгувала на пазар, организиран от Борсата, не по-малко от 3 (три) месеца преди включването ѝ в индекса. В случаите, когато дадена емисия е преминала за търговия между различни сегменти, за начална дата на търговията се приема първата дата на въвеждане за търговия; 2) да има пазарна капитализация, не по-малка от 40 000 000 (четиредесет милиона) BGN и фрий-флоут не е по-малък от 25 (двадесет и пет)* на сто от размера на емисията, или пазарна стойност на фрий-флоута не по-малка от 10 000 000 (десет милиона) BGN; броят акционери, притежатели на емисията, да не е по-малък от 500 (петстотин); 3) реализираният оборот през последната една да не е по-малък от 2 000 000 (два милиона) BGN; 4) броят на сключените сделки през последната една да не е по-малък от 750 (седемстотин и петдесет). * Размерът на фрий-флоута за изчисляване на SOFIX се определя, както следва: 1) от 1 септември 2010 – 15 (петнадесет) на сто; 2) от 1 март 2011 – 20 (двадесет) на сто; 3) от 1 септември 2011 – 25 (двадесет и пет) на сто.

Индекс BG REIT: Базисна дата: 03 септември 2007; Базисна стойност: 100

BG REIT е индекс, базиран на пазарната капитализация, коригирана с фрий-флоута и се състои от 7-те емисии обикновени акции на дружества със специална инвестиционна цел за секюритизация на недвижими имоти или земя с най-голяма пазарна стойност на фрий-флоута и най-висока медианна стойност на седмичния оборот за последните 6 месеца. Двата критерия имат еднаква тежест. Освен на общите изисквания при избор на емисии, емисия, включена в изчисляването на BG REIT, трябва да отговаря и на следните допълнителни условия: 1) да се е търгувала на пазар, организиран от Борсата, не по-малко от 3 (три) месеца преди включването ѝ в индекса. В случаите, когато дадена емисия е преминала за търговия между различни сегменти, за начална дата на търговията се приема първата дата на въвеждане за търговия; 2) да има пазарна капитализация, не по-малка от 5 000 000 (пет милиона) BGN; 3) фрий-флоутът да е равен на поне 25 (двадесет и пет)* на сто от размера на емисията; * Размерът на фрий-флоута за изчисляване на BG REIT се определя, както следва: 1) от 1 септември 2010 – 15 (петнадесет) на сто; 2) от 1 март 2011 – 20 (двадесет) на сто; 3) от 1 септември 2011 – 25 (двадесет и пет) на сто;

Индекс BG 40: Базисна дата: 01 февруари 2005; Базисна стойност: 100

BG 40 е индекс, базиран на изменението на цената на емисиите и се състои от 40-те емисии обикновени акции на дружествата с най-голям брой сделки и най-висока медианна стойност на дневния оборот за последните 6 месеца, като двата критерия имат еднаква тежест. Освен на общите изисквания емисия, включена в изчисляването на BG 40, трябва да отговаря и на следното допълнително условие: 1) да се е търгувала на пазар, организиран от Борсата не по-малко от

3 (три) месеца преди включването ѝ в индекса. В случаите, когато дадена емисия е преминала за търговия между различни сегменти, за начална дата на търговията се приема датата ѝ на първа котировка; 2) При повече от три компании от една икономическа група, отговарящи на допълнителното условие по-горе, до класацията се допускат само трите емисии на компании от дадена икономическа група с най-голям брой сделки и най-висока медианна стойност на дневния оборот. Ако в резултат на класирането се окаже, че две или повече емисии на компании от дадена икономическа група заемат едно и също място в него, приоритет при включването имат тези с по-голям брой сделки за последните 6 месеца.

Индекс BG TR30 : Базисна дата: 03 Септември 2007; Базисна стойност: 1000

BG TR30 е индекс, базиран на промяната на цените на обикновените акции, включени в него, като всяка една от участващите емисии е с равно тегло. Емисиите, включени в изчисляването на BG TR30, трябва да отговарят на следните условия: 1) да имат пазарна капитализация, не по-малка от 10 000 000 (десет милиона) BGN; 2) фрий-флоутът (общият брой акции в акционери, притежаващи не повече от 5 (пет) на сто от гласовете в общото събрание на емитента), да е равен на поне 10 (десет) на сто от размера на емисията; 3) броя акции от емисията да е не по-малък от 250 000 (двеста и петдесет хиляди) акции. Всички емисии, които отговарят на горепосочените условия се класират по следните критерии, имащи еднаква тежест: 1) Пазарна капитализация; 2) Брой сделки за последните шест месеца; 3) Оборот за последните шест месеца; 4) Фрий-флоут.

Отказ от права: *Този документ е само за информация. Анализиранията цифрова информация е осигурена от надеждни, институционални източници като KBC, HSI, МФ, БНБ, ОИСР, ЕЦБ, ЕК, ЕБВР, МВФ, СБ, EMIS Internet Securities-Bulgaria, CEIC Internet Securities-Bulgaria, EMD Holdings LLC. Обединена Българска Банка (ОББ) приема официално прецизността и пълнотата на изготвените от тях данни. Нито степенята, в която хипотезите, рисковете и прогнозите в този материал отразяват пазарните очаквания, нито техните реални шансове могат да бъдат гарантирани. Прогнозите са индикативни. Данните в тази публикация са от общ характер и е само за информационни цели. Тази публикация не следва да се използва като препоръка или предложение за закупуването или продажбата на никакви финансови инструменти и ценни книжа и не представлява предложение или проспект по смисъла на Закона за публично предлагане на ценни книжа, Закона за пазарите на финансови инструменти или други сходни регулаторни актове, включително чуждестранни. ОББ и KBC не носят отговорност за точността и пълнотата на тази информация. Повече информация по темите можете да получите при допълнително поискване.*